

370 61
hwjtpBh

ВЕРХНИЙ
ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ПОДПИСЬ

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԿԱՄ

ՆԻ ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ԿԻԼՏԵՍԹԵԻ

Թարեփոխեալ Օսմանեան Սահմանադրու-
թեան եւ արդի յեղաշրջանի պահանջած
ոճերն եւ աստիճանից համաձայն :

ՏԻՊ ՂԵՑԵՐՈՐԳ

ԴՐՆՑ

Մ. ԱԲԻԿԵԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻԶ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Ք

ԱՌԱՋԻՆ

Աշակերտաց այս գրքէն կարդացնելու ատեն, կարգին ապելու է. առնց փափաքը չի կտրելու համար, միշտ դիւրիններէն սկսելով, աստիճանաբար դժուարիւններու տանիլ պէտք է:

ԵՐԵՈՐԳ

Աշակերտք իրենց կարդացածը ըմբռնելու կարենալ վարժուելու համար գիրքը գոցել տալու է ու կարդացածէն փոքր փոքր հարցումներ ընելու է, այսպէս.

Այս մուրհակին մէջ պարտականը ո՞վ է, ո՞րմէ փոխ առած է, ո՞րքան պայմանաժամով, ի՞նչ գրաւ տուած է, ո՞րքան ամիս պիտի տայ և այլն:

ԵՐԵՈՐԳ

Աշակերտը գրութիւններ խմբագրելու հետզհետէ վարժուելու համար, կարդացածին հիմնական մասերը մէկ մէկ քիչ փոխելով, զոր օրինակ 1 թիւ մուրհակին մէջ գտնուած Մէհմէտ Ալիին տեղ Եանգօ, Արիֆին տեղ Հիւսէյն և 61 օրին տեղ ՅԱ օր ըսելով իւր միտքէն այս կերպով մուհակ մը գրի առնել տալու է և յետոյ գիրքը բանալ տալով իւր իսկ զըրածը իրեն սրբագրել տալու է:

ԱՏԻ ՏԷՅՆ ՍԷՆԷՏԱԹԸ

1

Թարիստէն ալթմըշ պիր կիւն միւրուրինտէ թէւի
իթմէք իւզրէ պագգալ Արիֆ աղատան տէօրթեիւզ զրուշի
էրզագ միւպանաա էյլէտիմ:

Ֆի 1 Մարթ սեկե 327

Բուսումաթ միւթեհիմի
ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ

2

Կէլէճէք շէհրի էյլուլ իպթիտաւընտա մա կիւզէշթէ թէ-
տիյէ իթմէք իւզրէ Մանուկ էֆէնտի ետիւնտէն գըրգ ատէտ
լիւրայի օսմանի ախզ ու իսթիտանէ էյլէտիմ:

Ֆի 1 Նիսան 327

ՇԱՔԻՐ

3

Եէքտիկէրիմիզէ միւթէքէֆֆիլ օլարագ մա՛ պէ մա՛
եիւզէր զուրուշ իթասըլա թէսվիյէ օլընմագ իւզէրէ էս-
վապճ Բեազլիմ էֆէնտիտէն ալթընիւզ զուրուշ իսթիտանէ
էյլէտիմ: Նաեկտ կիւնիւնտէ էտա իտէմէզ իսէք կիւզէշթէ-
տիլէ վէրիլէճէք տիր:

Ֆի 1 Մայիս 327

ՄԱԳՍՈՒՏ

ՄԱՀՄՈՒՏ

ՊԱՐԶ ՊԱՐՏԱՄՈՒՐԶԱԿՆԵՐ

1

Թուականէս 61 օր անձնելուն վճարելու պայ-
աւ, նպարավաճառ Արիֆ աղաէն 400 զրուշի նպարեղէն
գնեցի:

1 Մարտ 1327

Մախասան քարզման
ՄԷՄԷՏ ԱԼԻ

2

Յառաջիկայ Սեպտեմբեր ամսոյն սկիզբը տոկո-
սով վճարելու պայմանաւ Մանուկ էֆէնտիի ձեռքէն 40 հատ
Օսմանեան ոսկի փոխ առի:

1 Ապրիլ 1327

ՇԱՔԻՐ

3

Իրարու երաշխաւոր ըլլալով ամսէ ամիս հարիւրական
զրուշ տալով վճարուելու պայմանաւ զգեստավաճառ Բեա-
զլիմ էֆէնտիէն 600 զրուշ փոխ առինք: Եթէ ժամանակին չի
կարենանք վճարել տոկոսով պիտի տանք:

1 Մայիս 1327

ՄԱՔՍՈՒՏ

ՄԱՀՄՈՒՏ

ԷՄՐ ՍԷՆԷՏԻ

4

Թարիխաճն 91 կիւն միւրուրինտէ քեաղըտ թաճիւրի
Նարիմ էֆէնտի էմրինէ օն պիր ատէտ ֆրանսըզ լիրասընը էտա
խտէճէյիմ. պէտէլի մալ ալընմըշ տըր :

Մահմուտ պէյ մաքպաասը մրէսի և
ԻՀՍԱՆ

Ֆի 1 Հազիրան 326

Միհրի էֆէնտի էմրինէ էտա խտինդ. պէտէլի նազմէն
ալընմըշ տըր :

Ֆի 2 մինն

ՆԱԻՄ

Չ Է Ք

5

Գրէտի Լիօնէ Պանդասընա

Լիրայի Օսմանի

— 5 —

Իշպու սէնէտ համլիլինէ՝ եախօտ . . . էֆէնտի էմրինէ
պէշ ատէտ լիրայի օսմանի էտա խտինդ :

Ֆի 12 Թեւնուզ 325

ԻՍՄԱԻԼ ՀԱԳԳԸ

Փ Օ Լ Ի Չ Ա

6

Սիվաստէ թիւճճարտէն Մելիք էֆէնտիէ
Համիլի փօլիչա Քէրիմ էֆէնտիյէ իպրազը Թարիխիտէն

Ի ՀՐԱՄԱՆԻ ՊԱՐՏԱՄՈՒՐՀԱԿ

4

Թուականէս 91 օր անցնելուն, թուղթի վաճառական
Նարիմ էֆէնտիի հրամանին 11 հատ Գաղիական ոսկի պիտի
հարեմ. փոխարէնը ապրանք առնուած է :

1 Յունիս 1326

Մահմուտ պէյի սպարանին ՏԵՐԵՆ
ԻՀՍԱՆ

Միհրի էֆէնտիի հրամանին վճարեցէք, փոխարէնը
համ առնուած է :

2 լոյն

ՆԱԻՄ

Ն Շ Ա Ն Ա Գ Ի Ր

5

Գրէտի Լիօնէի Դրամատան

Օսմ. ոսկի — 5 —

Այս մուրհակը կրողին կամ . . . էֆէնտիի հրամանին
հինգ հատ Օսմ. ոսկի վճարեցէ՛ք :

12 Յունիս 325

ԻՍՄԱԻԼ ՀԱԳԳԸ

Փ Ո Ւ Գ Ի Ր

6

Առ Մելիք էֆէնտի, վաճառական ի Սեբաստիա :
Այս բոխգիրը բերող Քէրիմ էֆէնտիի ցոյց տալէն 7 օր

եէտի կիւն միւրուրինտէ իքի պին զուրուշ էտա իտուպ
հիսապըմըգա կէչիրմէնիզ մէրճու տըր :

Յի 3 Աղուսթոն 327

ՄԱՀԻՐ

Գապուլ օլունմուշ տըր :

Յի 10 Աղուսթոս սեմե մինն

ՄԷՆԻՔ

Պէտէլի թէմամէն ալընմըշ տըր :

Յի 17 մինն

ՔԷՐԻՄ

ՄԱԳՊՈՒԶ ՍԷՆԷՏԱԹԸ

7

Սէնէի հալիյե Աղուսթօս մատչըմ օլան տէօրթ եիւզ
զուրուշ մէարիֆ վէզնէսինտէն մագպուզըմ օլմուշ տըր :

Յի 4 էյրուշ 327

ՆԱՃԻ

8

Թէրզի Նիգօլիյէ իճար իթմիշ օլտուլըմ տիւքքեանըն
սէնէի հալիյե էյուլ վէ Թէշրինի էվվէլ այլըգլարընը տիւզ
ու իսթիֆա էյլէտիմ :

Յի 18 էյրուշ 326

ԻԶԶԷՏՏԻՆ

9

Հիւսէյն էֆէնտի զըմմէթինտէ օլան մաթլուպաթըմա
մահսուպէն պու տէֆա իքի եիւզ զուրուշ մագպուզ տըր :

ՆԻԶԱՄԷՏՏԻՆ

յետոյ 2000 զրուշ վճարելով մեր հաշւոյն անցնելնիդ կը
խնդրուի :

3 Օգոս. 1327

ՄԱՀԻՐ

Ընդունուած է

40 Օգոս. տարի նոյն

ՄԵԼԻՔ

Փոխարէնը ամբողջովին առնուած է

17 նոյն

ՔԷՐԻՄ

ԸՆԿԱԼԱԳՐԵՐ

7

Ներկայ տարւոյ Օգոստոսի ամսականս որ է 400 զրշ .
կրթական Նախարարութեան գանձէն ստացած եմ :

4 Սեպտեմբեր 1327

ՆԱՃԻ

8

Դերձակ Նիգօլիի վարձած խանութիս ներկայ տարւոյ
Սեպտեմբերի և Հոկտեմբերի ամսականները գանձեցի :

18 Սեպ. 326

ԻԶԶԷՏՏԻՆ

9

Հիւսէյն էֆ. է ունեցած պահանջներուս ի հաշիւ այս
անգամ 200 զրուշ ստացած եմ :

ՆԻԶԱՄԷՏՏԻՆ

10

Ապտիւլ Պագը Էֆէնտիյէ պա սէնէտ իտանէ իթմիշ օլ-տըղըմ երկիրմի լիւրայա մուգապիլ րէհն օլարագ քէնտիւ-սինտէն պիւր ատէտ էլմաս երւզիւք, մէօհրիլէ մէմուր պիւք գըլթա գուլթը տէրունինտէ մէվզու օլտըղը հալտէ ախզ ու թէսէլլիւմ էյլէտիկիմի միւպէյիին իշպու սէնէտ իթա գըլընտը:

ՄՈՒՍԱ

11

Րէսիմի էլիֆպայի օսմանի ատէտ	50
Լէթաիֆի Ասար »	45
Մուսթասար սարֆը » »	40
Միւքեալէմէի Ֆրանսէվի »	30

165

Պալատէ մէսթուր երւզ ալթմըշ պէշ ատէտ քիթապ-լարը պէրայի ֆիւրուսթ Միհրի Էֆէնտիտէն ախզ էյլէտիմ. շու շէրաիթ իւզէրէ քի սաթըլանլարըն պէտէլինի ֆիաթի մէվզուլարընտան երւզտէ օթուզ թէնզիլ պիրլէ թէտիեհ՝ վէ սաթըլմայանլարը տաիսի պիլա պէտէլ իտտէ իտէճէյիմ:

Ֆի 3 Թեշրինի եվլիշ 327

Սահհաֆ

ԵՈՒՍՈՒՖ ԶԸՅԱ

ԻՊՐԱ ՍԷՆԷՏԱԹԸ

12

Թարիսը իպրանամէյէ տէյին քիթապճը Շէվզը Էֆէնտի զըմէթինտէ հիշ պիր մաթլուպըմ գալմատըղընը պէյան իտէրիմ:

Ֆի 30 Թեշրինի սանի 327

Միշրի

10

Ապտիւլ Պագը Էֆէնտիի մուրճակաւ փոխ տուած 20 ոս-կիիս փոխարէն իբր գրաւ իրմէն առած եմ տուփի մը մէջ գրուած և կնիքով կնքուած մէկ հատ աղամանդեայ մատանի սրոյ համար այս մուրճակը տրուեցաւ:

ՄՈՒՍԱ

11

Պատկերազարդ Օսմ. քերական	հատ	50
Լէթաիֆի Ասար »	»	45
Համառօտ քերականութիւն »	»	40
Գաղիարէն խօսակցութիւն »	»	30

165

Վերը գրուած 160 հատ գիրքը ծախելու համար Միհրի Էֆ. է առի. սա պայմաններով որ ծախուածներուն արժէքը իրենց վրայ նշանակուած գինէն հարիւրին 30 զեռ ելով պի-տի վճարեմ, և չի ծախուածներն ալ առանց փոխարինութ-եան իրեն պիտի վերադարձնեմ:

3 Հոկտ. 327

Գրավահառ

ԵՈՒՍՈՒՖ ԶԻՅԱ

ԱՆ ՊԱՐՏԱԳԻՐՆԵՐ

12

Կը ծանուցանեմ թէ մինչեւ անպարտազրոյս թուականը գրավահառ Շէվզը Էֆէնտիի վրայ և ոչ մի լաւանջս մնա-ցած է:

30 Նոյ. 327

Միշրի

13

Թապիւպ Թալաթ պէյին խանէսինտէ աշնուրգլա իքի սէնէ գատար իֆա էյլէտիկիմ խըտմէթտէն տօլայը իսթինգազըմ օլան իւճրէթին մէճմուինի քէնտիւսինտէն ախզ ու իսթիֆա էյլէտիկիմի վէ արթըգ զըմմէթինտէ պիր կէճնա հագզըմ գալմատըղընը մրւպէյեին իշպու իպրա սէնէտի միրի մուճալէյէնէ իթա գըլընտը :

Ֆի 2 Քեանուընը ելվիշ 327

ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ

14

Հարպիյեէ Նէզարէթի միւթէրճիմլէրինտէն իպրահիմ էֆէնտիտէ մաթլուպըմ օլան պին սէքիզ ելւզ զրուչը պու տէֆա պին զուրուչա սուլ օլուպ մէպլալը մէքըլըրի թէմամէն ախզ պիրլէ գուսուր հագզըմը իսգաթ էյլէտիկիմի պէյան իտէրիմ :

Ֆի 3 Քեանուընը սանի 326

ՖԷՅԶԻ

15

Քիթապ ճիլտիյեէսինտէն տօլայը պէյնէնտէ օլան հիսապաթըն մէճմուի բուսէթ իտիլուպ գաթի հիսապ իտիլմիշ վէ արթըգ թարիխի իպրայէ տէյին եէքտիկէրիմիզտէ հիշ պիր ալաճազ վէրէճէք գալմամըշ օլմաղլա իշպու իպրանամէ թաւաֆէյնտէն իմզա վէ թէաթի գըլընտը :

Ֆի 1 Քեանուընի սանի 320

ՄԻԼՆԵՂԻՍ ՏԻԳՐԱՆ

ԱՐԻՖ

16

Քէօսէլէ ախզ ու ի'դասընը իթմէք իւզրէ կէչէն իւշ ելւզ սէնէտի հագլրանը իպթիաասընտան իւշ ելւզ տէօրթ սէնէտի շէնրի մէքըլըրի նիհաեթինէ տէյին պա մուզալէլէ

13

Թիշկ Թալաթ պէյի տան մէջ խոհարարութեամբ 2 տարուոյ չափ ըրած ծառայութեանս փոխարէն իրաւունքս եւ զած վարձքին ամբողջը իրմէն առած եմ ալեւս իր վրայ ու եւ իրաւունք մը չունիմ, զայս ծանուցանող այս անպարտագիրը յիշեալ պէյի տրուեցաւ :

2 Դեկտ. 327

ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ

14

Պատերազմական Նախարարութեան թարգմաններէն իպրահիմ էֆ. է պահանջս եղող 1800 զրուչի փոխարէն այս անգամ 1000 զրչի դոհանալով յիշեալ գումարը ամբողջովին ստացած եւ մնացեալ իրաւունքս ի բայ թողած ըլլալս կը ծանուցանեմ :

3 Յունիս 326

ՖԷՅԶԻ

15

Գրքի կազմողճէքէն մեր մէջ գոյացած հաշիւներուն ամբողջը տեսնուելով հաշուեփակ ըրած եմք, եւ ալ եւս մինչ գրոյս թուականը իրարու վրայ ոչ առնելիք եւ ոչ տալիք մնացած է. ուստի այս անպարտագիրը երկու կողմանէ ստորագրուելով փոխանակուեցաւ :

1 Յունիս 320

Կազմարար ՏԻԳՐԱՆ

ԱՐԻՖ

16

Կաշիի առեւտուրն ընելու համար անցեալ 30^ր տարուոյ Յունիսի սկիզբէն 304 տարուոյ յիշեալ ամսոյն մինչեւ վերջը պայմանագրով եւ 4 տարի պայմանաժամաւ մեր կազմած ըն-

տէօրթ սէնէ միւստէթլէ թէչքիլ իթմիշ օլտըղըմըզ շիրքէթին վա'տէսի պու տէֆա մունգաղիեէ օլտըղընտան ճէմի'ի մուհասէպաթըմըզ զիրտէ ասհապը իմզա թիւճճարանը մու'թէպէրան մահպարընտա բուեէթ օլընուպ հիշ պիր նօգսան պուլընմոմըզ վէ դարաֆէյն վազ' էյլէտիկիլ բէս իւլ մալի ախզ պիրլէ պուռնը միւնթիւճ օլտըղը թէմէթթու' վէ թիւճարէթի սաֆիէ տախի պէր վէճհի միւնասաֆա պէյնիմիզտէ թազսիմ օլընմըզ վէ շիրքէթիմիզ ֆէսի իտիլմիշ օլտըղընտան պա' տէզլին իշպու միւշարէքէթ մատտէսինտէն տօլայը եքտիկէրիմիզտէն հասպէի վահիտէ իտաա'ա վէ դալէպ իթմէյէ հազգըմըզ օլմայաճալընը վէ դարաֆէյնըն էզ հէր ճէհէթ պէրի իւզ զըմմէ օլտըղընը միւշիւր իշպու իպրա սէնէտի այնի սուրէթ վէ մէլատէ իքի նուսիս օլարազ պիրթ թանզիմ թէ'ազի գըլընաը :

Փի 1 Հագիրան

ԷՇ ԵԿԻԻԲ
ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ

ԷՇ ԵԿԻԻԲ
ՍԻԻԹԱՉ

Շուհուս իւլ հալ
ՄԻՀՐԻ ՆԷՃԻՊ ԷՕՄԷՐ ՆԱՍՐԷՏՏԻՆ

ՔԷՖԱԼԷԹՆԱՍԷԼԷՐ

17

Նուր Օղլու Նազիֆ Էֆէնտի Էլպիտէ թաճիրի Գուլթնիւնէն Էֆէնտիտէն հէր նէ մըգտար Էլպիտէ միւսպահաա իտէր իտէ Էսմանընտան նիհայէթ պին զրուշընըն Էտասընա քէֆալէթ իտէրիմ :

ՆԻՀԱՏ

18

Պէրայի թիւճարէթ Ավրօփայա ազլիմէթ իտէճէք օլան Գարլօ Էֆէնտիւնին խըմէթի ասքէրիյեէսինի իֆա իչուս թա-

կերութեան պայմանաժամը այս անգամ լրացած չլլալուն, մեր բոլոր հաշիւները ի ներքոյ ստորագրեալ երեւե, Է վաճառականաց ներկայութեանը տեսնուելով և ոչ մի պակաս գտնուած չէ, և երկուստեք դրած դրամագլուխն յանելով ասոր արտադրած զուտ շահն ալ կէս առ կէս մեր մէջ բաժնուած և ընկերութիւննիս լուծուած է. ուստի այսուհետեւ այս ընկերակցութեան խնդրոյն պատճառաւ իրարմէ մէկ զտակ պահանջելու իրաւունք չունենալիքնիս և երկուստեք ամէն կողմանէ անպարտ ըլլալը յայտնող այս անպարտագիրը մի և նոյն պատճէնիւ և իմաստիւ երկու օրինակ չինուելով փոխանակուեցաւ :

1 Յունիս 1305

Ես ընկեր

Ես ընկեր

ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ

ՍԻԻԹԱՉ

Վկայք

ՄԻՀՐԻ

ՆԷՃԻՊ

ԷՕՄԷՐ

ՆԱՍՐԷՏՏԻՆ

37061

ԵՐԱՇԽԱԻՈՐԱԳՐԵՐ

17

Նուր օղլու Նազիֆ Էֆէնտի հագուստի վաճառական Գուլթնիւնէն Էֆէնտիէն որքան հագուստ գնելու որ ըլայ, փոխարժէքէն առ առաւելն 1000 դրուշին վճարմանը կ'երաշխաւորեմ :

ՆԻՀԱՏ

18

Առեւտուրի համար Եւրոպա երթալու մտադիր եղալ Գարլօ Էֆ. իւր զինուորական ծառայութիւնը կատարելու

րիխտէն ի քի մահ միւրուրինտէ Տէրիսաատէթտէ մէմուրինի
ախտէսինէ միւրաճաաթ իտէճէկինէ քէֆիլ պին նէֆս օլտը-

ղըմը միւպէյեին իշպու քէֆալէթնամէ իթա գըլընտը :

Փի 2 ԹԵՆՆՈՂՅԻԴ ԻՍՄԱԹԻԼ ՀԱԳԳԸ

19

Զէյթուն Գազասընտա արամսազ օլան ասաքերի չահա-
նէյէ էրզազու լէվաղիմաթի սաիրէ իթասընը թէահնիւտ իտէն
Տավուտ էֆէնտինին՝ թէահնիւտաթի վազըասընը իճրա իտէ-
մէտիկի թազալրտէ զարար վէ զիեանի վազիւն թազմինինի
թէահնիւտ իտէրիմ :

ՍԵՅՅՈՒԼԼԱՀ

Գ Օ Ն Դ Ր Ա Յ Օ Լ Ա Ր

20

Մահմուտ փաշատա եըլտըզ խանընտա ալթ գաթտա
միւթէսարրըֆ օլտըղըմ 13 նօմէրօլը պվը պապ օտայը իշպու
պին ի քի եիւզ տօգսան ալթը սէնէսի չէհրի էյլուլընըն իպ-
թիտասնտան ի'թիպարէն պիր սէնէ միւտտէթլէ վէ պէհէր մահ
խիթամընտա տէֆ'աթէն էտա իթմէք իւզըէ չէհրի եիւզ էլլի
ղուրուշ իւճըթլէ եաղճը Ղաֆուր աղայա իճար էյլէտիմ :

Փի 1 էյյուլ 96

ԵՈՒՍՈՒՖ ԶԸՆԱ

21

Եուսուֆ Զըեա էֆէնտինին Մահմուտ փաշատա եըլտըզ
խանընտա ալթ գաթտա միւթէսարրըֆ օլտըղը պիր պապ
օտայը իշպու պին ի քի եիւզ տօգսան ալթը սէնէսի չէհրի

համար՝ թուականէս 2 ամիս անցնելուն , Պօլիս պատկանեալ
պաշտօնէից պիրի դիմէ , առ այս անձնական երաշխաւոր եմ
որոյ համար այս երաշխաւորագիրը տրուեցաւ :

2 Յուլիս 327

ԻՍՄԱԹԻԼ ՀԱԳԳԸ

19

Զէյթունի գիւղախումբին մէջ բանակած Օսմ. զինուոր-
ներու ուռեսարը և այլ պէտքերը տալու յանձնառու եղող
Տավուտ էֆէնտին՝ երբ չի կարենայ կատարել իւր յանձնա-
ռութիւնները , կը խօստանամ տուժել գոյացած վնասը :

ՍԵՅՅՈՒԼԼԱՀ

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ա Գ Ր Ե Ր

20

Մահմուտ բաշա եըլտըզ խանի ստորին յարկը իմ տէր
եղած 13 թուով մի հատ սենեակը՝ այս 1296 տարուոյ Սեպ-
տեմբեր ամսոյն սկիզբէն հաշուելով մէկ տարի պայմանա-
ժամով և իւրաքանչիւր ամսոյ վերջն իսկոյն վճարելու պայ-
մանաւ ամսական 150 դրուշ վարձով իւղաւթաճառ Ղաֆուր
աղայի վարձեցի :

1 Սեպտեմբեր 96

ԵՈՒՍՈՒՖ ԶԸՆԱ

21

Եուսուֆ Զըեա էֆէնտինին Մահմուտ բաշան եըլտըզ խանի
ստորին յարկը տէր եղած մէկ հատ սենեակն այս 1296 տարուոյ
Սեպտեմբեր ամսոյն սկիզբէն հաշուելով մէկ տարի պայմանա-

էյլուլընըն իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ միւտտէթ-
լէ վէ պէհէր մահ խիթամընտա տէֆաթէն էտա իթմէք իւզը
շէհրի եիւզ էլլի զուրուշ իւճրէթլէ իսթիճար էյլէտիմ:
Փի 1 էյյուլ 96

ՂԱՅՈՒՐ

22

Միւսթէճիրի մէրգուլմըն մուգարբէր օլան իւճրէթի պէ-
հէր մահ խիթամընտա էտա վէ միւտտէթի գօնդրաթօ ինզը-
զասընտա հէման օտայը թախլիեէ իտէճէկինէ միւթէքէֆֆիլ
օլտըղըմ ճիհէթլէ զիրտէ վաղ'ի իմզա էյլէրիմ:
Փի 1 էյյուլ 96

ՀՈՒՍԱՄՈՒՏՏԻՆ

23

Իւսկիւտարտա Պաղլար պաշնտա վազը մա'լիւմէլ հու-
տուտ ճէմ'ան 20 տէօնիւմ թարլամը տէրուհինտէ հէր հէ
իսթէր իսէ զէր' իթմէք, վէ մէվճուտ էշճարըն մէյվէլէրի
տախի քէնտիւսինէ 'աիտ օլմագ իւզըն սէնէի հալլիյեէ Գա-
սըմը իպթիտասընտան իթիպարէն շէհրի եիւզ զրուշ ի-
ճար վէ պիր սէնէ միւտտէթլէ պաղլէվան Եանիյէ իճար
էյլէտիմ:
Փի 3 Թէշրիկի սանի 1298

ԱԿԵԱՀ

24

Թարաֆըմա իթա էյլէտիկի մէմհուր նիւմուհէյէ էզ հէր
ճէհէթ միւթապըզ օլարագ ճիլտէյուլ օն պէշ կիւնէ գատաբ
քէնտու տէրօսընա թէսլիմ իթմէք իւզէրէ Միհրի էֆէնտիտէն
իքի պին առէտ Իլալէլի Կիւլտէսթէ քիթապընը պիլա նօզ-
սան ախզ էյլէտիմ. պէհէրինի օն պէշ փարատան թէճլիտ
իտէճէյիմ. կիւնինտէ թէսլիմ վէ նիւմուհէսի վէճ'լէ իմալ
իթմէզ իսէմ գարար վէ զիեան պէտէլի օլարագ քէնտուսինէ
տէօրթ եիւզ զրուշ վիրէճէյիմ:
Փի 5 էյյուլ 326

ԱՔԻՅ

ժամաւ և իւրաքանչիւր ամսոյ վերջանալուն իոկոյն վճարելու
պայմանաւ ամսական 150 զրուշ վարձքով վարձեցի:
1 Սեպտեմբեր 96

ՂԱՅՈՒՐ

22

Յիշեալ վարձակալին որոշեալ վարձքը ամէն ամսոյ վերջը
վճարելուն՝ և պայմանագրոյս պայմանաժամը վերջացած ա-
տեն իսկոյն սենեակը պարպելուն երաշխաւոր լինելուս պատ-
ճառաւ վարը ստորագրութիւնս կը դնեմ:
1 Սեպտեմբեր 96

ՀՈՒՍԱՄՈՒՏՏԻՆ

23

Իւսկիւտար Պաղլար պաշին գտնուած ծանօթ սահմանով
ընդամէնը քսան արտավայր արտիս մէջ ուզածը ցանկու-
ն և մէջը գտնուած ծառերուն պտուղներն ալ իրեն պատկա-
նելու պայմանաւ ներկայ տարուոյս Գասըմի սկիզբէն հաշուե-
լով ամսական 100 զրուշ վարձքով և մէկ տարի պայմանա-
ժամով պարտիզպան Եանիի վարձեցի:
3 Նոյեմբեր 1298

ԱԿԵԱՀ

24

Ինծի տուած կնքեալ նմոյշին ամէն կողմանէ համաձայն
ըլլալով կազմելու և մինչ 15 օր իր մթերանոցը յանձնելու
պայմանաւ Միհրի էֆէնտիէն 2000 օրինակ Ընդարձակ
Կիւլտէսթէ անթերի ստացայ:
Ամէն մէկը 15 փարաէն պիտի կազմեմ, եթէ ժամանա-
կին չի յանձնեմ, և նմոյշին համաձայն չի չինեմ վնասուց
փոխարէն իրեն 400 զրուշ պիտի վճարեմ:
5 Սեպտ. 326

ԱՔԻՅ

25

Սալահէտտին պէյին մալիք օլտըղը եէթմիշ սանթիմէթըէ արզընտա պիր առէտ միւճէլլիտ պըչագ մաքինասընը իսթիճար էյլէտիմ. շու շարթլար իլէ քի

Էվվէլա. Միւտտէթի իճար թարիստէն իքի սէնէ տիր: Սանիյէն. Պէտէլի իճար պէհէր մահ խիթամընտա թէս վիսէ օլընմագ իւղէրէ ալթմըշ գրուշ տըր:

Սալիսէն. Միրի մուճաիլէյնին իզնի օլմատըքճա պէրայի իսթիմալ ախէրէ վիթմէյէճէիմ:

Բապիան. Էզ հէր ճէհէթ գուսուրտան արի օլտըղընտան շայէտ միւտտէթի իսթիճարըմտա խէսարէ տիւշար օլուր իսէ պէտէլինի թազմին իտէճէյիմ:

Ուամիսէն. Պալատէքի շէրաիթէ մուզայիր հարէքէթ իտէր իսէմ, միրի մուճաիլէյնին գօնթրաթօյը ֆէսխ իթմէյէ հագգը օլապիլէճէք տիր:

Փի 30 Թէշրիկի սանի325

Պաեեգիսսէ միւնէլլիս
ՀԱՅԸԶ ՇԱՔԻՐ

ՀԱՄՈՒԼԷ ՆԱԳԼԻՆԷ ՏԱԻՐ

26

Պիր դարաֆտան թիւճճարանտան Շահին էֆէնտի վէ տիւկէր թարաֆտան Պարդընլը Հասան գարուտան պէյնիստէ պէր վէճհի աթի 'ագտի մուգավէլէ օլընմըշ տըր:

Էվվէլա. Գարուտանի մէրգուճ թաճիրի մուճաիլէյնին մալի օլուպ Սամսոն իսկէլէսի գուրպինտէ տէր անպար պուլընան 50,000 քիլէ հընգայը սիւվար օլտըղը պրիգ սէֆինէսիլէ հէվա միւտտիտ օլտըգճա ղաեէթ մուհաֆաղալը սուրէթտէ Տէրիսէ'ատէթէ նագլ իլէ Շահին էֆէնտինին Գարանի տաղիգտէ վագը' մաղազասընա թէսլիմինի թէսհիւտ իտէր:

25

Սալահէտտին պէյին ստացուածքը եղող 70 հարիւրորդամէթր լայնքով մէկ հատ կազմարարի յատուկ կտրիչ մեքենան վարձեցի, սա պայմաններով որ,

Ա. Վարձու տեւողութիւնը թուականէս մինչ 2 տարի է:

Բ. Վարձքը՝ ամէն ամսոյ վերջը վճարուելու պայմանաւ 60 դրշ. է:

Գ. Որքան առեն որ յիշեալ պէյը արտօնութիւն չի տայ, գործածութեան համար ուրիշի չի պիտի կրնամ տալ:

Դ. Մեքենան ամէն կողմանէ պակասութեանէ զերծ ըլլուն, եթէ իմ վարձակալութեանս միջոցին վնասու ենթակայ ըլլայ, փոխարէնը պիտի տուժեմ:

Ե. Եթէ վերի պայմաններուն հակառակ վարուիմ, յիշեալ պէյը իրաունք պիտի ունենայ պայմանագիրը ջնջելու:

30 Նոյ. 1325

Պաեեգիս քաղիկ մեջ
Կազմարար ՀԱՅԸԶ ՇԱՔԻՐ

ԲԵՌ ՓՈԽԱԴՐԵԼՈՒ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

26

Մէկ կողմանէ վաճառականներէ Շահին էֆէնտիի՝ և միւս կողմանէ Պարթընցի Հասան նաւապետի մէջ յետագայ եղանակաւ պայմանադրուած է.

Առաջին. Յիշեալ նաւապետը՝ յիշեալ վաճառականին ապրանքը լինելով Սամսոնի նաւամատոյցին մօտ համբարուած 50,000 քոռ ցորենը՝ իր հեծած երկկայմ նաւով՝ քանի որ օգը ներէ, խիստ խնամեալ կերպով Պօլիս փոխադրել և Շահին էֆէնտիի Ուն դարան գտնուած ամբարանոցը յանձնել կը խօստանայ:

Սանիեէն. Թաճիրի մուժախէյն գաբուտանըն նազլ ու թէսլիմ էյլէտիկի պուղտայըն պէհէր քէյլինէ պէշէր փարա նէվլ հիսապ պիրլէ մէճմու'ի իւճիւրաթը մէզքիւր էլ մըգտար պուղտայ քեամիլէն նազլ օլընտըգտան սօնրա նագտէն վէ մու'աճճէլլէն էտա իթմէյի թէ'ահիւտ իտէր:

Սալիսէն. Պուղտայըն անպարտան սէֆինէյէ վէ սէֆի-նէտէն անպարա նագլի մէսարիֆի գաբուտանա վէ համու-լէնին կէօմըիւկի իլէ էսնայի բահտէ գազաէն խասարտիտէ վէ եա զաեի' օլամասընտան հուսուլէ կէլէճէք զարար վէ զիեան թաճիրի մուժախէյնէ 'ախտ ու բաճի' օլաճագ տըր:

Բապի'ան. Դարաֆէյնտէն հէր քիմ նագզի 'անտ իտէր իսէ զըման օլարագ օն 'ատէտ լիրայի' օսմանի էտասընա պօրճլու տըր:

Իշպու մուգավէլէնամէ 'այնի մէլ վէ 'իպարէտէ իքի նուսիս օլարագ պիթթանղիմ վէլ իմզա թէ' ադի գըլընտը:

Փի 4 Շուպադ 304

ՀԱՍԱՆ

ՇԱՀԻՆ

ՇԻՐՔԷԹ ԳՕՆԴՕՐԱԹՕԼԱՐԸ

27

Պիր դարաֆտան Նիւ'ման էֆէնտի' վէ աիկեր դարաֆ-տան չիֆթճի Պէքիր աղա պէյնինտէ աթիզզիքը չէրաիդ իւզըէ' մուգավէլէ օլընմըշ տըր չէօյլէքի:

Էլվէլա. Մուժախէյն Նիւ'ման էֆէնտի Սիֆրիհիսար գազասընտա Չէքմէճէի սաղիր գարեհէսինտէ միւթէսարըրթ օլ-տըղը տօգուզ տէօնիւմ թարլասընը սէրթասէր հընդա գէր' իթմէք իւզըէ սէնէի հալիյեէ բուղի գասըմընտան իթիպարէն սէնէի աթիեէ բուզի Հըզըրի նիհայեթիսէ գատար մէրգուժ Պէքիր աղայա թէսլիմ վէ իճապ իտէն թօխումըգ պուղտայը ի'դա իտէր:

Նըկուրդ. Յիշեալ վաճառականը' նաւապետին փոխադ-րած և յանձնած ցորենին իւրաքանչիւր քողին հնգական փա-րա նաւողէք հաշուելով վարձքին ամբողջը՝ յիշեալ քանա-կութեամբ ցորենը ամբողջովին փոխադրուելէ յետոյ՝ դրա-մով և կանխիկ վճարել կը խօստանայ:

Նըրուրդ. Ցորենը համարանոցէն դէպ ի նաւ և նաւէն ալ դէպ ի համարանոց փոխադրելու ծախսերը նաւապետին, իսկ բեռին մաքսատան տուրքն՝ և ճամբու մէջ դիպուածաւ փեսասուելէն և կամ կորսուելէն յառաջ գալիք փեսսը՝ յիշեալ վաճառականին պիտի պատկանի:

Չուրուդ. Նըկուստէք ով որ իւր խօստումը ջնջէ իբր տուգանք 40 օսմանեան ոսկի վճարելու պարտաւոր է:

Այս պայմանագիր միեւնոյն իմաստով և պարբերութեամբ երկու օրինակ շինուելով և ստորագրուելով փոխանակուեցաւ:

4 ֆեհրուար 304

ՀԱՍԱՆ

ՇԱՀԻՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ

27

Մէկ կողմանէ Նիւ'ման էֆէնտի' և միւս կողմանէ հողա-գործ Պէքիր աղայի միջեւ յետագայ պայմաններով դաշինք եղած է սապէս որ՝

Առաջին. Յիշեալ Նիւ'ման էֆէնտին Սիւրիհիսար վիճա-կին մէջ փոքր Չէքմէճէ գիւղը տէր եղած 9 արտավայր արտը՝ ծայրէ ի ծայր ցորեն ցանելու համար ներկայ տարւոյս Գասըմի օրէն հաշուելով յետագայ տարւոյ խըտրէլլէզի մինչեւ վերջը յիշեալ Պէքիր աղային կը յանձնէ և պէտք եղած սերմցու ցորենը կուտայ:

Սանիւնէն. մէզքիւր թարլայը նազա իլէ պուղտայը զէր՝ իթմէք՝ վէ մէզրուաթը հարասէթ իլէ վազթի հասատտէ մահսուլի պիչմէք՝ վէ հարման իթմէք խուսուսաթը ճիւմլէ-թէն Պէքիր աղանըն 'էօհտէսինտէ օլուպ, պուշլար իչոււն իտէճէր սարֆիյեաթտան տօլայը 'նի'ւման էֆէնտիտէն հապ-պէի վահիտէ դալէպ իթմէյէճէք տիր:

Սալիսէն. Պի մէննի'ն թէ'ալա հարմանտան հէր նէ հա-սըլ օլուր իսէ ա'շարի շէր'իյեէսին պա' տէթ թէնզիլ միւթէ-պագը մըգտարտան եիւզտէ օթուզ Պէքիր աղայա վէ պա-զըսը 'նի'ւման էֆէնտիյէ 'աիտ վէ բաճի' օլաճագ տըր:

Իշպու մուգավէլէնամէ իքի նիւսիսէ օլարագ պիթ թան-զիմ դարաֆէյնտէն վազ'ի իմզա իտիլէրէք թէ'ազի գըլըն-մըշ տըր:

Փի 25 Թեշրինի Էփիկ սենե 302

ՊԵՏԻՐ ՊԻՆԻ ՃԱՖԵՐ

ՆԻԻՄԱՆ

28

Չիրտէ ասնապը իմզա 'նուր օղլը 'նազիֆ էֆէնտի իլէ մախտոււմը Սա'տի էֆէնտի վէ գուսուլի Մաքսուտ աղա 'ազտի չիրքէթ իտուպ պէյնլէրինտէ շէրաիդի աթիսէ միւնա- 'ազիտ օլմըշ տըր. չէօյլէ քի:

Էվվէլա. Շիրքէթի մէզքիւրէնին 'իւնվանի 'նազիֆ վէ չիւրէքնասը օլուպ միւստէթի 2 սէնէ օլաճագ վէ պու միւս-տէթ զարֆընտա եալընդ քեաղըտ ախըու ի' դասը իտիլէ-ճէք տիր:

Սանիւնէն. Մուճալիլէյ'իմա 'նազիֆ վէ Սա'տի էֆէնտի-լէր դարաֆընտան նազտէն իքիշէր եիւզ լիրա վէ մուճա-լիլէյ' Մաքսուտ աղա դարաֆընտան իսէ փիաշաճա իքի եիւզ լիրա գըլմէթինտէ քեաղըտ սէրմայէ օլարագ վազ' օլընա-ճագ տըր:

Սալիսէն. Կէրէք միւստէթի մէզքիւրէ զարֆընտա վուզու' պուլաճագ քեաֆֆէի մէսարիֆ վէ կէրէք խիթա-

Երկրորդ. Յիշեալ արտը հերկելով ցորեն ցանելու և ցա-նուածները պահպանելով հունձքի ամեն հունձքը քաղելու և կալ դնելու գործերը ամենքն ալ Պէքիր աղայի վրայ լինելով ասոնց համար ընելիք ծախսերու առթիւ 'նի'ւման էֆէնտիէ փող մը իսկ չպիտի պահանջէ:

Երրորդ. Բարձրեալն Աստուծոյ շնորհիւ կալէն ինչ որ գոյանայ, օրինական տասանորդը զեղչուելէ յետոյ մնացեալ քանակութենէն հարիւրին երեսուն Պէքիր աղային և մնաց-եալը 'նի'ւման էֆէնտիի պիտի պատկանի:

Այս պայմանագիրը երկու օրինակ շինուելով երկուստեք ստորագրուելով իրարու տրուեցաւ:

25 Նոյեմբեր 302

ՆԻԻՄԱՆ

ՊԵՏԻՐ ՈՐԴԻ ՃԱՖԵՐԻ

28

Վարը ստորագրողները՝ 'նուր օղլու 'նազիֆ էֆէնտի' իւր որդին Սա'տի էֆէնտի և երուսաղէմցի Մաքսուտ աղա ընկերութիւն կազմելով իրենց մէջ յետագայ պայմաններն ու-րոշուած է. սապէս.

Առաջին. Յիշեալ ընկերութեան անունը 'նազիֆ և ըն-կերք ըլլալով, տեւողութիւնը երկու տարի պիտի ըլլայ և այս տեւողութեան միջոցին միմիայն թղթի առեւտուր պիտի կա-տարուի:

Երկրորդ. Յիշեալ 'նազիֆ և Սա'տի էֆէնտիներու կող-մանէ դրամ ըլլալով երկու հարիւրական ոսկի և յիշեալ Մաքսուտ աղայի կողմանէ ալ հրապարակի գնով երկու հա-րիւր ոսկի արժեւորութեամբ թուղթ իբր դրամագլուխ պիտի տրուի:

Երրորդ. Թէ յիշեալ տեւողութեան միջոցին տեղի ունե-

մընտա կէօրիւնէճէք քեար վէ զարար մէվնուտ մալ վէ զի-
մէմ միւսաւթ իւզրէ շիւրէքեայա աիտ օլաճաք տըր :

Բապի'ան. Շիրքէթ ումուրինէ շէրիքեանտէն հէր պիրի
դարաւֆնտան չալըլաճադ , անճադ խապթալըզ վուզու'ըն-
տա խասթա օլանա պիր շէյ թազմին իթտիրիմէյէճէք տիր :
Խամիսէն. Պէհէր մահ նիհանէթինաէ շիւրէքեատէն հէր
պիրի սաթըշտան ալթըշար լիրա ախզ իտէճէք տիր :

Սատիսէն. Շիրքէթէ հէր նէ մու'ամէլէ վազը օլուք
իսէ էվլէճէ շիւրէքեանըն ճիւմլէթէն միւլթէֆիզուրէյ օլ-
մասը լապիւտու էլզէմ տիր. շահէտ պիրինին 'ատէմի միւ-
վաֆազաթի կէօրիւլը իսէ օլ խուռուսըն իճրապընա գըեամ
իտիւմէյէճէք տիր :

Իշպու մուզաւլէլէնամէ 'այնը մէլ վէ իպարէտէ իւշ
նիւսիսէ օլարազ պիթթանզիւմ շիւրէքեատէն հէր պիրի դա-
րաֆընտան պէր վէճհի զիր իմզա իտիւլէրէք թէ'ադի գըլըն-
մըշ տըր :

Փի 1 Շուպար 1886

ՄԱԳՍՈՒՏ ՆԱԶԻՖ ՍԱՏԻ

Վ Է Ք Ե Ա Լ Է Թ Ն Ա Մ Է

29

Պատի թէսթիրի վէքեալէթնամէ օլ տըր քի

Էմին էօնիւնաէ նոմէրօլը մաղազատա մուզիւմ
զախիրէ թաճիրի Տալուտ էֆէնտի գըմէթինաէ օլան եէթմիշ
ատէտ լիրայի օսմանի մաթիուպըմըն իսթիլապըլա թարա-
ֆըմա թէսլիմի գըմնընտա հէր նէ իճապ իտէր իսէ քէնտի
նամընա վէ թարաֆըմտան օլարազ իճրա իթմէք իւզրէ Տէ-
րիսաատէթտէ Մուսթաֆա Փաշա խանընտա Ն նոմէրօլը օտա-
տա մուզիւմ պիրինճի սընըֆ տաւա վէքիլէրինտէն իզզէթու-

նալիք ծախսերը և թէ վերջանալուն տեսնուելիք շահ ու զէնը՝
մնացած ապրանքը և պահանջները հաւասարապէս ընկերաց
պիտի պատկանի :

Չորրորդ. Ընկերութեան գործերուն ընկերներէն իւրա-
քանչիւրն պիտի աշխատի. միայն թէ հիւանդութիւն պատա-
հած ժամանակ հիւանդ եղողը չպիտի պարտաւորի բան մը
տուժել :

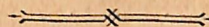
Հինգերորդ. Ամէն ամսոյ վերջը ընկերներէ ամէն մէկը
վաճառումէն վեց վեց ոսկի պիտի առնէ :

Վեցերորդ. Ընկերութեան մասին ինչ գործողութիւն որ
կատարուի, նախապէս ընկերներուն ամբողջովին համակար-
ծիք լինելը անհրաժեշտ և ամենհարկաւոր է. եթէ մէկը ան-
համամիտ գտնուի, այն խնդրոյն գործադրութեանը չպիտի
ձեռնարկուի :

Այս պայմանադիրը միեւնոյն իմաստով և պարբերու-
թեամբ երեք օրինակ ըլլալով խմբագրուելով ընկերներէ իւ-
րաքանչիւրին կողմանէ ըստ ի ներքոյ կերպի ստորագրու-
ելով փոխանակուեցաւ :

1 Փետրուար 1886

ՄԱԳՍՈՒՏ ՆԱԶԻՖ ՍԱՏԻ

Փ Ո Ւ Ա Ն Ո Ր Դ Ա Գ Ի Ր

29

Փոխանորդագիրը գրուելուն պատճառը այն է թէ

Էմին էօնիւ թուով վաճառատունը բնակող արմ-
տիքի վաճառական Դաւիթ էֆէնտի վրայ ունեցած 70 հատ
Օսմանեան ոսկի պահանջա սղատելով ինծի յանձնելու հա-
մար ինչ որ պէտք ըլլայ նէ, իմ անուանս և իմ կողմանէ ըլ-
լալով գործադրելու համար Պօլիս Մուսթաֆա Փաշա խանը
Ն նոմէրօ սենեակը գտնուող Ա. կարգի փաստաբաններէն

Բահմի պէյի վէքիլի մութլագ նասպ ու թային էյլէտիկիմֆ
միւպէյեին իշպու վէքեալէթնամէ պիլիմզա էֆէնտիի մուսա-
իլէյն հէտինէ իթա գըլլնտը :

Տերխասաթքսէ Սամաթիասա սահիլի տերեսէ
8 հովհոյլ խանէսէ սաֆին Միշրի

Պալատէ մէվզու իմզանըն Միհրի էֆէնտինին քէնտու
իմզասը օլտըղը թաստիգ օլունուր :

ՄԵՕՀԻԻՐ

Տերխասաթքսէ մուզալիկըս մուհարրիլիլի

Տ Ի Կ Է Ր

Մամուրէթ-իւլ-Ազիզտէ վագը պիլ ճիւմլէ էմլաք ու
ագարաթըմը թալիպլէրինէ իճար իթմէք վէ պէտէլի իճար-
լարընը պիթթահսիլ թարաֆըմա իսպալ էյլէմէք իւզէրէ
քէհհալ էմրուլլահ էֆէնտիյի վէքիլ նասպ ու թանին էյլէտիմ :

ԱՊՏԻԻԼ ՀԱԼԻՄ

Ի Լ Մ Ո Ւ Խ Ա Պ Է Ր Լ Է Ր

30

Գարեհէմիզ սաքինլէրինտէն միւթէգաիտ Հապիլ էֆէնտի-
նին էլեհէվմ պեր հանաթ օլտըղընը միւպէյեին իշպու իլմու-
խապէր իթա գըլլնտը :

Փի 8 Թեշրիհնի սանի 327 Մուխթարի գարեհէ Այասթեֆանու

31

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն Մագսուտ վէլէտի Մագլու-
մըն էֆգարի ֆուգարա էվլատի օլուպ մէքթէպ իւճըթինի-
էտայէ պի իգթիտար օլտըղընը միւպէյեին իլմուխապէր տիր
Սամաթիայ էրմենի մուխթար

Ազնուաշուք Թահմի պէյը լիագօր փոխանորդ կարգած ըլլալս
յատնող այս փոխանորդագիրը ստորագրելով յիշեալ է-
ֆէնտիի ձեռքը տրուեցաւ :

Պօլիս, Սամաթիա, ծովուն եզերք
8 քուով սան մէք բնակող
Միշրի

Վերը դրուած ստորագրութիւնը Միհրի էֆէնտինին իրեն
ստորագրութիւնը ըլլալը կը հաստատենք :

ԿՆԻՐ

Պօլսոյ Նօսարուքիւն

Ո Ր Բ Ի Ծ

Քարբերդի մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքներս ու կա-
լուածներս փափաքողներու վարձելու և անոնց վարձքերը
գանձելով ինծի ղրկելու համար աղնաբոյժ էմրուլլահ է-
ֆէնտին փոխանորդ կարգեցի :

ԱՊՏԻԻԼ ՀԱԼԻՄ

Մ Ա Ն Ո Ւ Յ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

30

Մեր գիւղի բնակիչներէն հանգստեան կոչուած Հապիլ
էֆէնտինին այժմ ուլ լինելը յայտնող այս ծանուցագիրը տը-
րուեցաւ :

8 Նոյ. 327

Այասթեֆանօի գիւղին
ՄՈՒՆԹԱՐԸ

31

Մեր թաղի բնակիչներէն Մագլումի որդի Մագսուտ ա-
մնաշքաւոր աղքատի զաւա՛լ ըլլալով վարժարանի թոշակը
վճարելու անկարող ըլլալը ցուցունող ծանուցագիրս է այս :
Սամաթիայ Հայոց Մուխթար

32

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն պու տէֆա թահթի սիլահա ճէլպի տիլէն Նէճիպ էֆէնտինին էմվալու էչեսսընտան պիր շէյ ֆիւրուսթ իթմէքսիզին պէտէլի աաքէրի իթասընա մուգթէտիր պուլունտըղընը միւպէյեին իշպու իլմուխապէր իթա գըլընտը :

33

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն վէ Տէֆթէրի Խազանի քէթէպէսինտէն ախիրէն վէֆաթ իտէն Շահպազ էֆէնտինին հալիլէսի իլէ հէնուզ նապալիզ պիր նէֆէր մախտումընը թէրք էյլէտիկինի միւպէյեին իշպու իլմ ու խապէր իթա գըլընտը :

34

Մահալլէմիզտէ մուգիմ միւթէրճիմ Մէհմէտ Պէյին պու կիւն Իսկիւտար պիտայէթ մահքէմէսինտէ հազըր պուլընմազ իւզրէ վազի իմզա իթմիշ իսէտէ տիւնտէն պէրու էսիրի ֆիրաշ պուլունտըղընը միւպէյեին իշպու իլմուխապէր իթա գըլընտը :

35

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն Նայիմէ գատընըն մէսաքիֆի մուհաքէմէյի էտայէ զայրը միւգթէտիր, տուվ վէ ֆազիր պուլունտըղընը միւպէյեին իշպու իլմուխապէր թէմհիր գըլընտը :

16

32

Մեր թաղի բնակիչներէն այս անգամ զէնքի տակ կուշաւաժ Նէճիպ էֆէնտին իւր ստացուած քէն ու ինչքերէն առանց լան մը ծախելու զինուորական տուրքը տալու կարող ըլլալը հաստատող այս ծանուցագիրը տրուեցաւ :

33

Մեր թաղի բնակիչներէն և կալուածատուների պաշտօնատան քարտուղարներէն վերջերս վախճանած Շահպազ էֆէնտինին իր կինը և դեռ անչափահաս մէկ հատ զաւակը թողած ըլլալը յայտնող այս ծանուցագիրը տրուեցաւ :

34

Մեր թաղը բնակող թարգման Մէհմէտ պէյ թէպէտեւ այսօր Իսկիւտարի նախադատ ատենին ներկայ գտնուելու համար ստորագրած է բայց երէկէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ որոյ համար այս ծանուցագիրը տրուեցաւ :

35

Մեր թաղի բնակիչներէն Նայիմէ անուն կինը դատական ծախսերը վճարելու անկարող այրի և աղքատ ըլլալը յայտնող այս ծանուցագիրը կնքուեցաւ :

36

Գարեէմիզ սաքինյէրինտէն Լուգաօղլու Թօտօրինին խա-
նէսինտէ վաղիտէ վէ հէմշիրէսինէ մուլն օլմազ իւզրէ քէն-
տիւսնտէն մատա ախէր քիմէսնէ պուլունմատըղը պէյան
օլունուր :

37

Գարեէմիզ սաքինյէրինտէն Զէքի էֆէնտին չիմտիյէ
զատար հիչ պիր թէօհմէթլէ միւթթէհիմ օլմայուպ հիւսնի
հալ ու աթվար ասհապընտան պուլունմատըղըն միւպէյէին իչ-
պու իլմուխապէր իսթար գըլընտը :

ՄՈՒԽԹԷԼԻՖ ԻԻԼ ՄԷԱԼ ԻՍԹԻՏԱԼԱՐ
ՄԻԻՏԻՐԻՅԷԹԼԷՐԷ

38

Արսլան Պէյ գասապասը միւսիքիյեքի ալիյեքսիցէ

էֆէնտիմ հազրէթլերի

Արմըշտէ միւթէսարըրէֆ օլտըղրմ թարլայա պունտան
պէշ հաֆթա ագտէմ, պազը կէօչէպէլէր կէլուպ րէքզի խըյամ
իթմիշ, վէ էկէրչի չըգմալարընը թալէպ էյլէմիշ իսէմտէ թէ-
մէրրիւտ իթմէքտէ վէ տիկէր թարաֆտան իսէ մէվսիմի հարս
ու գէր միւքուր էյլէմէքտէ պուլունմըլ օլմազին, պէնտէլէ-
րինի շադրտան վիգտէթէն անյարըն սէրիան գալաըրըլմասը
խուսուսընա իճապ իսէնյէրէ էվամիրի գաթիյէէ իթաընա
ինայէթ պուլուրուլմասը իսթիրհամ օլունուր :

ՀԱՃԻ ԹԱՀԻՐ

36

Մեր գիւղի բնակիչներէն Լուգաի սղայ Թօտօրին տանը
մէջ մօրը և քրոջը նեցուկ ըլլալու համար իրմէ ի դատ ուրիշ
մէկը չի գտնուիրը կը ծանուցուի :

37

Մեր գիւղի բնակիչներէն Զէքի էֆէնտին մինչեւ հիմայ
և ոչ մի յանցանքով յանցապարտ չըլլալով բարի վարքի և
ընթացքի տէրերէն գտնուիրը ծանուցանող այս գիրը գըր-
ուեցաւ :

ՏԱՐԲԵՐ ԻՄԱՍՏՈՎ ԽՆԴՐԱԳՐԵՐ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆՑ

38

Արսլան Պէյ գիւղաբաղաին բարձր կառավարչութեան

Ազնուաշուք Տէր իմ

Արմաշի մէջ իմ տէր եղած արախ մէջ ասկէց 5 չարաթ
առաջ քանի մը վրանաբնակներ գալով վրաններ կանգնած
են : Թէպէտեւ պահանջած եմ որ երեսն, բայց կը յամառին
կոր : Միւս կողմանէ ալ հերկելու և ցանելու ժամանակը
կ'անցնի կոր : Ուստի ծառանիդ վնասէ պահպանելով, դա-
նոնք չուտով դուրս հանելու համար որոնց որ պէտք է
կարուկ հրամաններ տալու չնոր՝ ընկնիդ կը խնդրուի :

ՀԱՃԻ ԹԱՀԻՐ

39

էֆէնտիմ հաղրէթլերի

Աճիզլերի իւմի հուգուգ թահսիլինէ թալիպ օլուպ իճապ իտէն էվրազ մէրպուլթան թաղտիմ գըլընմըլ օլմաղլա տու- խուլիմէ միւսաատէ պուլյուրըլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ էֆէնտիմ:

Ֆի 24 Աղոսթոս 327

Մալքեփէսէ մուգիմ
ՍէջԱՅԻ ՊԻՆԻ ԹԱՀՍԻՆ

40

Շիրֆէթի Խայրիյէն միւսիրիյէթի 'նանիպի ալիսիմէ
Սէաաէթլու էֆէնտիմ

Գուլլարը օն շէքիզ սէնէ միւստէթինճէ թիւճճար սէ- ֆահնիստէ թաիֆէլիք իթմիշ, վէ արթըզ պիհարի քէպիրէյէ սէյր ու սէֆէր մէշազգու մէհալիքիստէն պիզար օլմըլ օլու- ղըմտան, գուլլարընըն Շիրքէթի Խայրիյէն վաբօրլարընտա միւնասիպիւլ հալ պիր խըտմէթլէ գայրըլմագլըլըմ խուսու- սընա միւսաատէի ալիյէնէի րահիմանէլէրինին էրզան պուլյու- ղուլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ:

Բիզէլի ԵԱԳՈՒՊ

41

ժանսարմա մէքեպի միւսիրիյէթի ալիյէիսնէ
էֆէնտիմ,

Աճիզլերի ժանտարմա ասքէրի սիլքինտէ կէօնիւլլու օլա- րազ իֆայի խըտմէթ էյլէմէյէ վէ օլ պապտէ իճապ իտէն մալիւմաթը թահսիլէ րաղիպ օլտըլըմտան մէքթէպէ գապու- լիմ խուսուսընա միւսաատէ պուլյուրըլմասը միւսթէրհամ սըրը էֆէնտիմ:

Պէնսէ

Գայսէրիյէլի ՀԱՊԻՊ ՊԻՆԻ ՆԷՃԻՊ

39

Տէր իմ

Անկարողս Իրաւագիտութիւն սորվելու փափաքող ըլլա- լով և պէտք եղած թուղթերը աստ կցեալ մատուցած ըլլալով իմ մուտքիս արտօնուիլը կը խնդրեմ:

24 Օգոստոս 327.

Մալքեփէ բնակող
ՍԷՋԱՅԻ ՈՐԴԻ ԹԱՀՍԻՆ

40

Շիրֆէթի Խայրիյէնի բարձր սնօրհնութեան
Վսեմաշուք տէր իմ,

Ծառայնիդ 18 տարւոյ տեւողութեան մէջ վաճառակա- նական նաւերու մէջ նաւատորութիւն ըրած եմ և ալ եւս մեծ ծովերն երթեւեկելու նեղութիւններէն ու վտանգներէն ձանձ- րացած եմ, ուստի ծառայնիդ Շիրքէթի Խայրիյէնի չոգէնաւ- ներուն մէջ վիճակիս յարմար պաշտօնով մը հոգացուելուս մասին Ձեր գլխացողութեան բարձր հրամանը չզանալնիդ կը խնդրուի:

Բիզէլի ԵԱԳՈՒՊ

41

Ոսիկան զինուորներու վարժարանի բարձր Տնօրհնութեան
Տէր իմ,

Անկարողս՝ ոստիկան զինուորներու շարքը կամաւոր ըլ- լալով ծառայելու և այն մասին հարկ եղած ծանօթութիւնները սովորելու փափաքող ըլլալուս դպրոց ընդունուելուս մասին հրաման ընեցնիդ կը խնդրուի տէր իմ:

Ծառայնիդ
Կեսարացի ՀԱՊԻՊԻ ՈՐԴԻ ՆԷՃԻՊ

42

Պայեզիս տախտակի մալ միւսիրիյեքի ալիյեքսինէ

Էֆէնտիմ հաղրէթլէրի

Մէրճանտա Եպտրզ Խանընտա միւթէսարըֆ օլտըղըմ 8
նոմէրօլը օտտաւա պու տէֆաքի թահրիրտէ սէքիզ պին զո-
րուշ գըլմէթ վազ իտիլմիշ վէ պու գըլմէթ իտէ Էմալինէ
նիսպէթէն փէք Փահիշ օլուպ անճազ պէշպին զուրուշ գըլ-
մէթի հաիզ պուլընմըշ օլմաղլա թատիլինէ հիմմէթ պուլուրըլ-
մասը միւսթէրնամ տըր Էֆէնտիմ:

Յի 19 Շուպար 325

ՄԻՀՐԻ

43

Տ Ի Կ Է Բ

Էֆէնտիմ

Աճիզլէրի սիկուրթա սըմսարը օլտըղըմ հալտէ սէհվէն
աճէնթա տէյու թէլազզը իտիլէրէք օն լիրա թէմէթթու վիր-
կիւսիլէ միւքէլլէֆ թութըրըղըմտան լութֆէն իճրայի թահ-
գըգաթլա գայալըմն թահահինէ միւսաատէ պուլուրըլմասընը
իսթիրնամ Էյլէրիմ Էֆէնտիմ:

Միլլէք Խանընիսա մուզիմ
ԷՄԻՆ ՀԻՔՄԷԹ

44

Բօլիս միւսիրիյեքի պեհիյեքսինէ

Էֆէնտիմ հաղրէթլէրի

Աճիզլէրի թիւրքճէ, ֆրանսըզճա, ինկիլիզճէ վէ Էրմէնի-
ճէնին քէթպու գրաաթիինէ մէհմա Էմքէն վազֆ օլտըղըմ վէ
չիմոյիյէ գատար պիր կէճուս սուի հալըմ սէպզ իթմէյուպ
հազգըմտա հիւսնի չէհատէթ իտէճէք գէվաթի մութէպէրէ
իրաէսինէ մուզթէտիր պուլընտըղըմ հապէպիլէ փօյիպիլքէ
իսթիրնամ պուլուրըլմագըղըմը իսթիրնամ Էյլէրիմ Էֆէնտիմ:

Պէնէ

ՇԱՀՊԱՋ

13

42

Պաեզիսի Երջանակին պէտական հասոյթից բարձր սեփեկութեան

Տէր իմ,

Մէրճան ըսուած տեղը, Եպտրզ Խանի մէջ իմ ստաց-
ուածքս եղող 8 թիւ սենեակիս՝ այս անգամու կալուածահա-
մարի մէջ 8000 դրուշ արժէք դրուած է, մինչդեռ այս արժէքը
նմաններուն հետ բաղդատմամբ շատ տարապայման ըլլալով
հազիւ 5000 դրուշի արժէք մը ունի, ուստի չափաւորելու
չնոր՝ ընկնիլ կը խնդրուի տէր իմ:

19 Փետրուար 1325

ՄԻՀՐԻ

43

Ո Ի Բ Ի Շ

Տէր իմ,

Անկարողս ապահովագրութեան միջնորդ եմ ու սխալ-
մամբ իրր գործակատար ըմբռնուելով 10 ոսկի բաթանթի
տուրքին ենթարկուած եմ: Խնդրեմ հաճեցէք քննութիւն
կատարել և արձանագրութիւնս ուղղելու չնոր՝ ընել:

Միլլէք Խանը կեցող
ԷՄԻՆ ՀԻՔՄԷԹ

44

Ոստիկանութեան բարձր սեսչութեան

Տէր իմ,

Անկարողս Թուրքերէն, Գաղիերէն Անգլիերէն և Հայե-
րէն գրելու կարգալու ըստ կարի տեղեակ եմ. և մինչև հի-
մայ ո և է գէշ վարմունք մը ունեցած չեմ. ինձ նկատմամբ
բարի վկայութիւն տալու պատրաստ պատուաւոր անձինք
ցոյց տալու կարող եմ. ասոր համար տէր իմ, ոստիկանի
պաշտօնով գործածուիլ կը խնդրեմ:

Մաւանիդ
ՇԱՀՊԱՋ

45

ԻՌԱՍՈՒՄԱՔ ՄԻԼՏԻՐԻՅԵՔԻ ՈՒՄՈՒԻՅԵՔԻ ԱՅԻՅԵԱԻՆԵ

ԷՖԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ

Լոյս գումրանեասընըն Աշիլ նամ վարորդա՝ Տէրիսատէ-
թէ վիւրուա իտէն սօգուզ սանտրզ մէնսուճաթի աճիզի
Սամոն իսկէլէսինէ չըգարըմագ իւզէրէ Խտարէի Մախսու-
սանըն Ճանիկ նամ վարորդնա ագդարմա իտիլէճէյինտէն օլ
պապտէ մէմուրի մախսու թահինի միւսթէտա տըր էֆէնտիմ:

Յի 7 Քեանուռի ելիկէ 303

Պէնիս

Պէօյիւք Եննի Խանսա մուգիմ Թիւննարանցեհ
Շիի-Քրի

46

ԷՖԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ

Մարսիլիատէ մուգիմ Փապրիզադօր Տէսրա պիրատէ-
րանը դարաֆընտան նամի աճիզիյէ օլարագ Մէսաժըրի Մա-
րիթիմ գումրանեասընըն Թիւրքի նամ վարորդա Տէրիսատէ-
թէ իրսալ զըլընան իւլէսանտրզ էտէվաթի քիմիէվիյիէ վէ ճէ-
թահիյէ կէօմրիւյէ չըգարըլուպ էմրի մուսէնէսինէ պազը-
լուր իքէն Փաղուրասընտա միւնտէրիճ մրգտարի էշեատէն
տէօրթ գալէմ չէյ նօգսան չըգմըլ օլմաղլա պունլար Փապրի-
զադօրտան դալէպ իտիլմէք իւզրէ պիր գըղա չէհատէթնա-
նամէնին թանզիմ ու իդասընա միսաատէ պուլուրըլմասը իս-
թիրհամ օլունուր:

ՎԱՀԱՆ

47

ԷՖԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ

Արարաթ նամ Խնկիլիզ վարորդա պու տէֆա Խնկիլթէ-
րատան ճէլպ իթմի օլտըլըմ ալթը սանտրզ սըրֆ ալաթի զը-
րաըյէնին պէր մուճէպի իրատէի սէնիյէ պիլա բէամի կէօմ-
րիւք իմրարընա միւսաատէ պուլուրըլմասը միւսթէրհամ տըր
էֆէնտիմ:

20

ՄԱԲԱՅԻՆ ԲԱՐՁՐ ՎԵՐԱՏԵՆՈՒՔԵԱՆ

45

Տէր իմ,

Լոյսի ընկերութեան Աշիլ անուն չոգենաւով Պոլիս հա-
սած 9 մնտուկ անկարողիս կերպասեղէնքը Սամոնի նաւա-
մատոյցը հանուելու համար Խտարէի Մախսուէին Ճանիկ
անուն չոգենաւը պիտի փոխադրուի, ուստի այն մասին
յատուկ պաշտօնեայ յատկացնելիդ կը խնդրուի:

7 Քեկտեմբեր 1303

Ծառայնիդ

Մեծ Նոր Խանը բնակող վանառականցեհ
Շիի-Քրի

46

Տէր իմ.

Մարսիլեա բնակող, գործարանատէր Տէսիա եղբարց
կողմանէ անկարողիս անուանը ըլլալով Մէսաժըրի Մարիթիմ
ընկերութեան Թիւրքի անուն չոգենաւով Պոլիս ղրկուած
երեք մնտուկ քիմիական և վիրաբուժական գործիքներն մաք-
սատուն հանուելով զմնուած միջոցին հաշուեցուցակին մէջ
գրուած ապրանքին քանակութենէն չորս հատուած բան
պակաս ելած ըլլալով, ասոնք գործարանատէրէն պահան-
ջուելու համար մէկ հատ վկայագիր մը չինելու և տալու
մասին արտօնութիւն չնորհելիդ կը խնդրուի:

ՎԱՀԱՆ

47

Վսեմաշուք Տէր իմ

Արարատ անուն անգղիական չոգենաւով այս անգամ
Անգղիանէ իմ բերել տուած 6 մնտուկ սոսկ երկրագործական
գործիքներն ըստ կայսերական հրամանի առանց մաքսատան
տուրքի անցնելու թոյլտուութիւնը չնորհելիդ կը խնդրուի:

48

Սէստէթիու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Շէհրի հալըն տէօրտիւնճի սալը կիւնի Մէսաժըրի մարի-
թիմ գուժրանհասընըն Գալաստան Տէրիսէառէթ լիմանընա
վասուլ օլան Մարսիկ նամ վաքօրընըն համիլ օլտըղըն ալթմըշ
սէքիզ չուվալ ֆապուլիամ վաքօրըն մէղքիւր թարաֆընտան
իւրաճ պիրլէ խիւշք իւ թէր կէօմրիւշի անպարընա սալիմէն
թէպիւմ իսթիմիշ օլտըղըն անպարըն մէղքիւր տէֆթէրինտէ
միւնտէրիճ իսէտէ աճիղլէրի հալընըզ 60 չուվալ թէպիւմ ալ-
տըղըմ վէ պազըր սէքիզ չուվալտէն տէօրտիւնին մէֆգուտ վէ
տիկէր տէօրտիւնին իսէ փարալանուպ պիր խալիլ պօշանմըշ
իտուկի ճիհէթլէ զահի վէ թէլէֆ օլան մըգտարըն թազմինի
պապընտա էմրու իրատէ հազրէթի մէն լէհիւ էմրին տիր:

Պէնսէ
ՔէԱՆԻ

Ֆի 8 Քեանունի կվիկ 302

49

Էմնիյեթի ումուլիյեթ միւսիւրիյեթի ալիյեթի

Սաառէթիու էֆէնտիմ հազրէթլէրի:

Շէհրի հալըն օն իքինճի ճիւմա իրթէսի կիճէսի սարիզլէր
Դօփիսանէ ճատտէսինտէ վազը մաղազաի աճիղլինին գաքու-
սընը քէսը իլէ իչէրույէ տուխուլ իտուպ տէրունինտէ պու-
լունան մաղազա պէքճիսինի պիթ թէհտիտ պէնտ էյլէտիք-
տէն սօնրա չաքէրլէրինին գասասընը քէսը իթմիշ վէ տէրու-
նինտէ մէվճուտ 300 ատէտ լիրայի օսմանիլէ 400 լիրա գըլ-
մէթինտէ միւճէվհէրաթը գալտըրմըշ օլտըզլարընտան իշպու-
սիրգաթ միւթէճասիրլէրինին ախզ ու կիրիֆթիլիլ էշեայի
մէսրուգանըն գահիրէ իւրաճը իտուսուսընա իճապ իտէպլէրէ
թէրահիւմէն էվամիրի գաղիյեթ իղա պուլյուրըմասը աճի-
զանէ իսթիրհամ օլանուր. օլ պապտէ իրատէ հազրէթի մէն
լէհիւ էմրին տիր:

Փի 8 Քեանունի կվիկ սենե 95

ՎԵՐՈՆ

48

Վսեմափայլ Տէր իմ,

Ներկայ ամսոյս չորրորդ երեքշաբթի օրը Մէսաժըրի Մա-
րիթիմ ընկերութեան Կալացէն Պոլիս հասած Մարտիկ անուն
չոգենաւուն բեռքած 68 պարկ լուրիաս յիշեալ չոգենաւու
կողմանէ հանուելով չոր ու թաց մաքստտան ամբարանոցը
անկատանգ յանձնուած ըլլալը յիշեալ ամբարանոցի տեսրին
մէջ գրուած է բայց անկարողիս յիսուն պարկ յանձնուեցաւ
իսկ մնացեալ 8 պարկէն չորսը կորսուած և միւս չորան ալ
պատուած ըլլալով շատ մը պարպուած լինելուն պատճառաւ
կորսուած քանակութեան վնասը հատուցուելու մասին հրա-
մանը և կամքը Ձերդ Վսեմութեանն է:

8 Դեկտեմբեր 302

Ծառանիդ
ՔԵԱՆԻ

49

Հանրային ապահովութեան բարձր տեսչութեան

Վսեմաշուք Տէր իմ,

Ներկայ ամսոյս տասներկուերորդ շաբաթ գիշերը գողերը
Դոփհանէի մեծ փողոցը գտնուած անկարողիս կրպակին գու-
ռը խորտակելով ներս մտնելով մէջը գտնուած կրպակի պա-
հապանը սպառնալով կապիլէ յետոյ ծառաներնուդ անտուկը
խորտակած և մէջը գտնուած 300 օսմանեան ոսկին և 400
ոսկի արժողութեամբ գոհարեղէնները վերցուցած են. ուստի
այս գողութեան հեղինակները ձերբակալելով գողցուած նիւ-
թերը երեւան հանկու համար պէտք եղածներուն՝ գլխով
հրամաններ տրուելը անկարողաբար կը խնդրուի. այն մասին
հրամանը Ձերդ իշխանութեանն է:

8 Դեկտեմբեր 95

Ծառանիդ
ՎԵՐՈՆ

50

Սէտատէթլու էֆէնտիմ հաղրէթլէրի ,
Ախիրէն մահալլէմիզէ նազլ մէքեան իտէն նամ քի-
մէնէ մուգատտէմա տէֆէաթլա սիրգաթ թէօմէթիլէ մահքիւմ
օլմը էշիրրատէն օլուպ հիշ պիր քեար, ու քիսպլէ մէշղու վէ
սահիպի աիլէ օլմատըղը կիպի մէսքէնի օլան մէզքիւր խա-
նէյէ քիւլլի եէվմ սապըգալը վէ սէրսէրի մագուլէսի էշխասը
մուղիրրէ թէրէտտիւտ էյլէմէքտէ , վէ պինաէն ալէյի էմնի-
յէթ ու իղմինանի չաքէրանէմիզ միւնսէլիպ օլուպ չէպիւ
րուզ էնտիշնաք վէ պիհուզուր օլտըղըմըգտան մէրգոււմըն
մահալլէմիզտէն թէպիտիլէ պու հալի փիւր մէլալի աճիզանէ-
միզէ նիհայէթ վէրիլմէսինի խթիտա էյլէրիզ :

Էնալիի մահալլէի Նիշան դաւը

Գ Օ Մ Ա Ն Տ Ա Ն Լ Ը Գ Լ Ա Ր Ա

51

Հուզուրի ալիի գօմանսանի եֆրէմիյէ
Արզի չաքէրի տըր քի
Մէրպուլթան թագաթիմ գըլընան թէլէկրաֆնամէ իլէ միւս-
պէթ օլտըղը վէճհյէ Ամասիայա վալիտէմ հալի պուհրանտա
պուլուշտըղընտան իւլտա նէքէրտէ պիր հալ վուզուլընտա
նէզտինտէ պուլընապիլմէք իւզէրէ գուլընըզա չէնտ կիւն մէ-
զուշիյէթ իթասընա ինայէթ պուլուրըլմասընը նիյազ էյլէ-
րիմ . օլ պատէ լութֆու իրատէ էֆէնտիմ հաղրէթլէրինին տըր :

Ալայ 4 քապուր 1 պէօլիւֆ 1

ՏԱՎՈՒՏ ՕՂԼՈՒ ԱԿՈՐ

Սուրէթի քէլէկրաֆնամէ

Մալկարա պիրինճի թապուր պիրինճի պէօլիւքտէ

Տափուտ օղլու Ակոր

Վալիտէնիզլին խասթալըղը քէսալի չիտտէթ իթտի : Աթըպ-
պա գաթի իւմիտ էյլէտի . թէզ կէլսէնիզ :

Ամուհանըզ ԲԱՐՍԵՂ

22

50

Վսեմափալլ Տէր իմ ,

Վերջերս մեր թաղը փոխադրուող անուն անձը՝
Նախապէս քանիցս գողութեան յանցանօք զատապարտուած
չարածճիներէ ըլլալով և ոչ մի գործով կամ վաստակով զբաղ-
եալ է և թէ ընտանեաց տէր չըլլալով հանդերձ իր բնակարանը
եղող յիշեալ տունը ամէն օր վատ անցեալ ունեցող թափա-
ռաշրջիկի պէս շեասակար անձինք կ'երթեւեկեն կոր : Այս
պատճառաւ մեր խոնարհութեան ապահովութիւնը և անդոր-
րութիւնը բարձուած է ու տիւ և գիշեր մատտանջ և ան-
հանգիստ ենք , ուստի չիշեալը մեր թաղէն վանելով մեր ան-
կարողութեան այս նողկալի վիճակին վերջ տրուիլը կը
խնդրենք :

Նշան Թաւիի քաղին բնակիչները

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Տ Ա Ր ՈՒ Թ Ե Ա Ն Յ

51

Գեւազնիւ հրամանատարի բարձր ներկայութեան

Այս ծառան կը յայտնէ թէ ,

Աստ կցեալ մատուցուած հեռագրով ինչպէս որ ապա-
ցուցուած է , Ամասիոյ մէջ մայրս ճգնաժամի մէջ կը գտնուի ,
ուստի Աստուած մի արասցէ երբ յուր կացութիւն մը տեղի
ունենայ , իւր քով գտնուիլս կարելի ըլլալու համար , ծառա-
նուզ մի քանի օր արձակուրդ տալու չնոր՝ ընենիդ կ'աղեր-
սեմ : Այս մասին չնոր՝ և հրամանը Ձերդ Մեծութեանն է :

4րդ գունդի առաջին վաւսի առաջին գումարսակէն

ՏԱՎՈՒՏԻ ՏՂԱՅ ՅԱԿՈՐ

Հեռագրին օրինակը

Մալկարա առաջին վաշտի առաջին գումարտակին մէջ

Տափուտի տղայ Յակոբին

Ձեր մօրը հիւանդութիւնը սաստկացաւ : Բժիշկները յոյ-
սերնին կտրեցին . չուտ եկէք :

Հօրեղբայրնիդ ԲԱՐՍԵՂ

52

Ֆաթիհ Ֆրգասը գոմանանըղը ճանիպի ալիսինէ

էֆէնտիմ Հապրէթլէրի,

Աճիլլէրի պու տէֆա թահթի սիլահա ճէլպ պուլուրլմըն
օլուպ պէտէլի նագտի իթասընա թալիպ օլտըղլմտան վէ պու
պապտէքի իգթիտարլմ մէրպուլթ իմուխապէրլէ մուսաուտագ
պուլունտըղլմտան մուամէլէի լազըմէնին իճրասընա միւ-
սաատէ պուլուրլմասը միւսթէտա տըր էֆէնտիմ:

304 բէվէլլիւսլի

Սամաթիալը ԵՌԿԻ ՕՂԼՈՒ ԳՕՍԹԱՆԹԻՆ

53

Պիրիննի գօլ օրսու գոմանանըղը հուզուրը ալիսինէ

Աթուֆէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Չաքէրլէրի՝ առքէրլիյէ զայրը սալի՝ տէրէճէտէ զաաֆի
զալպէ միւսթէլա օլտըղլմ հալտէ ֆըրգաճա լէտէլ մուսէնէ
տէրէճէի մալուլիյէթլիմ հազգլըա քէշֆ իտիմէտիկի ճիհէթլէ
պիր տէֆա տալի օրսու հէյէթի թըպալիյէսինճէ մուսէնէ-
մին իճրասընա միւսաատէ պուլուրլմասը միւսթէրհամ տըր
ֆէրման:

54

Իֆիննի օրսու գոմանանըղը հուզուրի ալիսինէ

Մարուզի ճարիհանէմ տիր քի

Օթուզ ալթընճը ալպ գոմանտանը զէվճիմ Ֆազըլ պէյ
Արնալուտըղգտա չէհիտէն վէֆաթ իթմիշ, վէ մէրպուլթ
իմուխապէրտէ կէօսթէրլտիկի վէճիյէ պու ճարիհէլէրի իլէ
իւշ նէֆէր եթթիմլէրի թէրք իթմիշ օլմաղլա մաաշ թալիսիսի
զըմնընտա մուամէլէի լազըմէնին իճրասընա միւսաատէ պու-
լուրլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ:

52

Ֆաթիհի զօրաբաժնին հրամանասարին բարձրութեանը

Տէր իմ,

Անկարողս՝ այս անգամ զէնքի տակ կոչուած ըլլալով
դրամական փոխարինութիւն տալ կը փափաքիմ: Այս մասին
ունեցած կարողութիւնս աստ կցեալ ծանուցադրով հաստատ-
ուած է. ուստի հարկ եղած գործողութեան կատարուելուն
արտօնութիւնը կը խնդրուի:

304 սարւոյ ծնունդ Սամաթիացի
ԵՌԿԻՒ ՏՂԱՅ ԳՕՍԹԱՆԹԻՆ

53

Առաջին զօրաբանակի հրամանասարութեան

բարձր ներկայութեանը

Գթացող Տէր իմ.

Ծառայնիդ՝ զինուորութեան անյարմար ըլլալու աստիճան
սրտի տկարութեան ենթակայ եմ. բայց զօրաբանակի կողմանէ
երրորդ զինուեցայ, հիւանդութեանս աստճանը ըստ արժանոյն
չէ իմացուած: Այս պատճառաւ անգամ մ' ալ բանակի բժշկա-
կան մարմնոյն կողմանէ զինութիւն կատարելու արտօնու-
թիւն չնորհէնիդ կը խնդրուի: Ակնդէտ Ձեր հրամանին:

54

Բ.րդ բանակի հրամանասարութեան բարձր ներկայութեանը

Աղախնոյս խնդիրքն է թէ

36րդ Գունդի հրամանատար ամուսինս Ֆազըլ պէյ Ար-
նալուտըղգի մէջ նահատակուելով մեռած է և աստ կցեալ
ծանուցադրի մէջ ինչպէս որ ցուցուած է այս աղախնիք և
3 հատ որը թողած է: Ուրեմն թոշակ յատկացուելու համար
պէտք եղած գործողութեան կատարուելուն արտօնութիւն
չնորհէնիդ կը խնդրեմ:

ԳԱՅՐՄԱԳԱՄԼԸԳԼԱՐԱ

55

Կիրեսոն գայրմագամլըրը նանիպի ալիսինէ
էֆէնտիմ հաղրէթլէրի

Աճիղլէրի՝ մէրպուլթան թագաւորմ գըլընան շէհատէթնաւ
մէտէն միւսթէպան օլտըրը վէճնլէ շէհրիմիզ էրմէնի մէքթէ-
պլինտէ թահսիլ կէօրմիւշ օլուպ խըտմէթի տէվլէթէ արզու-
քէշ պուլունմուշ օլտուլըմտան, գուլընըզըն տաիլէի հիւ-
քիւմէթտէ միւնասիպ իւլ հալ պիր խըտմէթլէ միւլազէմէթէն
իսթիխտամըմա միւսատտէի ալիյէթլէրինն էրզան պուլուրըլ-
մասընը իսթիրհամ էյլէրիմ էֆէնտիմ:

ՄԻԻԹԷՍԱՐՐԸՖԼԸԳԼԱՐԱ

56

Պէյօլլը միւքեսարթըրը մագամը ալիսինէ
էֆէնտիմ հաղրէթլէրի,

Աճիղլէրի մէրպուլթ իլմուխապէրլէ միւսպէթ օլտըրը
վէճնլէ Պէյօլլընտա պիր պապ խանէ իշթիրա իթմիշ վէ Պէյ-
գօլտան օրայա նազլ էյլէմիշ օլտըրըմտան, մուամլէլի աւքէ-
րիյէէմ անա կէօրէ թէղալիւր իթմէք իւզէրէ, գաթիյէէն
նազլ մուամլէլէսինն նուֆուս իտարէսինճէ իճրասընա միւ-
սատտէ պուլուրըլմասընը իսթիտա էյլէրիմ:

ԳԱՅՐԱԳԱՄՈՒԹԵԱՆՅ

55

Կիրասոնի Բարձր Գայրմագամուքեան
Տէ՛ր իմ

Անկարողս՝ աստ կցեալ մատուցուած վկայականէս ինչպէս
որ յայտնի կը լինի, մեր քաղաքի հայ վարժարանի մէջ ու-
սում առած ըլլալով, Տէրութեան պաշտօնի փափաքող եմ,
ուստի ծառայնուդ կառավարական պաշտօնատան մէջ վի-
ճակիս յարմար մէկ պաշտօնով մը անթոշակ ըլլալով ծառայե-
լուս հրաման շնորհելնիդ կը խնդրուի:

ՄԻԻԹԷՍԱՐՐԸՖՈՒԹԵԱՆՅ

56

Պէյ օլլուի Բարձր Միւքեսարթնուքեան
Տէ՛ր իմ

Անկարողս՝ աստ կցեալ ծանուցագրով ինչպէս որ հաւ-
տատուած է, Պէյօլլուի մէջ տուն մը գնած եւ Պէյգօղէն հոն
փոխադրուած եմ. ուստի իմ վինտրութեան վերաբերեալ
գործողութիւնս ըստ այնմ փոխուելու համար, վերջնա-
կանապէս տեղափոխութեան ձեւակերպութիւնը մարդահա-
մարի Տեսչութեան կողմանէ կատարուելուն հրաման ընկ-
նիդ կը խնդրեմ:

Վ Ա Լ Ի Լ Ի Ք Լ Է Ր Է

57

Խոսանալով վալիկի վեհալերի ալիյեհիմնի
ֆեյհնալիմ հաղրէթլէրի,

Սամաթիատա Եալը զօգաղընտա վազը օլուպ իսթիմլաքը-
նա գարար վերիլէն 8 հօմէրօլը տիւքքեանըմա հէյէթի մուխամ-
մինէ թարաֆընտան պէշպլին դրուշ թագտիր իտիլմիշ վէ հալ
պու քի պու տիւքքեան պէշ սէնէ ագտէմ օն պլին դրուշա
այընմըշ վէ օլ թարիխտէն պէրի օն պլին իւզէրինէ էմլաք
վիրկիւսի վէրիլմէքտէ պուլունմըշ օլտըղընտան, գըյմէթի
մուխամմէնէսինին հատտի լայըգընա իպպաղընա միւստատէ
պուլուրըլմասը միւսթէրնամ տըր, օլ պապտէ էմրու իրատէ
հաղրէթի վէլիյեիւլ էմրին տիր:

ՆԱԶԻՔ ՊԻՆԹԻ ՄՈՒՐԱՏ

58

Մարուզի չաքէրի տըր քի

Աճիլլէրինին թարիխի թէվէլլիւտի 1299 օլուպ, թէզքէ-
րէի օտմանիյեէմտէ իսէ սէհվէն 304 կէօսթէրիլմիշ օլտըղըն-
տան մէրպուլթ վէսիգա վէ իգամէ իտէճէյիմ չուհուտէ նա-
զարէն սէհվի վազիլըն թասհիհինէ ինաէթ պուլուրըլմասը
միւսթէրնամ տըր ֆէրման:

Պէնիս

Գումգաբուլը ՏԱՎՈՒՏ ՕՂԼՈՒ ՄԱԳՍՈՒՏ

Մեքպուք իլմուխապիք

Էրմէնի ճէմաաթընտան Գումգաբուլտա Մէքթէպ զօգա-
ղընտա 8 հօմէրօլը խանէտէ մուգայէտ Տալուտ օլլու Մագ-
սուտըն 1882 սէնէի միլատիյեէսինտէ թէվէլլիւտ էյլէտիկի
Բաթրիգլիսանէ գուլուտիստէն անպաշըմըշ օլմաղլա իշպու իլ-
մուխապէր իթա գըլընտը:

Բաթրիգլիսանէի Միլլէրի Էրմէնիան

Maroulin Djaboulian

ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՅ

57

Պօլտյ Կուսակալութեան բարձր Փոխանորդութեան
Տէր իմ

Սամաթիա Եալը փողոցը գտնուած և գրաւումը որոշուած
8 թիւ խանութիս՝ գնահատիչ մարմնոյ կողմանէ 5000 զրուշ
գնահատուած է, մինչդեռ այս խանութը 5 տարի առաջ
10,000 զրուշի առնուած է, և այն թուականէն ի վեր 10,000
ի վրայ կայուածական տուրք կը վճարուի: Պատի գնահա-
տուած արժէքը իւր արժանաւոր չափին հասցնելու արտօնու-
թիւն չնորհնիլդ կը խնդրուի: Այս մասին հրամանը և կամքը
Ձեր վսեմութեանն է:

1299

ՆԱԶԻՔ ԿՈՒՍՐ ՄՈՒՐԱՍԻ

58

Ծառայիդ խնդիրքն այն է թէ

Անկարողիս ծննդեան թուականը 1299 է. մինչ հալա-
տակութեանս գրոյն մէջ 1304 ցուցուած է. ուստի աստ կցեալ
հաստատադրին և ներկայացնելիք վկայներուս նայելով, տեղի
ունեցած սխալը ուղղելու չնորհ ընենիլդ կը խնդրուի:

1304

1299

0005

Ծառայիդ

Գում-Գաբուլի Դաւիթի տղայ
ՄԱԳՍՈՒՏ

Աս կցեալ ծանուցալիք

Հայ հասարակութեան Գում-գարու Մէքթէպ փողոցը 8
թուով տան մէջ արձանագրուած Դաւիթի տղայ Մագսուտին
1882 Քրիստոսի թուականին ծնած ըլլալը Պատրիարքարանի
արձանագրութիւններէն հասկցուած ըլլալով այս ծանուցա-
գիրը արուցաւ:

աւ

Էրա

Պատրիարքարանի Հայոց

59

Խիւսալեցնիկեաւ վիլայեթի նեղիլեսի փեւկեանի սամիսինէ
Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Մէքթէպիմիդին երեւի միւթէճաւիդ ֆուզարայի շակիր-
տանընըն թէսվիլէի հաւաիճի վէ մէքթէպճէ էշէտտի լիւ-
զումի տերքեար օլան ալաթու էտէվաթի քիմնէվիլէէ վէ
հէնտէսիլէնին թէտարիւքի զըմնընտա պու տէֆա երեւ
լիրա մէպլազընտա պիր փիեանգօ թէրթիլի արզուտաշթէի
պէնտէկեանէմիդ օլմաղին օլ պապտէ միւսա'ատէի 'ալիլէնէի
հազրէթի Նէզարէթլէնահիլէրինին սէզավար պուշուրըլմա-
սընը թէրազզըրի մէ'արիֆ էմրինտէ հէմիշէ տէրքեար պու-
շուրըլան հիմէմի 'ալիլէի Տավէրիլէրինէ ի'թիմատէն իսթիր-
համէ միւսպատէրէթ օլընուր. օլ պապտէ էմրու ֆէրման հազ-
րէթի մէն լէհիւլ էմրին տիր:

Ֆի 8 Մայլս սեկե 302 Թերագգըր մեքթէպի միւսիւր վէ
միւսաիսի
ՀԱՇԵՄ

Շ Է Զ Բ Է Մ Ա Ն Է Թ Ի Ն Է

60

Շեհր էմանէթի նեղիլեսի հուզուրի սամիսինէ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Ճէնապի Հազգ էօմրու իզպալի հազրէթի Փատիշահիլի
էֆլուեն պուշուրուեն:

Ղաիլէի զաիլէտէն Գօճա Մուսթաֆա փաշա սէմթինտէ
Սինան Գալֆա զօզալընտա 29 նօմբր օլէ մուրազգամ քեար-
կիր խանէի ճարիեանէմ սուրէթի միւտէհիլէտէ զէտէլէնուպ
էմրի թամիրի խուսուսնտա քեամիլէն աճիզ վէ ալթը Նէֆէր
եթթիմլէրիմլէ պէրապէր սէֆիլիւլ հալ գալմըլ օլտուղումտան,
ամմէի միւստալինէ շամիլ օլան մէրհամէթու աթըրէթի ճէլիլէի
հազրէթի Ճիհանպանիլէ տէխալէթ էլլէրիմ: Օլ պապտէ էմ-
րու ֆէրման հազրէթի մէնլէհիւլ էմրին տիր:

Ֆի 9 Թէշլիմի սանի 310 Ջիւլէթիս

26

59

Խիւսալեցնիկեաւ Բարձր կուսակալութեան բարձր առաջը
Վսեմաշուք Տէր իմ

Մեր վարժարանի հարիւրէ աւելի աղքատ աշակերտաց
պէտքերը հոգալու՝ և վարժարանիս համար խիստ պէտքը
տեսնուած քիմիական ու երկրաչափական գործիքներ հայթայ-
թելու համար այս անգամ 100 ոսկի գումարով վիճակահա-
նութիւն մը կազմել մեր ծառայութեան փափաքը լինելուն՝
այն մասին Ձեր Նախարարութեան բարձր թոյլտուութիւնը
չնորճենիդ՝ ի սէր յառաջագիմութեան ուսման միշտ տես-
նուած Ձերդ իշխանական բարձր խնամոցը վստահելով ա-
զերսելու կը համարձակիմք: Այն մասին հրամանը Ձերն է:

8 Մայիս 302 Թերագգըր վարժարանին սեօրեհը
Է. հիմնադիրը
ՀԱՇԵՄ

ԲԱՂԱԲԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

60

Բարձր Բաղաֆապետութեան բարձր Ներկայութեանը

Վսեմափայ Տէր իմ

Ատուած՝ մեր Արքային կեանքը և բարեբաղդութիւնը
աւելի ընէ: Անցեալ աղէտէն Գօճա Մուսթաֆա փաշա թաղը
Սինան գալֆա փողոցը 29 թուով թուագրեալ աղախնոյս
քարուկիր տունը սոսկալի կերպով վնասուելով, նորագու-
թեան խնդրոյ մասին լիովին անկարող և 6 հատ որբերովս
ի միասին թշուառ կացութեան մէջ մնացած եմ. ուստի ընդ-
հանուր արկածեալներուն համար սահմանուած Վեհափառ
Կայսեր Բարձր ողորմութեան և չնորհատուութեանը կապա-
տանիմ: Այն մասին հրամանը Ձերդ Վսեմութեանն է:

9 նոյ. 1840 ալաիսինիդ
Ջիւլէթիս

64

Սէ' ատէթիււ էֆէնտիմ հազրէթլէի

Էլ եէվմ սաքին օլտըղըմըղ Սամաթիա սէմթինին հարիգ մահալլի' մա'հուտ հարիգի քէպիրին թարիխի վուզու'ընտան պու անէ գատար 20 սէնէ միւրուր իթմիշ վէ պու միւտտէթ զարֆնտա քիւլլիյէթիւ խանէլէր պինա վէ իհտաս օլընաւ ըազ զօգազլար թէշէքքիւ էյլէմիշ իքէն, հէնուզ զօգազլար վէ հաթթա ճատտէլէր գալտըրըմտան 'արի օլուպ եազըն թօզ վէ զօփրագտան վէ գըշըն իսէ միւթէ'աստիր իւլ' ուպուր ճէսիմ պագազլարտան աշուրի մուզգարիպ օլմագտա պուլ լընտըղըմըղտան, պու պէտէի գայեիպէնին հէր գարաֆընտա գուրուզ ու մէ' ապիրճէ մէշհուտի չէշմի թէհասսիւրիմիզ օյան 'էօմրան ու գահարէթտէն սէմթի' ածիզանէմիլլին տախի սաեէի 'ալիլէրինտէ պէհրէտար օլմասը զըմիլնտա հիմէմու 'աղըֆէթի 'ալիլէէի էմանէթփէհասիլլէրինէ միւրաճա'աթլէ 'արզը նիւազէ իպթիտար էյլէրիզ:

Ֆի 9 Քեանուսի տանի սեհէ 303

պէնէ	պէնէ	պէնէ	պէնէ	պէնէ	պէնէ
ՇԱՀԻՆ	ՍԷՐՎԷԹ	ՄԻՀՐԻ	ՀԱՄՏԻ	ԵՕՐԿԻ	ԱՍԸՄ

Ն Է Չ Ա Ր Է Թ Լ Է Ր Է

62

Մեարիֆի ումուլիյէ Նեգարեթի ալիյէսիմէ

Նազըր պէյ հազրէթլէրի,

Ֆէննի պայթարի թահսիլի իչուն Ավրօփայէ իզամ պուլ յուրըլաճագ օյան պէշ Նէֆէր թալէպէ իչուն քիւշտա իտիլէն միւսապէգա իմթիհանընա ածիլլէրի տախի թալիպ օլտըղըմտան մուամէլէի լազըմէնին իճրասընա միւսաստտէ պուլլուրըլմասընը իսթիտա էյլէրիմ էֆէնտիմ:

Պէնէ

Անասօլը Հիսարբնիս մուզիմ
ԵԱԳՈՒՊ ՎԷԼԷՏԻ ՔԵԱՆԻ

27

64

Վսեմափալ Տէր իմ

Այժմ մեր բնակած Սամաթիոյ թաղին հրդեհի վայրը՝ մինչդեռ ծանօթ մեծ հրդեհին պատահած թուականէն մինջ ցարդ 20 տարի անցած է, և այս տեւողութեան միջոցին բազում տուններ չինուելով և կառուցուելով փողոցներ կազմուած է, դեռ փողոցներն և մինչև իսկ արահետները սալայատակէ զուրկ լինելով ամառը փոշիէն և ձմեռն ալ դըժուարանցանելի մեծ ճահիճներէ չափազանց կը նեղուիմք կոր, ուստի այս սիրուն քաղաքին ամէն կողմը ուղիներու և ճանապարհներու մասին մեր կարօտալիր աչօքն լսեմուած հոյակապութենէն և մաքրութենէն մեր անկարողի թաղն ալ Ձերդ բարձր չնորհիւր մասնակից ըլլալու համար Ձերդ Տեսչութեան բարձր խնամոցը և գթութեանը դիմելով աղերս յայտնելու կը համարձակիմք:

9 Յունիս 303

ՇԱՀԻՆ	ՍԷՐՎԷԹ	ՄԻՀՐԻ	ՀԱՄՏԻ	ԵՕՐԿԻ	ԱՍԸՄ
-------	--------	-------	-------	-------	------

Ն Ա Խ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Յ

62

Հանրային կրթութեան բարձր Նախարարութեան

Տէր Նախարար

Անանարուժութիւն սովբելու համար Եւրոպա զրկուելիք 5 ուսանողի համար բացուած մրցման քննութեան անկարողս ալ փափաքող եմ, ուստի հարկ եղած գործողութեան կատարուելուն հրաման տրուիլը կը խնդրեմ:

Անասօլը Հիսար բնակող
Քեանիի որդի ԵԱԳՈՒՊ

63

Էֆէնտիմ հազրէթլէրի,

Իպթիտաի ըիւշտի վէ իտաաի տէրէճէլէրինտէ էվլաաի վաթանի նիմէթի իրֆանտէն պէհրէտար էյլէմէք իւզէրէ պուտէֆա Այասթէֆանօստա Րէշատիյէն նամըլա լէյլի վէ նէհաւրի պիր մէքթէպ քիւշաառնա թալիպ օյառըրմաան օյ պապտէ միւսաատէ պուլուրըլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ ֆէրման:

Պէնսէ

ՍէլԱՀէՏՏԻՆ

64

Էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Գուլլարը Իւսկիւտարաա վազը Պէրպէրեան մէքթէպի քէպիրինտէ թահսիլ կէօրմիւշ օյուպ էլսինէ վէ ուլումի սաիրէ միեանընտա լիսանի Օամանի իլէ ֆրանսէվիյէ մա զիեատէթին աշինա պուլունմուշ օյառըրմաան, չաքէրլէրինին իճրայի իմթիհանըլա մէքեաթիպի ըիւշտիյէտէն պիրինէ ֆրանսըզճա մուալլիմի նասպ ու թաեթին օյընմազըլըմ խուսուսընա միւսսատէի ալիյէէի Նէզարէթփէնահիլէրինին սէզավար պուլուրըլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ:

Պէնսէ

ԼԱԴԻՖ

Ֆի 8 Ադուսոս 304

ՏԻԿԷՐ

65

Էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Չաքէրլէրինին օն սէնէտէն պէրու թէսիսքէրտէսի օյուպ էլ եէվմ Իւսկիւտարաա Եէնի մահալլէ սէմթինտէ պուլընան վէ պունճա վազթտան պէրու վազանա էհու էտիպ չալիրտան եէթիշտիրմէքլէ իֆայի խրամէթ էյլէմէքտէ օյան Շարգիյէն նամ մէքթէպի չաքէրանէմին էմապի միսիլու թաստիզ օյընմասը խուսուսընա միւսատէի ալիյէէի Նէզարէթփէնահիլէրինին սէզավար պուլուրըլմասընը իսթիրհամ էյլէրիմ:

28

63

Վսեմ Տէր

Նախնական, միշին և երկրորդական աստիճանաւ հայրենեաց զաւակները ուսման բարիքէն մասնակից ընելու համար այս անգամ Այասթէֆանօի մէջ Րէշատիէ անուամբ դիշերօթիկ և ցորեկօթիկ վարժարան մը բանալ կը փափաքիմ ուստի այն մասին հրաման տրուիլը կը խնդրեմ:

Ծառանիդ

ՍէլԱՀէՏՏԻՆ

64

Վսեմաշուք Տէր իմ,

Ծառայնիդ Իւսկիւտար գտնուած Պէրպէրեան մեծ վարժարանի մէջ ուսում առած ըլլալով ի մէջ այլ լեզուաց և գիտութեանց Օամանեան լեզուի և գաղղիերէնի առաւել տեղեակ եմ ուստի ծառայնեանուդ քննութիւնը կատարելով Րիւշտիյէէի վարժարաններէն միոյն գաղղիարէնի դասատու կարգուելու մասին Ձերդ Նախարարութեան բարձր հրամանը չնորհելնիդ կը խնդրեմ:

8 Օգոսոս 304

ԼԱԹԻՖ

ԱՅԼ

65

Վսեմաշուք Տէր իմ,

Ծառայնիդ տասը տարիէ ի վեր հաստատած ու այժմ Իւսկիւտար Եէնի մահալլէ թաղը գտնուած և այսքան ժամանակէ ի վեր հայրենեաց արժանաւոր և կրթեալ աշակերտներ հասցնելով ծառայութիւն մատուցանող Արեւելեան անուն վարժարանին իւր նմաններուն պէս վաւերացմանը մասին Ձերդ Նախարարութեան բարձր հրամանը չնորհելնիդ կը խնդրեմ:

66

Տախիլիյեէ ցեղաւորի ցեղիւսին

Էֆէնտիմ հազրէթլէրի,

Աճիլլէրի Նէվա եախօա Սէտայի Էրմէնիւան նամըա
թիւրքճէ վէ լէտէլ հաճէ Էրմէնիճէ վէ Քրանսըզճա լիսան-
լարըլա պիր ճէրիտէի ուսպուլիյէ Նէշրինէ թալիպ օլտըղըմ-
տան բուխսաթի լաղըմէ իթասը պապընտա Էմր ու իրատէ
հազրէթի մէն լէ հիւլ Էմրին տիր:

67

Նաֆիա Նեղաւորի ալիյեհսին

Նաղըր պէյ

Աճիլլէրինին տէվլէթճէ միւստէթի իսթիխտամի օթուզ
սէնէյի միւթէճավիզ օլմաղլա թէգաիւտիմ իշուն մուամէլէի
լաղըմէնին իճրասընա միւսաատէի պուլուրուլմասը միւսթէր-
համ տըր:

Թերնէմէ գալէմի միւմէյեիզի
ՔԵԱԶԻՄ

68

Տեֆթերի Խազանի Նեղաւորի ալիյեհսին

Նաղըր պէյ հազրէթլէրի

Տէօրտիւնճի տաիրէ տախիլինտէ Ալթը Մէրմէրտէ, Քի-
լիսէ զօգաղընտա միւթէվէֆֆիյէ վալիտէմ Մէրեհէմ գասըն-
տան ինթիզալէն միւթէսարըրըֆ օլտըղըմ արասնըն թէսար-
րուֆ սէնէտի զաեի օլտըղընտան պիր զըթասընըն իթա պու-
լուրըլմասը միւսթէրհամ տըր Էֆէնտիմ:

ՓԻՐԱՓ պիմքի ԻՍՔԷՆՏԵՐ

29

66

Ներքին Գործոց վսեմ Նախարարութեան

Վսեմափալ Տէ՛ր իմ

Անկարողս Նէվա կամ Սէտայի Էրմէնեան² անունով Թուր-
քերէն և ի պահանջել հարկին հայերէն և զաղիերէն շարա-
թական թերթ մը հրատարակելու փափաքող եմ. ուստի հարկ
եղած արտօնութիւնը արուելու մասին՝ հրամանը Ձերդ Մե-
ծութեանն է:

67

Հանրօգուտ շինութեանց բարձր Նախարարութեան

Նախարար Պէ՛յ,

Անկարողիս տէրութեան պաշտօնի մէջ ծառայելս 30
տարիէ աւելի ըլլալով, հանգստեան կոչուելուս համար հարկ
եղած գործողութեան կատարուիլն արտօնելից կը խնդրուի:

Թարգմանութեան սենեակի
Դեր - Տնօրէն
ՔԵԱԶԻՄ

68

Կալուածատնարի Բարձր Նախարարութեան

Վսեմ Նախարար Պէ՛յ

Չորրորդ չըջանակի մէջ, Ալթը մէրմէր թաղը, քիլիսէ
փողոցը՝ վախճանեալ մայրս տիկին Մարիամէն ինձ փոխան-
ճելով իմ տէր եղած զեաթինին սեպհականութեան մուրհակը
կորսուած է ուստի հատ մը արուելը կը խնդրեմ:

ՓԻՐԱՓ դուսր ԻՍՔԷՆՏԵՐ

69

Հարալիյեհ Նեզարեքի նեխիլեսին

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլերի

Չաքէրլերի Մանասթըր մէրքէզ Խասթախանէսի թապապէթինէ թախին պուշուրըլորմտան, չէհրի իքի պին դուշ մաաշմըն նըսֆը վէ թախնաթըմըն թէքմիլի չէհրի հալի թէշրինի սանինին ծնպէշինտէն իթիպարէն Տէրիսաատէթտէ մուգիմ փէտէրիմ Մահմուտ էֆէնտիյէ իթա օլունմազ իւզէրէ մուամէլէի գալէմիյեէսինին իճրասը պապընտա էմրու ֆէրման հազրէթի մէն յէհիւլ էմրին տիր:

Թապիպ գօլ աղասը
ՆՈՒՐՈՒԼԼԱՀ

70

Հարալիյեհ նեզարեքի նեխիլեսի հուզուրի սամիսին

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլերի

Փէտէրիմ սիննէն եթմշէ գարիպ վէ միւպթէլա օլաղը չէքէր իլլէթի իսէ կիւնտէն կիւնէ թէգանիւտ իտուպ իշէ կիւճէ հարամամագտա վէ աիլէսի իսէ միւնհասըրէն աճիլլէրինճէ իաշէ իտիլմէքտէ իքէն, ախիրէն թահթի սիլահա տաւէթ իտիլաիլիմտէ, փէտէրիմ ֆըրգա վէ օրտու հէյէթի թըպպիյեէլէրինճէ մուսանէն իտիլուպ հէնուզ մուհթամճի մուին օլմատըղը կէօթէրիլմիշ վէ պու իսէ աճիլլէրինճէ գանաաթպախշ օլմամաղլէ, թէրահնումէն պիր տէֆա տախի տաիրէի տաքէրիյեհ հէյէթի թըպպիյեէսինճէ մուսանէնէսինին իճրասընա միւսաատէի ալիյեէլէրինին էրզան պուշուրըլմատընը իսթիրհամ էլլէրիմ. ֆէրման:

30

69

Պասերազմական բարձր Նախարարութեան

Վսեմաշուք Տէր իմ

Մատայնիդ Մանասթըրի կեդրոնական հիւանդանոցի բժշկական պաշտօնին կարգուած լինելով, յատկացեալ ամսական 2000 զրուշ թոշակիս կէսը և ոտճիկիս ամբողջը ներկայ Նոյեմբերին 15 էն սկսեալ՝ Պօլիս բնակող հայրս Մահմուտ էֆէնտիի տրուելու համար զհիւանական գործողութեան կատարմանը մասին հրամանը Ձերդ Վսեմութեանն է:

ճառայնիդ
Բժիշկ փոխ հազարապէս
ՆՈՒՐՈՒԼԼԱՀ

70

Պասերազմական բարձր Նախարարութեան

Վսեմաշուք Տէր իմ

Հայրս տարիքով 70 ի մօտ և ենթակայ եղած չաքարախտն ալ օրէ օր աւերնալով ալ եւս բանի մը ձեռնհաս չէ և ընտանիքն ալ սոսկ անկարողիս կողմանէ կը հոգացուի: Վերջերս երբ զէնքի տակ կոշուեցայ, թէ զօրաբաժնի և թէ զօրաբանակի բժշկական մարմիններուն կողմանէ զննուելով զեռնեցուկի կարօտ չըլլալը ցոյց տրուած է: Այս կարծիքը անկարողս գոհացուցիչ չեմ գտներ, ուստի առ մեզ գլխով, անգամ մ'ալ Ձինւորական պաշտօնատան բժշկական ժողովին կողմանէ զննութիւն կատարուելուն Ձեր բարձր հրամանը չնորհնելնիդ կը խնդրեմ:

71

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Չաքէրլէրի հէր նէ մըգտար մադլուպ պուլուրլուր իսէ ճիւմլէսի Մաճարիսթան մալի օլարագ մուգատտէմա ի'դա օլը-
նանլարա միւշապիս վէ սինինի ակիրէ զարֆընտա վուգու' պու-
լան միւպաեա'աթ գօնդրաթօլարըլա տէֆթէրի շէրաիդինէ քեա-
միլէն միւդապըդ օլմագ վէ Տէրիս' առէթտէ թէսլիմ օլընմագ
իւզրէ պէնէր րէսի օթուզ իքի' առէա լիւրայի' օսմանի ֆի իլէ
դօփքէշան հայվանաթընը ի' դայէ դալիպ օլարըլմտան, օլ
պապտէ էմր ու ֆէրման հազրէթի մէն լէնիւլ էմրին տիր:

72

Պանրիյե Նեզարէթի ճէլիլէսինէ

Մարուզի չաքէրանէմ տիր

Մանքէմէճէ տէրտէսթի բուեթթ պազը մէսալի'ի զաթիյեէմին
թէսվիյէսի իչուն պէնէմէ հալ էրտէքտէ պուլունմագըլըլմ լա-
զըմ կէլմիշ օլմաղլա, ազիմէթու ալտէթ օլունմագ իւզէրէ պիր
ման մէզունիյեթ իթա պուլուրուլմասը միւսթէրհամ տիր
ֆէրման:

Թեհնէմէ գալէմի միւսկիլիզի
ՄԻՀՐԻ

ՄէճԼԻՍԻ ՄէՊՈՒՍՈՆ ԲԻԵՍՍԵԹԻ ՃԵԼԻԼԵՍԻՆԷ

73

Մարուզի ահգարանէմ տիր քի

Պուլլարը օն սէքիզ սէնէ ումուրի տէվլէթտէ իսթիլտամ
օլունմուշ, վէ պիր կէօնա թագաիրտէ պուլունմամըշ իքէն պուն-
տան պիր ման ագաթիմ ի դարաղին Նաֆիա Նազըրընըն էմրիլէ

31

71

Վսեմաշուք Տէ'ր իմ,

Ծառանիդ որքան որ ուզուի նէ, ամէնքը Հունգարիոյ
ապրանք ըլլալով նախապէս արուածներու նման և վերջին
տարիներու միջոցին տեղի ունեցած գնումներու պայմանա-
գրոց և պայմաններու ցուցակին կատարելապէս համաձայն
ըլլալու և Պօլսոյ մէջ յանձնուելու պայմանաւ իւրաքանչիւրը
32 հատ օսմանեան ոսկի գնով թնդանօթ քաշող անասուն
տալ կը փափաքիմ, ուստի այս մասին հրամանը Ձերդ Վսե-
մութեանն է:

72

Ծովային բարձր նախարարութեան

Ծառայիդ խնդիրքն այն է թէ

Դատարանի կողմանէ տեսնուելու ձեռնարկուած մի
քանի անձնական գործերուս կարգադրութեանը համար, ան-
պատճառ էրտէք գտնուիլս հարկ եղած ըլլալով, երթալու
և վերադառնալու համար մէկ ամիս արձակուրդ արուիլը կը
խնդրուի Տէ'ր իմ:

Թարգմանութեան դիւանի դեր ՏԵՐԿԵ
ՄԻՀՐԻ

ԵՐԵՍՓՈՒԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ՎՍԵՄ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ

73

Նուստոս խոնարհարար կը յայտնէ թէ,

Ծառանիդ՝ 18 տարի Տէրութեան գործերուն մէջ ծա-
ռայած եմ և ունէ թերութեան մէջ գտնուած չեմ, և
ահա ասկից ամիս մը առաջ չարակամութեամբ Հանրօ-
գուտ շինութեանց Նախարարին հրամանաւ առանց կա-
նոնական պատճառի պաշտօնանկ եղայ: Այս մասին դա-

պիւր սէպէպ ազլ խորտիւմ. պու պապտէ մուհաքեմնէ թալիպ
օլտուղլըմը վէ պինաէն ալէյն մէրճինին թաքինին կէրէք նէ-
զարէթէ վէ կէրէք մագամի Սատարէթէ պա իսթիտա արզ էյ-
լէտիւմ. իսաֆ իտիլմէտի. իմտի պու զէմանի մէշրութիյէթէ
ասլա թէվաֆուզ իթմէյէն չու մուամէլէի միւսթէպիտտանէտէն
տօլայր մուհաքէմէմիդին իճրասը չուն Մէճլիսի վալաճէ պիր գա-
րար իթթիխազընա ինայէթ պույուրըլմասընը իսթիւրհամ էյլէրիւմ,
ֆէրման:

Թուրուզու մեապիր միւսիւր մուամիլինի

ՍԱՏԱՐԷԹԻ ՈՒԶՄԱՅԷ

74

Հուզուրի սամիի հազրէթի Սասաթէփէնհանիյէ

Մարուզի չաքէրանէմ տիր քի

Աճիզլէրի մագամի վալալէրի ագլամընտա օթուզ սէնէ
հիւսնի խըտմէթ էյլէմիշ իքէն պուստան իքի սէնէ ագտէմ մահ-
զա իսպարաթի իսաինանէ իւզէրինէ իւզգանի սապըզըն իրատէ-
սիլէ մէմուրէն Մալաթեայէ նէֆի խորտիւմ: Պու երուզտէն իս-
թիզպալըմ մանվ օլտը: Մատամէ քի մազտուրինի սեհասիյե
պիրէր սուրէթլէ թաթեիպ պույուրըլըօր, աճիզլէրինէ տաթի
թէրահուլմէն իատէի մէմուրիյեթիմէ միւսաատէի Փախիմանե-
լէրինին էրզան պույուրըլմասընը իսթիւրհամ էյլէրիւմ. օլ պապտէ
էմրու ֆէրման հազրէթի մէնլէհիւ էմրին տիր:

տաստանի փափաքող ըլլալս՝ և հետեւարար խնդրոյն վե-
րաբերած տեղը որոշուիլը թէ նախարարութեան և թէ
նպարզոսութեան խնդրագրով ծանուցի. խնդիրքս չի կա-
տարուեցաւ: Արդ այս սահմանադրական շրջանի բնաւ չի
համաձայնող այս բռնապետական արարքին համար դատա-
վարութիւն կատարուելու համար Բարձր Ժողովիդ կողմանէ
որոշում մը տրուելու չնորհը ընելնիդ կը խնդրեմ. հրամանը
Ձեր Բարձրութեանն է:

Ճամբաներու Տնօրէնի օգնական

...

ՄԵԾ ԵՊԱՐԳՈՍՈՒԹԵԱՆ

74

Մեծ Նպարհոսութեան բարձր ներկայութեանը

Մառայիդ խոնարհաբար յաչտնածը այն է թէ՝

Անկարողս՝ Ձեր բարձր պաշտօնատան գլխաններուն մէջ
30 տարի բարեօք ծառայութիւն մատուցած եմ, և ահա աս-
կից 2 տարի առաջ սոսկ չարամիտ բանասարկութեանց վրայ
նախորդ կայսեր հրամանաւ պաշտօնիւ Մալաթիա աքսորուե-
ցայ: Այս պատճառաւ ապագաս կործանեցաւ: Քանի որ քա-
ղաքական պատճառներով զրկեալներն մէյմէկ կերպով կը գո-
հացուցուին յոր, ուրեմն անկարողիս ալ գլխով, պաշտօնիս
մէջ վերահաստատուելուս մասին Ձեր իշխանական թոյլ-
տուութիւնը կը հայցեմ: Այս մասին հրամանը Ձեր Բարձրու-
թեանն է:

ՐԻՔԵԱՊԻ ԳԱՍԷՐԹԱՊԻ ՀԱԶՐԷԹԻ ՇԷՀՐԻԵԱՐԻՅԷ

75

Խաբիփայի մերահիմ-փեյմայի հազրէթի
Շեհնեառնի ճիհանփեհնահիյե

Բապպիմ Թէ'ալա վիւճուտի մէքեարիմիւմուտի հազրէթի
Զըլլուլլանիլէրին տիւնեա տուրթըզճա սէրիբի չէվ-
քէթ մասիբի հիւմայուլէրինտէ քէմալի միւվէֆֆազըլյեթ
ու աֆիեթլէ տարիմ ու պազը էյլէսուն ամին :

Ճիւմլէի ճէմիլէի զիրտէսթանի շահանէլէրինտէն վէ էվ-
լատի վադանի 'Օսմանիտէն օլմագտան մա'ատա ախէր հիւ
պիր մահէսի օլմայան պու 'ապտի ահգար ու էֆգարլէրի փէք
քիւչիւք եաշմտան պէտ իլէ 'իլմ ու 'իրֆանէ փէյտա օլան
ֆէրզի բաղպէթ ու թէլէզզիւզի ահգարանէմ հասէպիլէ չիմ-
տիյէ գատար ահատի նասէ րէճա իլէ մէճճանէն գայըլապիլ-
տիլիմ մէքեաթիպտէ օլտըզճա թահսիլի մա'լիւմաթ էյլէմիշ
իսէմտէ ֆէրզի իշթիեագի մէմուքեանէմ պու գատարճըզ
մա'լիւմաթլա գանի' օլմատըլընտան վէ տիկէր թարաֆտան
իսէ էֆգարի ֆուգարա էվլատի օլուպ ագշամտան ագշամա
անճադ պիր լօզմա նանէ տէսթրէս օլտըլըմտան , պու հալի
հասրէթ ու իթթիգարտէ մէլճէի քեաֆֆէի էնամ օլան խա-
քիփայի մէրահիմփեյմայի հազրէթի միւլքտարիլէրինէ եիւզլէր
սիւրէրէք քէօլէլէրինին սահէի մէ'արիֆուսէի էրհամիլէրինտէ
իքմալի մա'լիւմաթ էյլէմէք՝ վէ իլէրուտէ պու սահէտէ խա-
տիմ ու փէրէսթարի վադան օլապիլմէք իւզրէ , մէքթէպի
միւլքիյեի շահանէլէրի տախիլի շակիրտանը սիլքիյէ գա-
պուլ օլընմագըլըրմ խուսուսընա միւսա'ատէի մէրահիմ'ատէի
հազրէթի Ճիհանպանիլէրինին էրզան պուլուրըլմասընը՝ մին
ղայրի հատթին վէ լիեագա նիեագ ու թէզարրու'ա իճթիսար
օլընուր . օլ պապտէ վէ քեաֆֆէի ահվալտէ էմր ու ֆէրման՝
վէ 'լիսահէթի պիփահան Շէվքէթլու Գուտրէթլու ճէմի'ի 'ալէ-
մէ Մէրհամէթլու Վէլիյեիւնին'ամ էֆէնտիմիդ հազրէթլէրի-
նին տիր :

Սպսի մեմուլէրի
Ֆէթլի Պիճի ՐԱԶԻ

33

ՎԷՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ ԼՈՒՍԱՓԱՅԼ ԱՍՊԱՆԴԱԿԻՆ

75

Աւիսահապասան մեծագօր Կայսեր գրութեանց
վայր եղող ոսից հողին

Բարձրեայն Աստուած Զերդ Աստուածաստուերութեան ազ-
նուացոյց անձը՝ քանի որ աշխարհ կանգուն մնայ , կայ-
սերական վեհափառ գահուդ վրայ կատարեալ յաջողու-
թեամբ և առողջութեամբ յարատեւ և մնացական ընէ՝ , ամէն :

Զերդ կայսերական հպատակաց գեղեցիկ խումբէն՝ և Օս-
մանեան հայրենիքի զաւակներէն ըլլալէ ի զատ ուրիշ ու է
գրամագլուխ մը չունեցող այս ամէնահէգ և ամենակարօտ
ծառաղ՝ խիստ փոքր տարիքէս սկսելով ուսման և գիտու-
թեան մասին յառաջ եկած նուաստագոյնիս չափազանց սի-
րոյն և տենջանացը պատճառաւ , մինչ ցարդ ժողովրդէն ան-
հատից աղաչելով ձրիաբար իմ կրցած հաստատուած վարժա-
րանաց մէջ ըստ կարի ծանօթութիւն ստացած եմ . բայց իմ
ստրկութեանս սաստիկ տենջը այսքանիկ ծանօթութեամբ գոհ
չլինելուն և միւս կողմանէ ալ աղքատաց ազքատագոյնի
գաւակ ըլլալով երեկոյէ երեկոյ հազիւ թէ պատառ մը հացի
ձեռնհաս կ'ըլլամ , ուստի այս տենջանաց և կարօտութեանս
վիճակին մէջ համայն ժողովրդեան ապաստան կըող Զերդ
վեհապետական զթուլթեանց վայր եղող ոսից հողին երես
քսելով , սարուկս՝ Զերդ ամենագլխած անձի ուսումնասիրու
չնորհիւր ծանօթութիւնքս կատարելագործելու և ապագային
այս չնորհիւ հայրենեաց ծառայող և սպասարկու կարենալ
ըլլալու համար Զերդ կայսերական քաղաքային վարժարանի
ներքին աշակերտաց չարքը ընդունուելուս մասին Զերդ աշ-
խարհապանութեան գլխութեանց սովոր հրամանը չնոր-
հելնիդ առանց համարձակութեան և արժանաւորութեան
խնդրելու և հայցելու կը համարձակիմ . այն մասին և ամէն
պարագայից մէջ հրամանը և անվերջ չնորհը Վեհաշուք . Հգօր .
համայն աշխարհի գլխացոյ , մեր Բարեբար Տէրօջն է :

Նուաս ծառահիդ
Ֆէթլի ՐԻՔԻ ՐԱԶԻ

Արեպէի սիւրէյեամերթալի հագրեթի
Միւլֆսարիյէ ճիւղգնամի մեմուլեանկմ sիr

Ճէնապիւր Բապպի միւթէ՛ալ չէֆէզաթ ու միւրիւնվէթի
միւճէսսէմէ օլան Չաթի չէվքէթսիմաթի հաղըթի Ձըլլու-
լահրէրին էքտաբ ու ա՛ֆաթտէն ազատ՝ վէ քէմալի չիւկի-
ուհու 'աֆրեթիլէ իլա ալըբիտ տէվէրան թախթի 'ալիպախթի
հիւմայունլաբրնաա պէբ միւրաա էլլէնէ ա՛մին :

Մախատումի անգարանէմ Վէհպի գուլարներն ավարէն պիլա վէլէտ վուգուլի վէֆաթիլէ Պօեհճը գարեխմբինտէ փաշա մահալլէսինտէ պուլընան 18 նսմէրօլը պիլ պապ սաղիր վազֆ մէնզիլ 'էօնտէսինտէն միւնհալ օլմըշ օլմալլա, խանէի մէզ քիւր պու տէֆ'ա տալիքէի 'ախտէսինճէ տէրտէսթի միւզաեհտէ օլուպ չէստ կիւնտէն խիթամ պուլաճաղը' վէ հալ պու քի մէնզիլի մէզքիւր պու մէմլուքլէրիլէ գըզ էվլատ ու աւլաւ տըմըն պիլ տանէճիք մէսքէնի օլաղը կիպի միւլթէվէֆֆատէն մա'ատա տիկէր պիլ մու'ինի խանէմլը տալի օլմատըղը ճիւնէթլէ արթըգ աճ վէ 'իւրեան զօգազ օրթատընտա գալաճաւըմըզ նիւմանն օլմաղին, պու հալի հէվլ իշթիմալի միւսաթէմէնտանէմլըտէ խաքի 'աթէպէի ֆէլէքմէրթէպէի հաղըթի Ճիհանպանիլէրինէ պիթ թէզարբու' երւզլէր սիւրէրէք խանէի մէզքիւրըն մահլիւլտէն խէլատըլա սատագաի սէրի մէ'ալի էֆսէրի հաղըթի Միւլքտարիլէրի օլմագ իւզըթ թարաֆի ֆագիւրանէմիղէ թէրահոււմէն պախշ ու 'ինայէթ պուշուրըլմասը քէմալի սուգու կիւտաղլա նիեազ օլընուր, օլ պապտէ վէ քեաֆֆէի անվայտէ էմր ու ֆէրման վէ իհասնի պի փաւեան Շէվքէթլու Գուտըթէթլու ճէմի'ի 'ալէմէ Մէրհամէթլու Վէլիլիյի-նի'մէթի պիմիննէթիւրիզ Փատըշահըմըզ էֆէնտիմիզ հաղըթիլէրինին տիր :

ԱՊՏԻԻԼՔԵՐԻՄ ՄԷՄԼՈՒՔԼԵՐԻ

Կայսեր բազմաստեղաց աստիճան ունեցող Սեաւին իմ
 ասրկութեանս խնդրագիրն է

Բարձրեալն Աստուած՝ մարմնացեալ զթուփին և մար-
դաբնութիւն եղոյ Զերդ Աստուածասուեորութեան վնհալուք
Անձը՝ փորձանքներէ և արկածներէ ազատ՝ և կատարեալ
չքով ու առողջութեամբ մինչ ցվերչ աշխարհի Զերդ կայսե-
րական բարձրարարդ գահուն վրայ կամագիւտ րնէ, ամէն :

Ամենախուճառափա որդիւն Վէշպի ծառայիդ լիերջերս առանց զաւակի վախճանելովը՝ Պոյաճը գիւղ Բաշա մանալլէն գլուխուած 18 թուով մէկ հատ փոքր վագֆ տուելը իւր վրայէն դադրած լինելով, յիշեալ տունը՝ այս անգամ իւր յատուկ պաշտօնատան կողմանէ աճուրդի գնելու ձեռնարկուած ըլլալով, քանի մը օրէն պիտի վերջանայ. մինչդեռ յիշեալ տունը այս ստրուկիդ և աղջիկ զաւակացոյ և թուանցս մէկ հատիկ բնակարանն է և ննջեցեալէն ի զատ ուրիշ տան նեցուկ մ'ալ չունիմք որով ալ ևսս անօթի և մերկ փողոցին մէջ մնալիք նիս ախներեւ լինելուն, մեր թշուառականութեան այս սարսափ պարունակող վիճակին մէջ Ձերդ աշխարհա պահապաւնութեան երկնաստիճան սեամին աղաչանօք երես քոնելով, յիշեալ տունը մանլիւլէ ազատելով Ձերդ Վեհապետութեան փառաց թագը կրող գլխուն ողորձութիւնը ըլլալու համար, մեր ազքատութեան գթալով պարգեւելնիդ և շնորհելնիդ կատարեալ ցաւազնութեամբ կը խնդրեմք. այն մասին և ամէն պարագայից մէջ հրամանը և անվերջ շնորհը Վեհափառ՝ Հօրը՝ համայն աշխարհի Գլխացող՝ և ըրած բարեքնիրը չը յիշող մեր Բարերար Արքայ Տիրոջն է:

ՍՏՐՈՒԿՆԻՊ

ԱՊՏԻԻԼ ԳԵՐԻՄ

ՄԷՀԱՔԻՄԷ 'ԱՏ ՍՈՒՎԷՐԻ ՄԻՒՍԹԷՏ'ԸԵԱԹ ՎԷ ՍԱԻՐԷ
Ի Ս Թ Ի Տ Ա Լ Ա Ր

77

Տեղիսէ'ասեք իբիցնի մահեմէի բիճարեք
բիեասեքի ճանիպի 'ալիսիցն

Սէ'ատէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Տէրի' ալիյեհտէ չարսուլի քէպիրտէ Գալփագճըլար պա-
շընտա մուգիմ մանիֆադուրաճի . . . աղա զըմմէթինտէ պա-
տէֆթէր զայր էզ թէսլիմ ճ 'ատէտ լիրայի 'Օսմանի մադլու-
պըմ օլուպ էտասընտան իմթինա' էյլէտիկի ճիւնէթլէ մէրգու-
մըն ճէլլիլէ մէպլաղը մէզքիւրըն մա' Ֆարզ վէ մէսարիֆի
մուհաքէմէ թանթի ինչօքմէ ալընմասը միւսթէտա տըր :

Պենիս

Վալիսէ խանրնիս մուգիմ

թիւննարանցան

ՖէճՁի

Տ Ի Կ Է Ր

78

Սէ'ատէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Չարսուլի քէպիրտէ Գաշըգճը զօգաղընտա մուգիմ չու-
գաճը . . . զըմմէթինտէ միւսպահեա'ա էյլէտիկի մալ էսմանըն-
տան տօլայը պա սէնէտի էմր պին ղուրուշ մադլու-
պըմ օլուպ վա'տէսի ռուլուլինտէ պէտէլինի թէսվիկէ իթմէ-
տիյի կիպի նիզամը տալիքէսինտէ քէշիտէ էյլէտիյիմ փրօթէս-
թօյա տա'ոի ճէվապ ի'թա իթմէմիշ օլտըղընտան մուսալիէյ-
նին ճէլլիլէ իֆլատըրիէթինէ հիւքմ իտիլմէսինէ' վէ մաղա-
զասընըն մէմ.իրիլէ լազըմ կէլէն սինտիգլէրին թա'եինինէ
միւսա'ատէս 'ալիյեհէր Բիեասէթփէնա'իլէրինին տէրքեար
պուլուրըրմասը իսթիլլամ օլընուք :

Պենիս

Յի 12 Թեմուզ 98

Ուզուն չարսու պաւրնիս

18 իսմէրուլ մաղազաւա մուգիմ

ՄՈՒՄԻՆ

ԴԱՏԱՐԱՆԱՅ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԽՆԴՐԱԳՐԵՐ
ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԳԻՐԵՐ

Խ Ն Դ Ր Ա Գ Ր Ե Ր

77

Պօլսոյ առեւտրական երկրորդ դասարանի ճախագահութեան
Վսեմափայլ Տէր իմ

Պօլսոյ մէջ մեծ չուկան Գալփագճինընու գլուխը գըտ-
նուող կերպասավաճառ . . . աղայի վրայ տօմարաւ բաց ի
վճարածէն 8 հատ Օսմանեան ոսկի պահանջս լինելով վըճա-
րելէ դժկամակելուն պատճառաւ յիշեալը կոչելով վերագրեալ
գումարին' տուցտով և դատաստանի ծախսերով հանդերձ
վճռոյ ներքեւ առնուելը կը խնդրուի :

Ծառայնիդ

Վալիսէ խանր բնակող

վաճառական

ՖէճՁի

Ո Ւ Ր Ի Շ

78

Վսեմափայլ Տէր իմ

Մեծ չուկան Գաշըգճի փողոցը բնակող ասուելվաճառ . . .
աղայի վրայ' իւր ծախու առած ապրանքին արժէքէն ի
հրամանի մուրհակաւ 1000 ղրուշ պահանջս լինելով պայ-
մանաժամը հասնելուն փոխարէնը վճարած չէ նմանապէս
օրինաց սահմանին մէջ իմ քաշած փողոքագրոյս ալ պա-
տասխան տուած չէ ուստի յիշեալը կոչելով անանկու-
թեանը վճռուելու' և իւր վաճառանոցը կնքելով հարկ եղած
սխալիկոսներն անուանելու Զերդ Նախագահութեան բարձր
հրամանը շնորհելնիդ կը խնդրուի :

12 Յուլիս 98

Ուզուն չարսուլի գլուխը 18 բուլով

վաճառանոցին մէջ կեցող

ՄՈՒՄԻՆ

79

Սաաաէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Տէրիաճ'աաէթտէ Մահմուտ բաշատա . . . նամէրօլը տիւք-
քեանտա մուզիմ հազրըճը . . . աղա զըմմէթինտէ չուգա
էսմանընտան ասլայը պա սէնէտ 33 'ատէտ լիրայի 'Օսմանի
մաթլուպըմ օլուպ էտասընտան իմթինա' էյէտիկի ճիհէթլէ
մաթլուպի 'աճիզինին թէմինի իսթիֆասը զըմնընտա տիւք-
քեանընտա մէվճուտ մալլարըն թահթի հաճգէ ախզընա տալթ
գարարի իհթիեաթի իթթիխազինէ հիմմէթ պուլուրըլմասընը
իսթիա'ա էյլէրիմ:

Յի 10 էյլուլ 301

Պեցեհ

Գամանդօ խանընսա մուզիմ
ՄիթէրԱ.Գի

80

Պէյ օղը Պիսաեք մահմեմեսի Հուգուգ ասիբեսի
րիեսսեքի ճանիպի 'ալիսիցե

'Իղզէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Խաաքէօյտէ իսկէլէ պաշընտա միւթէսարըրֆ օլարըլմ 37
նամէրօլը տիւքքեանըն միւսթէճիրի պուլընան գուսուրաճը
Սալա մէրպուդ մուսատտազ գօնդըաթօ միւստէթի միւրուր
իթմիշ, վէ պէր մուճիպի մուգաւլէլէնամէ խիթամի միւստէթ-
տէն նիհայէթ պէշ կիւնէ տէք մէճուրի թէսլիմէ մէճպուր
պուլընմըշ իքէն հէնուղ իթմէտիկի կիպի օլ պապտէ Փի 9
Մարթ սէնէ 303 թարիխինտէ նիզամէն քէնտուսինէ թէպլիզ
իաիլէն ասուրէթի մէրպուդ իսպարնամէյէ տալիս ճէվապ վիր-
մէմիշ օլարըլընտան մէրգուլըն գապըղա մա'րիֆէթիլէ հէման
իսրաճը խուսուսընա միւսա'ատէի Րիեսսէթֆէնահիլէրինին
էրզան պուլուրըլմասընը իսթիբհամ էյլէրիմ:

Պեցեհ

ԱՊՏԻԻԼ ՎԵՀՀԱՊ

36

79

Վսեմափայլ Տէր իմ.

Կ. Պօլսոյ մէջ Մահմուտ բաշան . . . թուով խանութին
մէջ կեցող և պատրաստ զգեստ վաճառող . . . աղային վրայ
չուխայի արժէքէն մուրհակաւ 33 հատ Օսմանեան ոսկի պա-
հանջս լինելով վճարելէ դժկամակելուն պատճառաւ անկա-
րողիս պահանջին ստացումը ապահովելու համար իւր խա-
նութը գտնուած ապրանքներուն արգելանքի ներքեւ առ-
նուելու մասին կանխակալ որոշում մը տալու բարհաճու-
թիւննիդ կը խնդրեմ:

10 Սեպտեմբեր 301

Գամանդօ խանը կեցող
ՄիթէրԱ.Գի

80

Բերայի ճախադաս ասենի փաղափական ճիւղին
ճախագահութեանը բարձր կողմը

Վսեմապատիւ Տէր իմ.

Խաազիւղ նաւամատոյցի գլուխը իմ տէր եղած 27 թուով
խանութին վարձակալը եղող կօշկավաճառ Սալա' մինչդեռ
աստ կցեալ պայմանագրոյն պայմանաժամը անցած է և ըստ
պայմանագրի պայմանաժամուն լրանալէն առ առաւելն մինչ
5 օր վարձեալը յանձնելու պարտաւոր է, յանձնած չէ դեռ՝ և
թէ այն մասին 9 Մարտ 303 թուականաւ ըստ օրինի իրեն
հաղորդուած՝ պատճէնը աստ կցեալ ծանուցագրոյն ալ պա-
տախանած չէ ուստի յիշեալ ոստիկանութեան միջոցաւ իս-
կոյն հանելու համար Ձերդ նախագահութեան թոյլտու-
թեան շնորհումը կը խնդրեմ այն մասին հրամանը Ձերն է:

25 Մարտ 303

Մառանիդ
ԱՊՏԻԻԼ ՎԵՀՀԱՊ

Ի Խ Պ Ա Ր Ն Ա Մ Է

81

Խասքէօյտէ իսկէլէ պաշնաա քեաին միւթէսարրըֆ օլ-
տըղըմ 37 նօմէրօ իլէ մուրազգամ տիւքքեանն միւթէճիրի
պուլընան գօնտուրածը Սաւա պէյնէնատէ միւն'ագիտ րէսմի
գօնդուրաթօ միւտտէթի տօգուզ կիւն միւրուր իթմիլ իքէն
մուղայիրի գօնդրաթ օլարագ մէճուրի թէսլիմ իթմէմիլ օլ-
տըղընտան իշպու իսպարնամէնին թարիխի թէպլիզինտէն
ի'թիպարէն օն պէշ կիւնէ գատար խանէի մէզքիւրի թախլի-
նէ պիրլէ թարաֆրմա թէսլիմ իթմէսինի թալէպ իտէրիմ.
շանէա իթմէզ իսէ զապըթա մա'րիֆէթիլէ թախլիկէ իթաի-
րիլէճէյի մա'լիւմի օլմագ իւերէ իշպու իսպարնամէ ասլընն
գալէմտէ 'ըֆգըլա մուսատտագ նուսխէլէրինտէն պիրլինին
միւթէճիրի մէրգուլմէ թէպլիզի վէ տիկէրինին թարաֆի 'ա-
ճիզիյէ ի'թասը խուսուսարընա հիւմէթ պուլուրըլմասը իս-
թիտ'ա օլընուր:

Յի 9 Մարթ 303

Գափանը ցագիգօհ

Մեհնապա զօգաղընօս միւթիմեֆֆից
'ԱՊՏԻԼ ՎԵՂՂԱՊ

Բ Ր Օ Յ Է Ս Յ Օ Ն Ա Մ Է

82

Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ հաճի էվհատ մահալլէսինտէ
48 նօմէյօր տիւքքեանտէ սաքին գասսապ Վանկէլին միւնա-
նէմ գտէ միւն'ագիտ գօնդրաթօ մուճէպիննէ պիր սէնէ զար-
ֆրնտա մէթլէպիմիզճէ լիւզուլմի օլաճագ լահմըն գըյէսինի
ալմր դուրուշա օլարագ ի'թասընը միւթէ'անիա պուլընմըշ
իքէն պու տէֆ'ա լահմըն ֆիաթը նակէհան թէրագգը իթմէ-

32

Ա Ջ Դ Ա Գ Ի Ր

81

Խասգիւղ նաւամատոյցի գլուխը գտնուած իմ տէր եղած
37 թուով խանութիւ վարձաւորը եղող կօշկավաճառ Սաւա
մեր մէջ չինուած պաշտօնական պայմանագրին պայմանա-
ժամը մինչդեռ 9 օր անցած է պայմանագրի հակառակ ըլլա-
լով վարձեալը դեռ յանձնած չէ ուստի այս ծանուցագրոյն
հաղորդուելուն թուականէն սկսեալ մինչ 15 օր յիշեալ տու-
նը պարպելով ինձ յանձնելը կը պահանջեմ. եթէ չի յանձնէ
ոստիկանութեան միջոցաւ պարպուելիքը իրեն յայտնի ըլլա-
լու համար այս ծանուցագրոյն բնագիրը գրասենեկին մէջ
պահելով վաւերական օրինակներէն մին յիշեալ վարձաւորին
հաղորդելու և միւսն ալ անկարողիս կողմը տալու խնդրոց
չնոր՝ ընելնիդ կը խնդրուի:

Ունգաբանի

9 Մարտ 303

Մեհնապա փողոցը բնակող
ԱՊՏԻԼ ՎԵՂՂԱՊ

Բ Ո Ղ Ո Ք Ա Գ Ի Ր

82

Սուլթան Ահմէտի մօտ Հաճի էվհատ թաղը 48 թուով
խանութին մէջ կեցող մսավաճառ Վանկէլի' մեր մէջ չինուած
պայմանագրոյն համեմատ մի տարւոյ միջոցին մեր դպրոցին
համար պէտք ըլլալիք մսին հօխան մինչդեռ 6 դրուշի տալ
խօստացած է, այս անգամ մսին գինը յանկարծ բարձրանա-
լուն համար այն դնով տալու կը զօկամակի որոյ վասն մեր

սինէ մէսնի ու ֆիւթտա ի՛թասընտան իմթինա՛ էլլէմէքտէ՛ վէ պինաէն 'ալէյն տէֆի՛ ինթիեաճ զըմնընտա մահալլի աւ խէրտէն թէտարիւք խտրմէքտէ օլտըղընտան , շահէտ իշպու բրօթէսթօնըն թարիխի թէպլիղինտէն իթիպարէն մէրգուճ պէր մուճէպի գօնդրաթօ իֆայի թէ՛ ահիւտէ միւստարա՛սթ էլլէմէք իսէ , օլ հալտէ քէյֆիյեթիին մահքէմէյէ գալտըրըլաւ րագ 'ալէյնիէ գարար վէ գիեան տա՛վասընա գըյամ խտիւ լէճէյի մա՛լիւմ օլմագ իւղէրէ իշպու Բրօթէսթօնամէի 'աճիւ գանէմ նուսիւէլէրինին պիթ թաստիգ իճապընըն իճրասընա հիմմէթ պուլուրըլմասը իսթիտա՛ օլընուր :

Յի 12 Շուպադ սէնէ 302

Պէնէ

Պալադսա Մօնլա Բերիմ

մահալլէսիսէ քեաիւ Իրֆանիյեէ մէքէպի

միւսիւր վէ միւսսիսի

ՇէՀԱՊ

ՀԱՃԶ ԻՍԹԻՏԱՍԸ

83

Սամսօն Ինրա Մեմուրիյեքի

հանիպի 'ալիսիսէ

էֆէնտիմ 'հազրէթլէրի

Սամսօնտա Խանճըլար մահալլէսինտէ 28 նօմբօլը տիւք- քեանտա մուգիմ թէրգի Շահին աղա զըմնէթինտէ պա իլամ իքի պին զուրուշ մաթլուպըմը օլուպ էտասընտան իմթի- նա՛ էլլէտիկինտէն մաթլուպի 'աճիւգանէմիլզին թէմինի իսթի- ֆասը զըմնընտա մէրգուճըն Սամսօն իսկէլէսի գուրպինտէ մուգիմ հաճի Վէհպի աղատէն մաթլուպի օլան իւշ պին զու- րուշտան օլ մըգտար մէպլաղըն թահթի հաճէ արդ պուլու- րըլմասը իսթիտա՛ օլընուր :

38

պէտքը հոգալու համար ուրիշ տեղէ կը հայթայթուի կոր ուստի եթէ այս բողոքագրոյն հաղորդուելու թուականէն սկսեալ յիշեալը համաձայն պայմանագրի եթէ չի փութայ իւր յանձ- նառութիւնը կատարել յայնժամ խնդիրը դատարանի հա- նուելով իւր դէմ փաստը պահանջում ընելիքս յայտնի ըլլա- լու համար անկարողիս այս բողոքագրոյն օրինակներն վաւե- րացնելով պարտ ու պատշաճն գործադրելու չնոր՝ ընելնիդ կը խնդրուի :

Մառանիդ

12 Փետրուար 302

Պալաս Մօնլաքերիմ քաղը գսնուած

Իրֆանիյեէ վարժարանի սնօրէնր

եւ հիմնադիրը

ՇէՀԱՊ

ԱՐԳԵԼԱՆՔԻ ԽՆԴՐԱԳԻՐ

83

Սամսօնի գործադիր պաշտօնէութեան բարձր կողմը

Ազն. Տէր

Սամսօն Խանճըլար թալը 28 թուով խանութը կեցող քերձակ Շահին աղայի վրայ վճռագրով 2000 զրուշ պա- հանջս լինելով վճարելէ կը դժկամակի կոր ուստի մեր պա- հանջին ստացումը ապահովելու համար յիշեալին՝ Սամսօնի նաւամատոյցին մօտ ընակող հաճի Վէհպի աղայի վրայ պա- հանջը եղած 3000 զրուշէն այնքան գումարին արգելման ներքեւ առնուիլը կը խնդրուի :

Ի Խ Թ Ա Ր Ն Ա Մ Է

84

Էլեէվմ Էրզըրումտա պուլընան Վալի մուալլինի ձէլալ պէյին հէտիմտէ պուլընան գըրգ լիրայը նաթըգ սէնէտինտէ ֆաիզ շարթը պուլունմատըղընտան վէ վատէսի իսէ չօգտան հուուլ իթմիշ օլտըղընտան, հինի թէտիյէսինէ գատար իշլէ-հէճէք ֆաիզըն թալիպ իտիլէճէյի մա'լիւմի օլմագ իւղէրէ, իշպու իիթարնամէնին թէպլիզ իթաիրիւմէսի Տէրիսէ'ատէթ մուգազէլաթ մուհարրիրիկինտէն մէրճու տըր:

ՄԻՀՐԻ

Ի Ճ Ր Ա Ի Ս Թ Ի Տ Ա Ս Ը

85

Իլամաթի Նիզամիյեհ
իմրա մեմուրիյեհի պէհիյեհսինէ

Էֆէնտիմ,

Սահնաֆլար չարսուընտա մուգլմ քիթապճը Մէհմէտ Էֆէնտի ալէյհինէ իսթիհսալ էյլէաիկիմ մէրպուլթ իլամըն իճրայի ահքեամը, վէ թէմէրրիւտի վուգուընտա էմվալ ու էշ-հատընըն թահթը հաճղէ ախզըլա ֆիրուսիթի իսթիտա օլընուր:

39

Ծ Ա Ն Ո Ւ Ց Ա Գ Ի Ր

84

Այժմ Կարին գտնուող կուսակալի օգնական ձէլալ պէյին՝ իմ ձեռքս գտնուած 40 ոսկի պարունակող մուրհակին մէջ տոկոսի պայմանը չի գտնուելուն և պայմանաժամն ալ չատոնց ի վեր հասած ըլլալուն համար մինչ վճարած օրը բանե-յիք տոկոսը պիտի պահանջուի, ուրեմն այս կէտը իրեն յայտ-նի ըլլալու համար, այս ծանուցագրեյն իրեն հաղորդուիլը Պօլսոյ նօտարութենէն կը խնդրուի:

ՄԻՀՐԻ

Գ Ո Ր Ծ Ա Դ Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Խ Ն Դ Ր Ա Գ Ի Ր

85

Քաղաքային ասեաններու վնագրոց գործադիր
ազնիւ պաշօնեւորեան

Տէր՝

Գրածախներու շուկան բնակող գրավաճառ Մէհմէտ Էֆ.ի գէմ իմ ձեռք ձգած աստ կցեալ վճռադրին տրամատու-թեանց գործադրութիւնը՝ և ընդդիմութեան պարագային ինչքերուն և ստացուածքներուն արգելման ներքեւ առնուիլը և ծախուիլը կը խնդրեմ:

ՃԷԶԱ ԱՐՁՈՒՀԱԼԸ

86

Իզմիր Պիտայեթ Միլսսաիի ումուսիլիկի
մագամի 'ալիսինե

Էֆէնտիմ հազրէթլէրի,

Մագսուտիյէ խանընտա մուգիմ թիւճճարտան վէ Եու-
նան թէպա'սարնտան Մօսիէօ Ճօն պէնտէնիզի թահգիր իթ-
միշ օլտըզը զիրտէ մուհարրէր շուհուտըն իսպարաթըլա
թէհազգուզ իտէճէկինտէն, հուգուզի 'ումուսիլիյէ նամընա
մէրգում հազգընտա թագիպաթը զանօնիյէ իճրասընա հիմ-
մէթ պույուրըլմասը իսթիւտ'ա օլընուր:

Թիւրքիա խանընտա մուգիմ
ՇԱՀԻՆ

Շահիսլէր'

Խան օտապաշըսը ԽԱԶԻԿ աղա

Մէզքիւր խանտա միւթէմէքքիւն սըմսոր ԱՐԻՖ Էֆէնտի

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹԻ ՂԱՅՐԻ ՐԷՍՄԻՅԵԼԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖՆԱՄԵԼԷՐ

87

Իզմիրսէ Ֆիլիպիի գասէ Տալիս Էֆէնսիյէ

Պիրատէրինիզ խասթէ տիր: Աթըպպաճէ քէմալի տըզ-
գաթլէ պագըլըյօր: Կէլսէնիզ էյու օլուր:

Մերզիֆունսկ միւհէնսիս Քեամիլ Էֆէնսիյէ

Մէթուպարընըզըն Կէլմէմէսինտէն ազիմ էնտիշէլէր ի-
տիյօրըզ:

40

ՊԱՏԺՈՅ ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ

86

Ջմիւռնիոյ նախադաս ասենի բնդնանուր դասախազուրեան
բարձր պաւսօնիկ

Ազնուաշուք Տէր իմ

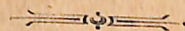
Մագսուտիյէ խանը բնակող վաճառականներէն և Յու-
նաստանի հպատակներէն Պ. Ճօնին այս ծառանիզ նախատած
ըլլալը վարը գրուած վկայներուն տեղեկաբերութեամբը պիտի
ստուգուի, ուստի յանուն հանրային իրաւանց յիշեալին նը-
կատմամբ օրինական հետապնդումներ ի դորձ զննելու բա-
րեհաճութիւն ունենալնիզ կը խնդրուի:

Թիւրքիա խանը բնակող
ՇԱՀԻՆ

Վկաներ

Խանի սենեկապանը ԽԱԶԻԿ աղա

Յիշեալ խանը բնակող միջնորդ ԱՐԻՖ ԷֆէնՏի

ՈՋ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

87

Իզմիրի մեզ Ֆիլիպիիեան Դաւիթ Էֆէնսիի

Եղբայրնիզ հիւանդ է. բժիշկներու կողմանէ կատարեալ
ուշադրութեամբ կը նայուի կոր, գալու ըլլաք նէ աղէկ
կ'ըլլայ:

Երկրաշափ Քեամիլ Էֆ. ի Մարգուլան

Նամականքնիզ չի գալուն պատճառաւ մեծ մտաւորա-
նութեան մէջ ենք:

Ասանաւսա րքձարլու ֆերրիւխ եֆենսիյէ

Սըլարըշընըզ Ատանա վափօրըլա պու կիւն կէօնաէրիւտի :

Հ Է Վ. Ա. Պ Ը

Քիթապլար սալիմէն կէլտի, պէտէլի փօթալա վերիւ-
միշ տիր :

Մամուրէք իւլ Ազիզսէ սալա վեփիլի Շանին եֆենսիյէ

Տիւն կէճէ պիր էրքէք էվլաթընըդ տիւնհալա կէլտի,
չօճուզ իլէ վալիտէսի էյուլէր տիր :

Սիւննէ տեհպենսէրի իզգէթլու սանիւ պէյ հագրէրիւրինէ

Մէմուրիյէթի ճէտիտէնիզտէն տօլայը թէպրիքիաթի ա-
ճիզանէմին զապուլի :

Հ Է Վ. Ա. Պ Ը

Թէպրիքնամէնիզ պատիւ մէսարրու իֆիթիլար օլտը,
թէշէքքիւրլէր իտէրիմ :

Պասքեմունիսէ քիւննարանսէն Բավլաֆի եֆենսիյէ

Էվրազը լազըմէյի միւսթասըպէն հէման Տէրիսաատէթէ
կէլմէնիզ :

Ն Շ Ա Ն Թ Է Պ Ր Ի Ք Ի

88

Տիյարպէփիւր վիւնուհինսէն րքձարլու Մաղսուր եֆենսիյէ

Մաղպուլթի ալէմհան օլտն թալթիֆի ճելիլի ճիհանպա-
նիյէ մաղհարիյէթլէրինտէն տօլայը Զաթը ալիւլէրինի թէպ-
րիք էյլէրիմ :

Մ Ի Հ Ր Ի

Մեծ. ֆերրիւխ եֆենսի յԱսանա

Զեր յանձնարարածը Ատանա շոգենաւով այսօր զրկուեցաւ :

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն Ը

Գրքերը անփնաս հասան. փոխարժէքը թղթատարի
տրուած է :

Փասաբան Շանին եֆ. ի Քարբեռ

Երէկ գիշեր մէկ մանչ զաւակնիդ աշխարհ եկաւ, ման-
կիկը և մայրը աղէկ են :

Ազն. Տանիւ պէյ, Հիւպասու Սուլիմաի

Զեր նորոգ պաշտօնի ազազաւ տկարիս շնորհաւորութիւն-
ները ընդունելիդ :

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն Ը

Զեր շնորհաւորագիրը ուրախութեանց և պարծանքի
պատճառ եղաւ, շնորհակալ եմ :

Բավլաֆի եֆ. վանառական ի Պասքեմունի

Պէտք եղած թուղթերը ի միասին առնելով իսկայն
Պօլիս եկէք :

Պ Ա Տ Ո Ի Ա Ն Շ Ա Ն Ի Շ Ն Ո Ր Հ Ա Ի Ո Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

88

Տիգրանակերտի երեւելիներէն մեծապատիւ Մաղսուր եֆենսիյի

Աշխարհայնոց բաղձալին եղող Կայսերական բարձր մե-
ծարանոց ափանանալնուդ պատճառաւ Զեր բարձր անձը կը
շնորհաւորեմ :

Մ Ի Հ Ր Ի

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

Թէպրիքնամէի 'ալինիդ համէփրայի թա'ղիմ օլտը .
Մէվլայի միւթէ'ալ զաթը 'ալիի խայրխահիլէրին հէմիշէ
նա'իլի ամալ էյլէսուն :

Մ Ա Ղ Տ Ո Ի Բ

Ի Զ Տ Ի Վ Ա Ճ Թ Է Պ Ր Ի Ք Ի

Պօնեասա Գարապազասկ հիւսնէրլու Թանաօ
Էֆենցի հենապլերին

Իզտիվաճի պատիլ իպթիհաճընըը թէպրիք իտէրիմ .
Ճէնապի վահիպիլ ամալ մէպտէի հուսնու բէֆահի նէվանէվ
էյլէյէ ամին :

Վ Ա Ս Ս Ի Լ

Ս Ա Լ Ի Ճ Է Տ Ի Տ Թ Է Պ Ր Ի Ք Ի

Տերիսիս'ասկէս Գասր գարեխնիս օերեֆմուգիմ սե'ասէրլու
Էֆենցիմ Ֆուաս Էֆենցի հազրէրիին

Մէվլամ' էմսարի քէսիբէսինէ նաիլ էյլէսուն . հուլուլ ի-
տէն սալի ճէտիտի մէհամին պէտիտին Զաթի 'ալիի միւն'ի-
մանէլէրինէ վէ խանէտանի 'ալիլէրի ճէմի'ի ա'զալընա սէր-
թասէր էնվա'ի խայրու հուպուրի ճալիպ օլմասընը տէրունի
տիլաէն թէմէնի իլէ թէճտիտի 'ուպուտիյեթէ միւսարա'աթ
էյլէրիմ :

Ֆի 1 Մուհարրեմ 304

Ֆ Ա Զ Ը Լ

42

ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ձեր բարձր շնորհաւորագիրն մեծարանօք գլխուս գա-
զաթը դրի ուր նա զարդ մը եղաւ : Բարձեալն Աստուած
Ձերդ բարեացակամ վսեմ անձը՝ միշտ իր փափաքանաց ար-
քանի ընէ :

Մ Ա Ղ Տ Ո Ի Բ

ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԵԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Պօնեայի մեջ Գարապազի որդի յարգապասիլ Թանաօ Էֆենցիի

Ձերդ ուրախառիթ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեմ :
Իզձերու պարգեւէն Աստուած նորանոր օրհնութեանց և
բարեբաատիկ կենաց սկիզբն ընէ ամէն :

Վ Ա Ս Ի Լ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՅ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Պօլիս Գասրգիւղ փառօք բնակող
վսեմաւուք Տեր իմ Ֆուաս Էֆենցիի

Տէր Աստուածս բազում նմաներուն արժանի ընէ :
Այժմ' հասած օրհնաբեր նոր տարին բարերար անձիդ և բարձր
գերդաստանիդ բոլոր անդամոց ծայրէ ի ծայր պէս պէս բա-
րիք և ուրախութիւն արտադրելը ի խորոց սրտի մաղթելով
իմ ծառայութիւնս նորոգելու կը փութամ :

1 Մուհարրեմ 304

ՖԱԶԸԼ

Կ Է Օ Ն Ա Կ Է Օ Ն Թ Է Զ Ք Է Ր Է Լ Է Ր

89

Իզգէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Զաթի 'ալիլէրինէ օլան հիւրմէթի մախսուսար 'աճիզա-
նէմի միւլէքքիտ օլմագ իւզրէ պու տէֆ'ա ասարի աճիզիտէն
պիրէր նուսիս սավպի չէրիֆլէրինէ թազտիմ իտիլմիշ օլ-
մա լա թէնէզզիւլէն գապուլիլէ սէնաքեարլէրինին վահէտա-
րի մէսարր պույուրըմասը միւսթէրճա տըր էֆէնտիմ :

Յի 9 էյլուլ սեհե 302

Պ Է Ն Տ Է
Ս Ա Մ Ի

Տ Ի Կ Է Ր

89

Ըսմէրլու էֆէնսիմ Զեֆիյեհ Նեֆիսէ խանըմ

ճեհապլէրիին սավպի պէհիյեհէրինէ

Ըսմէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Զաթի իւլեայի ասիլանէլէրինէ տէրքեար օլան ուպու-
տիյեթի ճարիեանէմի թազէլէմէք իւզրէ պաղչէմիզ մահու-
լինտէն օլուպ էլիմլէ տէվչիրմիշ վէ պալլամըշ օլտըղըմ պիր
տէսթէ չիչէք հէր նէ գատար թազտիմէ շահէսթէ տէյիլսէտէ
ուլուվիլ ճէնապլինիզի պիլտիկիմ ճիհէթլէ մին գայրի հատտին
թազտիմէ ճէսարէթ իթմիշ օլտըղըմտան պունը ետտիկեարի
ուպուտիյեթիմ օլմագ իւզրէ թէնէզզիւլէն ախզ ու գապուլ
պույուրմալարընը իսթիրհամ էյլէրիմ օլ պապտէ իրատէ է-
ֆէնտիմ հազրէթլէրինին տիր :

Յի 1 Շուպար 302

Ա Ր Ի Ֆ Է

43

Ա Յ Լ Ե Ի Ա Յ Լ Պ Ի Տ Ա Կ Ն Ե Ր

89

Ազնուաշուք Տէր իմ

Զեր բարձր անձնաւորութեան անկարողիս ունեցած մաս-
նաւոր յարգանքը ամբապնդելու համար, այս անգամ ան-
կարողիս երկերէն մէկ մէկ օրինակ ձեր բարձր կողմը մատու-
ցուած ըլլալով զիջողութեամբ ընդունելով գովողնիդ ցըն-
ծութեանց մասնակից ընելնիդ կը խնդրուի Տէր իմ :

9 Սեպտեմբեր 302

Ծառայնիդ
ՍԱՄԻ

Ա Ի Ր Ի Շ

89

Համեսաւուլ Տէր իմ Զեֆիյեհ Նեֆիսէ խանըմի յարգական կողմը

Համեսաւուք Տէր իմ

Զերդ ազնուասեռ բարձր անձին ծանօթ եղած իմ աղախնա-
կան անձնաւորութիւնս նորոգելու համար մեր պարտէզի բեր-
քէն իմ ձեռք ժողուած և կապած մի փունջ ծաղիկ որքան
որ մատուցանելու արժանի չէ ալ նէ Զերդ բարձր վեհանձ-
նութիւնը գիտնալուս պատճառաւ, առանց համարձակութեան
մատուցանելու համարձակած ըլլալուս զայս իբր յիշատակ իմ
ծառայութեան զիջանելով ընդունելնիդ կը խնդրեմ. այն
մասին կամքը ձերն է :

1 Փետրուար 302

ԱՐԻՖԷ

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

90

ԸՖՖեքլու սիրահեքլու հեմեիւրեմ ԱրիՖե իսանրմ
հեհապլեիքնե

Նուրի աշնրմ էֆէնտիւմ

Մահա թապը նազիքեանէլէրի էսէրի օլմադ իւզրէ տիւ
տէսթի հիւնէրմէնտիւրիլէ թանգիւմ ու թէսիւրիւնէ հիւմէթ
իթմիւ օլտըլընը կիւլաէսթէ վէ թէզքէրէնիզ եէսի աճիլիլէ
վասրլ օլսւպ ազիւմ մահալըլիլէթ հասրլ օլմըլ օլմալլա օլ
պապտէ արզի թէէէքքիւրլէ պէրապէր բուեթի տիւտարի ա-
սիլաւէլէրիւնէ արզուքէլ օլտըլըմը արզ ու պէյանէ միւսա-
բասթ էյլէրիւմ:

Ֆի 2 Շուպար 302

ՁէֆիՅեՆ ՆէՖիՍԷ

Թ Ա Վ Ս Ը Ե Զ Ա Մ Է

94

Իզգէթլու էֆէնտիւմ հազրէթլէրի

Մուգաղանըղտա եազըճըլըզ իթմէք իւզէրէ պիւրիւնէ լիւ-
զումիւնիզ օլտըլընը իսթիսպար էյլէտիկիւմէն, տարէնտէի
նամէի մուխիւթի Գիրեազօ էֆէնտիւյի սավպի ալիւնիզէ թազ-
տիւմ էյլէրիւմ:

Մումաթլէյի լիսան աշինա վէ իշճէ միւճէրրէպ օլտըլը
կիւլի սրադ ու իսթիգամէթի տալիս էօթէտէն պէրու մարու-
ֆըմ օլուպ, էլ հէր ճիհէթ ճէնապընըզ կիւլի գատըլինաս պիւր
զաթէ շահէսթէ պուլուստըլը ճիհէթլէ հէր հալտէ մազհարի
գապուլիւնիզ օլուր իւմիտիլէ թաստիւ միւպատէթէ գըլընտը:

Պազը իմազիւմթ ու իշթիրամաթը մախսուսամըն գա-
պուլի միւսթէրճա տըր:

Պ Ա Տ Ա Ս Ե Ա Ն Ը

90

Համեսուհի իմասուհի ֆայր ԱրիՖե հանրմ

Աչքիս լոյսը Հանրմ

Ձերդ փափկասուն բնութեան արգասիքն ըլլալով՝ ձեր
հրկու վարպետ ձեռքերով յօրինելու և զրկելու շնորհն ըրած
վարդեփունջն և նամակն անկարողիս ձեռքը հասնելով մեծ հա-
ճոյք մը լառաջ եկած ըլլալով, այն մասին շնորհակալութիւն
յայտնելով հանդերձ ձերդ ազնուական դէմքը տեսնելու
փափաքով լինելս յայտնելու կը փութամ:

2 Փետրուար 302

ՁէֆիՅեՆ ՆէՖիՍԷ

Յ Ա Ն Ձ Ն Ա Ր Ա Ր Ա Գ Ի Ր

94

Վսեմապատիւ Տէր,

Ձեր վաճառանոցի մէջ գրադրութիւն ընելու համար մէ-
կու մը պէտք ունենալինիզ իմացած եմ ուստի անկեղծիդ
նամակը կրող Գիրեազօ էֆէնտիւն Ձեր բարձր կողմը կը ներ-
կայացնեմ:

Յիշեալը լեզուագէտ և փորձառու է, նմանապէս ի վա-
ղուց անտի իր պարկեշտութեամբը և ուղղամտութեամբը
ծանօթ է որով ամէն կողմանէ Ձեր յարգութեան պէս արժա-
նիք գիտցող անձը մը արժանաւոր ըլլալուն պատճառաւ
ամէն պարագայի մէջ ձեր ընդունելութեան արժանի կ'ըլլայ
յոյսով Ձեզի գլխացաւութիւն տալու համարձակեցանք:

Մնացեալ ըսելիքս սա է թէ՛ իմ առ ձեզ յատուկ մե-
ծարանքս և յարգանքս ընդունիլդ կը խնդրուի:

Տ Ա Վ Է Թ Թ Ե Չ Ք Ե Ր Ե Լ Ե Ր Ի

92

Իզգէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի.

Քէրիմէմիզ Կիւլզար խանըմ ճարիսէլէրինին վելլիմէ ճէմիսէթի մահի հալըն աօգուզընճը փազար Կիւնի իճրա իտիւլէճէկինտէն ճէմիսէթի աճիզանէմիզ հուզուրի ալիլէրիլէ րէվնազհասլ օլմագ իւզրէ Կէվմի մէզքիւրտէ լուզֆէն վէ թէնէզզիւլէն թէշըրֆ պիւլէ պու աճիզլէրինին գաթ Էնտէր գաթ մէսրուր վէ միւլթիլէրի պուլուրըլմասը րէճա օլուսուր. օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին տիր:

Պէնսէլէրի

Ֆի 4 Շուպար սենե 300

ԵՈՒՍՈՒՅ վէ գեվճեսի

Տ Ի Լ Ե Ր

93

Իզգէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Սամաթիա Սուլու մանասթըրի մէքթէպի շակիրտանընըն լիսանը թիւրքի սէնէվի իմթիհանը շէրի հալի Ազուսթօսընըն իւլիւնճի ճուսա Կիւնի սաաթ իւլ պուշուգա պէտիլէ իճրաի տիլէճէկինտէն, վէ գաթի վալայարընըն իսէ էպնայի վաթանըն թէրազըրյաթի իլմիսէլէրինի թէտգիզ ու թէմիզատէն մահուզ օլարզլարը մալուսի սէնալէրի իտուկինտէն, Կէրէք շակիրտան գուլարընա պաիսի շէվզ ու զայրէթ, վէ Կէրէք աճիզլէրինէ պատիի մէֆիսէրէթ օլմագ իւզրէ Կէվմի մէզքիւրտէ լուզֆէն վէ թէնէզզիւլէն թէշըրֆէ րազպէթ պուլուրմալարընը թէմէննի իտէրիմ էֆէնտիմ:

Ֆի 1 Աղուսթու սենե 1301

Միւսիլի մէքիպ

Շ Ա Զ Ի Ն

Հ Ր Ա Ի Ի Ր Ա Գ Ր Ե Ր

92

Վսեմապատիր Տէր իմ,

Մեր աղջկան Կիւլզար աղախնայդ հարսանեաց հանդէսը ներկայ ամսյա իննբորդ Կիւրակէ օրը պիտի կատարուի, ուստի մեր տկարութեան հանդէսը ձերդ վսեմ ներկայութեամբ փայլ մը գտնելու համար յիշեալ օրը իբր շնորհ գիշտնելով հրամայելիդ և այս տկարիդ Կրկին և Կրկին ուրախ և պարծենցող ընելիդ կը խնդրուի այն մասին կամքը ձերն է:

4 Փետրուար 300

Ծառայնիդ

ՅՈՎՍԷՓ ԿԵ ԻՐ ԿԻՆՐ

Ո Ի Ի Ե

93

Վսեմապատիր Տէր իմ,

Սամաթիայ Սուլու մանասթըրի վարժարանի աշակերտաց թուրքերէն լեզուի տարեկան հարցաքննութիւնը ներկայ Օգոստոս ամսոյն երրորդ Ուրբաթ օրը ժամը երեք ու կէսին սկսելով կատարուիլը օրոշուած և թէ ձեր բարձր անձին հայրենեաց զաւակներուն գիտական յառաջդիմութիւնը զընենէ հաճոյացող ըլլալը մեզ գովողիդ ծանօթ լինելուն թէ աշակերտք ծառայիցդ քաջակերութեան և ջանադրութեանը և թէ անկարողիդ պարժանացը պատճառ լինելու համար յիշեալ օրը իբր շնորհ գիշտնելով հրամայելու բարեհաճելիդ կը խնդրեմ Տէր:

1 Օգոստոս 301

ՏԵՐԿԵՆ ՎԱՐՃԱՐՄԵՆԻ

ՇԱՀԻՆ

Տ Ի Կ Է Ր

94

Մէարիֆրէրվէր էֆէնտիւիզ .

Մէքթէպիւմիզ չակիրտանընըն սէնէվի իմթիհանը՝ պուտէֆա իիթամ պուլուպ, մահի հալըն օն պիրինձի ճաւասա կիւնի թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմի իճրա իտիլէճէկինտէն ճէմիյեթի աճիզանէմիզ հուզուրի ալիի քէրիմանէլէրի իլէրէլազեապ օլմագ իւզրէ, եէվմի մէզքիւրտէ լութֆէն վէթէնէզլուէն թէշրիֆ պիրլէ, աճիզլէրինին վաեէտարի ֆախր ու մէսարր պուլուրըլմասը րէճասըլա արզը ինթիրամաթէ միւսարաաթ օլընուր :

Յի 8 Աղուսթու սեկե 302

Պ Ե Կ Տ Է

Ֆեհր Բում մեքեպի միւսիւրի
Վ Ա Ս Ի Լ

95

Իզզէթլու էֆէնտիւմ

Իտարէի ալիյեէնիզտէ տէրտէսթի թէսվիյէ պիր իշի օլան միւլազիւմ Մէհմէտ աղայր թարաֆի ալինիզէ իզամ իտիյօրըմ, հազզընտա իճրայի մուալէնէթ պուլուրըլմասընը նիյազ իտէրիւմ էֆէնտիւմ :

96

Պիրատէրի ազիզիւմ էֆէնտիւմ

Էլ եէվմ իզամէթ իթմէքտէ օլաըզըմ խանէնին տարըլընա պինաէն նազլի մէքեան արզուսընտա պուլուրնարըլմտան, աճէպա սէմթինիզտէ միւսնասիպ պիր խանէ վար մը տըր, լութֆէն սօրտըրըլաբազ քէյֆիյեթիւն իշարընա հիւմէթ պուլուրըլմասընը թէմէննի էյլէրիւմ :

ՖԵՅՁՈՒԼԼԱՀ

Ո Ի Բ Ե Շ

94

Ուսումնադիր Տէ՛ր

Մեր վարժարանի աշակերտաց տարեկան հարցաքննութիւնը այս անգամ վերջանալով ներկայ ամսոյս տասն և մէկ երորդ Ուրբաթ օրը պարգեւաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի, ուստի անկարողիս հանդէսը ձերդ ազնուութեան բարձր ներկայութեամբը փայլ մը գտնելու համար վերոյիշեալ օրը իբր չնորհ զիջանելով հրամայելնիդ՝ և անկարողս պարժանաց և ցնծութեանց հաղորդ ընելնիդ խնդրելով յարգանքներ մատուցանելու կը փութամ :

8 Օգոստոս 302

Ֆեհարի Յունաց վարժարանին սեսուշը
Վ Ա Ս Ի Լ

95

Ազնուաշուք տէ՛ր

Ձեր բարձր վարչութեան մէջ կարգադրուելու վրայ մի գործ ունեցող յիսնապետ Մէհմէտ աղան ձեր ազնուութեան կը ղրկեմ կօր, իր նկատամբ օգնութիւն ընելնիդ կը խնդրեմ :

96

Մեծայարգ եղբայր

Այժմ իմ բնակած տունս նեղ ըլլալուն համար տեղափոխութեան կը փափաքիմ : Արդեօք ձեր թաղին մէջ յարմար տուն մը կայ, խնդրեմ հաճեցէք հարցնել տալ և խնդրը ծանուցանելու չնորհն ընել :

ՖԵՅՁՈՒԼԼԱՀ

97

Իզգէթլու էֆէնտիմ

Թէզքէրէի ալիյէնիզ վիւրուտի ագապինտէ պիզգաթ
 Թէհարրիեթէ չրգուպ միւրթէֆի պիր մէվդըտէ վայէթ միււ
 Նասիպ վէ տիւնիչին ախչապ պիր խանէ պուլտըմ: Միւշթէ-
 միւլթը ալթը օտա, իքի սօֆա. վէ պիր սըհրինճ իլէ պիր
 մաթպախտէն իպարէթ տիր: Եէտի եիւզ զըրա մըգտարը
 պաղչէսի վար: Էթրաֆի արպասար աչըգ օլուպ իքի եիւզի
 ճատտէյէ նազըր տըր: Պէտէլի իճարը սէնէվի էլլի լիւրա տըր:
 պազըր էմրի ալինիզէ ինթիզար օլընուր:

ՇԱՀԻՆ

Տ Ի Կ Է Ր

98

Միւրիւվվէթլու Պիրատէր

Աճիզլէրինին պազը ինթիեաճաթը զարուբիյէյի թէս-
 վիսէ իչուն օն լիւրայա շիտէթի ինթիեաճըմ տէրքէար օլմա-
 ղին էզ գատիմ պէյնէնտաւ մէվճուտ օլան կէրմիլի մէհապ-
 պէթէ վէ ալէլ խուսուտ միւթթասըֆ օլտըզլարը շիմէի ճէ-
 միլէի միւրիւվվէթլուքէարիյէ ինթիյնատէն մահճուպիյէթի ազիւ-
 մէ իլէ դարաֆի ալինիզէ միւրաճաթ իտուպ օլ մըգտար
 մէպաղըն պիր մա վատէ իլէ վէ մէլֆուֆ սէնէտին ախզըլա
 իզրազընա Նիմմէթ պուլտըրըմտըր ըրճա օլընուր. պազըր
 իրատէ էֆէնտիմ հազրէթլէրինին տիր:

99

Յիւլթիւվվէթլու էֆէնտիմ

Տէրխատտէթտէն միւֆարէգաթընը ալթը մահը միււ
 Թէճավիլ օլտըրը հալտէ մաթլուպը աճիզիյէ մահսուպէն իէ-
 նուզ թէտիեաթէ նաիլ օլամատըրըմ, վէ տիկէր թարաֆտան
 իսէ միւզանէգաի շէտիտէյէ կիրիֆթար օլտըրըմ հասէպիլէ
 իլք փոթիա իլէ մըգտարի միւնասիպ ազչէ իրսալինէ Նիմմէթ
 պուլտըրըմտընը զայէթլէ ըէճա իտէրիմ:

ԱՃ Իզվիր

ՂԱՖՈՒՐ

97

Ազնուաշուք Տէր

Ձեր բարձր գիրը հասնելուն պէս, անձամբ խուզարկու-
 թեանց ելնելով բարձր գիրքի վրայ խիստ յարմար և սրտա-
 հաճոյ փայտաչէն տուն մը գտայ: Պարունակութիւնը 6
 սենեակ 2 սրահ 1 ջրամբար և մէկ խոհանոցէ կը բաղկանայ:
 700 կանգունի չափ պարտէզ ունի. չորս կողմը բաց է և
 երկու երեսը փողոցի վրայ կը նայի: Վարձը տարեկան 50
 օսկի է. ուրեմն ձեր բարձր հրամանին կը սպասեմ:

ՇԱՀԻՆ

Ո Ի Ը Ի Ե

98

Մարգասէր Կըրայր

Անկարողիս՝ մի քանի ստիպողական պէտքեր հագալու
 համար՝ տասը օսկեոյ սասակ պէտքը յայտնի լինելուն, ի
 վաղուց մեր մէջ գոյացած ջերմ սիրոյ՝ նամանաւանդ Ձերդ
 հանգամանքն եղած մարդասիրական գեղանի բնութեան
 վստահելով մեծաւ ամօթհարութեամբ Ձեզ դիմելով այնքան
 գումարին մէկ ամիս պայմանաժամաւ և ներիակեալ մուր-
 հակն առնելով փոխ տալու շնորհ ընկնիդ կը խնդրուի:
 Մնացեալը Ձեր կամքն է:

99

Մեծարոյ տէր

Պոլսէն բաժնուելնիդ մինչ 6 ամիսը անցած է, անկա-
 բողիս պահանջին ի հաշիւ դեռ վճարմանց չկրցայ արժանա-
 նալ. միւս կողմանէ ալ սաստիկ նեղութեան ենթակայ ըլլա-
 լուս պատճառաւ, առաջին թղթատարով յարմար քանակու-
 թեամբ դրամ զրկելու շնորհ ընկնիդ շատ կ'աղաչեմ:

Իզմիրէն

ՂԱՖՈՒՐ

100

Հուզուրք ալիյե

Ճէնապի Հազգ զաթի տէվլէթլէրինէ էմրի մէտիտ ինան էյլէսուն:

Սմուճամ պէնաէլէրինին չէնտ մանտէն պէրու կիրիֆթար օլտըր խասթալըգտան րէհանապ օլամայուպ տիւն կիճէ իւթիհալ էյլէտիկի՝ վէ ճէնազէ րէսմինին պու կիւն սաաթ սէ- քիզաէ իճրա իտիլէճէյի մաաթթէէսսիւֆ մարուզ տըր էֆէնտիմ:

Ֆի 8 Նիսան 303

101

Սէաաթթիլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Գապապաշտա քեաին Ֆէննիթէ մէքթէպինին իքի եիւզի միւթէճապիզ ֆուգարայի շակիրտանի մէնաֆիինէ օլարազ մանի հալի րումինին եէտինճի ճիւմաա իրթէսի ալու շամը Պէյ օլլընտա Վէրաի Թէեաթրօսընտա մէլֆուֆ փուսու- լատա միւնաէրիճ լուուպիյեաթ իճրա իթաիրիլէճէկիւտէն վէ զաթի միւնիմանէլէրինին իսէ էվլատի վազանըն թէրազըր- եաթընա խատիմ օլան թէշէպպիւսաթի խայրիյիէյէ թէաղ- գուֆաթի ճէլիլէլէրի հէմրչէ պիտրիզ պույուրըլկէլտիկի նիճէ ասարըլա միւսպէթ պուլլընտըլընտան օլ չիմէի ճէմիլէի քէ- րէմքեարիլէրինէ իթիմատէն տէօրթ գըղա պիլեթթ խաքիփա- յի րաշիմանէլէրինէ թազտիմէ իճթիսար գըլընմըշ օլմաղա թէրաշնումէն գապուլ պույուրըլմասը իսթիւրհամընա ճիւլէթ օլընուր: օլ պապաէ էմր ու իրատէ հազրէթի մէն լէ հիւլ էմրին տիր:

100

Բարձր Գերկայուքեան

Սատուած Ձեր վսեմութեան անձին երկար կեանք չնորհէ: Հօրեղբայրս ծառայնիդ մի քանի ամսէ հետէ ենթակայ եղած հիւանդութենէն չկրնալով ազատիլ երէկ գիշեր վախ- ճանաճ ըլլալը՝ և յուզարկուսրութեան հանդէսը այսօր ժամը ութին կատարուելիքը ցաւօք սրտի կը ծանուցուի Տէր իմ:

8 Ապրիլ 393

101

Վսեմափայլ Տէր իմ

Գապաղաշ գոնուած Ֆեցցիյե վարժարանին երկու հա- րիւրէ աւելի աղքատ աշակերտաց ի նպաստ ըլլալով ներկայ յունական ամսոյն եօթերորդ Շարաթ գիշերը Թերա Վէրտիի թատրոնը աստ ներկական ցուցակի մէջ գրուած խաղերը պիտի կատարուի: Ձերդ բարերարութեան մեծագոյն անձը՝ հայրենեաց զաւակներուն յառաջդիմութեանցը ծառայող բա- րի ձեռնարկութեանց Ձերդ վսեմ չնորհներն միշտ չխնայած ըլլալը շատ մը գործերով հաստատուած ըլլալուն Ձերդ չնորհատութեան այն սիրուն բնութեանը վստահելով չորս հատ տոմս Ձերդ գթացողութեան ոտից հոգին մատուցանելու համարձակած լինելով, գթալով ընդունելնիդ աղերսելու կը համարձակինք: այն մասին հրամանը և կամքը Ձերդ վսեմութեանն է:

Թ Է Պ Ր Ի Ք Ն Ա Մ Է Լ Է Ր

102

Շեմսիւ մեարիճ մեքեպի միւսիւրի բրձարլու
Հապիպ էֆենտի հազրէթլէրի

Բըֆաթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Էվլատի վաղան ուղուրընտա լանէնգադը իպրազ պու-
յուրադըզլարը զայրէթ ու ինթիմամլարը սէմէրէսի օլմագ
իւզըէ պու տէֆա Չաթի ալի տանիչմէնտիլէրինն ալադըֆի
սէնիյեէյէ մագհարիյեթլէ թիւթպէի ճէլիլէ իլէ թալլիֆ պու-
յուրըլմաընտան պու պէնտէի մախսուպլէրի զայէթլէ մէս-
րուր վէ միւֆթախիւր օլմըչ օլադըլմտան, օլ պապտէ հասպէլ
մէնսուպիյեէ էտայի ֆէրիզայի թէպրիքու թէհնիկէթէ միւսա-
րաաթլէ տահա նիճէ նիճէ թէլադըուֆաթի սէնիյեէի ճիհան-
պանիյէ մագհարիյեթլէրինի սըտգը գալպլէ թէմէննի էյլէրիմ:

103

Իզզէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի,

Էվլատի վաթան ուղուրընտա լանէնգաթը պէզլ ու սարֆ
պույուրադըզլարը զայրէթ ու ինթիմամլարընտ միւքաֆաթէն
Խազանի գատրտան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինտէն պու տէֆա
զաթի վալայի ֆազըլանէլէրինէ իհսան պույուրըլան նիչանի
ալիտէն տօլայը հիսա էյլէտիկիմ մէսրուրիյեթի պէյանէ վէ
թէպրիք ու թէհնիկէթէ միւսարաաթլէ քէսպի ֆախր էյլէրիմ
էֆէնտիմ:

ՖէՅՁՈՒԼԼԱՀ

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

104

Բըֆաթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Մին զայրը լիեագա նախ օլադըլմ թէաթթուֆի ճիհան-
պանիտէն տօլայը պէյանը մէսէրրէթ վէ թէհնիկէթ պույուր-
մալարը աճիզլէրինէ քէմալի ֆախր ու սիւրուրի միւսթէվճիպ
օլմադլէ, օլ պապտէ էխասսի թէչէքքիւրաթըմը արզ էյլէրիմ
էֆէնտիմ:

Հ Ա Պ Ի Պ

49

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Ի Ո Ր Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

102

Շեմս իւլ մեարիճ վարժարանի սնօրէն
Մեծապասիւ Հապիպ էֆենտի

Մեծապատիւ Տէր իմ

Ի սէր հայրենեաց զաւակներուն անընդհատ ցուցած ջա-
նիցդ և խնամոցդ արդիւնքն ըլլալով այս անգամ Ձերդ ու-
սումնապերճ Անձին Կայս. շնորհաց արժանանալով փառաւոր
աստիճանաւ մը մեծարուելէն այս սեպհական ծառայնիդ
խիստ դո՛հ և պարծենցող լինելուս, այն մասին՝ իմ առ Ձեզ
ունեցած վերաբերութեանս աղաղաւ՝ շնորհաւորութեանս
պարտիքը կատարել փութալով դեռ բազում և բազում կայ-
սերական բարձր շնորհաց արժանանալնիդ անկեղծ սրտիւք
կը մաղթեմ:

103

Ազնուաշուք Տէր

Հայրենեաց զաւակներուն սիրոյն համար՝ ընդ մըշտ ձեր
չաալլած ջանքերուն և հոգածութեան ի վարձատրութիւն, ար-
ժանիք ճանչցող մեր վեհափառ Կայսեր կողմանէ այս ան-
գամ ձեր տաղանդաւոր բարձր Անձին շնորհուած բարձր
պատուանշանին առթիւ իմ զգացած ուրախութիւնս յայտնե-
լու և շնորհաւորելու փութալով կը պանծամ:

ՖէՅՁՈՒԼԼԱՀ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

104

Մեծապատիւ տէր

Առանց արժանիքի՝ իմ արժանացած կայսերական շնոր-
հաբերութեան առթիւ ուրախութիւն և շնորհաւորութիւն
յայտնելնիդ՝ տէարիս կատարեալ փառք և ցնծութիւն առթած
ըլլալով, այն մասին իմ ընտելագոյն շնորհակալութիւնս
կը յայտնեմ:

ՀԱՊԻՊ

Սէւկիւլիւ վալիտէյնիմ

Պու տարի տրննատէ քէնտուէրինի պիրեր սէպէպլէ պիղայէթ պախթիեար ատտ իտէնլէր վար իսէ պիրի տախի պէնտէնիդիմ, նիթէքիմ ագլըմ էրտիկի թարիխտէն պէրի քէնտի քէնտիմէ պէն էնվաի ֆաղիլէթլէ թէգիլինի զաթ իթմիշ շանու շէրէֆու պիր փէտէրին վէ գըյմէթլու պիր մատէրին էվլատըյմ տէյէրէք վէ միւթէվալիյէն հիմմէթ ու զայրէթի ֆէվգէլ ատէնիգէ մազհար օլտըղըմը տիւշիւնէրէք միւֆիթա- խիրէն վէ մէսրուրէն հէր կիւն հէր սաաթ ճէնապի Բապպիւլ ալէմինէ շիւքրլէր իթմէքտէյիմ վէ պու նիմէթի ուզմայէ մու- զապիլ նալայըգ օլմայըմ տէյու արգուըզ իւզէրէ թահսիլի էտէպ ու իրֆանէ ֆէտա օլուրճասընա չալըճագտայըմ:

Մա զալիք պու գատարճըգ հալիմլէ քէնտիմէ գանաաթ կէթիրմէյուպ հէր պար ճէլլի մահղուզիյէթ, արզի շիւքրա- նիյէթ իշուն վէսիլէճու օլտըղըմտան, պու կիւն հուլուլիլէ մէսէրրէթեալ օլտըղըմ րէսի սէնէյի զէրիայի հասէնէ իթթի- խազ պիրլէ մագամի թէպրիքտէ տիւտէսթի միւպարէքլէրի- նիդի հասրէթէշանէ պուս իտէրէք ճէնապի Հագտան տիլէ- րիմ քի պու սէնէի ճէտիտէյի ճիւմլէմիգէ նէվանէվ միւվէֆ- ֆազընաթ վէ մէսէրրաթլէ միւպարէք վէ մէսուտ էյլէսուն ամին սիւմմէ ամին:

Մախսում ֆէօլէնիզ
Հ Ի Ի Ր Մ Ի Ի Զ

Թ Է Ս Լ Ի Յ Է Թ Ն Ա Մ Է Լ Է Ի

Փաղիլէթմէալ էֆէնտիմ,

Պիրատէրի ալիսիդին վուգուի վէֆաթը գարա խապէրի վարուպ ալիլէճէ աշուրը միւթէէսսիթ վէ միւքէտտէր օլտըգ: Պու մագուլէ նա գապիլի թամիր զանիաթտէ ալէլ խուսուս

50

Սիրելի ծնողքս,

Այս աշխարհի տան մէջ ինքզինքնին մէկ մէկ պատճա- ռով խիստ բաղդաւոր համարողներ եթէ կան, այն ալ ես եմ: Բանի որ՝ խելքս հասած թուականէն ի վեր ինքնիրենս «Ես պէսպէս առաքինութիւններով իւր անձը զարդարած պանծալի հօր մը և թանկագին մօր մը զաւակն եմ» ըսելով և միշտ ձեր չափազանց հոգածութեանն ու ջանքերուն ար- ժանի ըլլալս մտածելով, պարծանօք և ուրախութեամբ ամէն օր և ամէն ժամ տիեզերաց Արարչին փառք կու տամ և այս ամենամեծ բարիքին փոխարէն անարժան չըլլամ ըսելով ըստ ձեր փափաքանաց կրթութիւն և ուսում ստանալու մասին անձնուէր եղանակաւ կ'աշխատիմ կոր:

Այսու հանդերձ այսքանիկ վիճակովս չի գոհանալով, ամէն անգամ ձեր գոհունակութիւնը գրաւելու և երախտա- պարտութիւն յայտնելու համար առիթ կը փնտռեմ. այսօր հասնելովը մեր զուարթուն եղած տարեգլուխը գեղեցիկ առիթ մը համարելով, փոխան բարեմաղթութեան ձեր օրհնալ ձեռքերը կարօտակէջ համբուրելով, Աստուծոյ կը հայցեմ որ այս նոր տարին ամէնուս նորանոր յաջողութիւններով և ու- րախութիւններով օրհնեալ և երջանկաւէտ ընէ, ամէն վե- րստին ամէն:

Զաւակ usruկնիդ
Հ Ի Ի Ր Մ Ի Ի Զ

Մ Խ Ի Թ Ա Ր Ա Կ Ա Ն Գ Ր Ե Ր

Առաքինազարդ Տէ'ր

Ձեր արգոյ եղբօր վախճանած ըլլալուն սեւ լուրը մեզ հասնելով չափազանց զգածուեցանք և վշտացանք: Այս կերպ աննորոգելի կորուստներու, մահաւանդ այնպիսի կա-

էօյլէ պիր պիրատէրի քէմալաթ էսէրի զըհատէ պէրայի թա-
զիսէ հէր նէ սէօյլէսէ վէ հէր քիմ սէօյլէսէ աթէշի հիճրանը
թէսքին իտէմէյէճէկի տէրքեար օլմաղին օլ պապտէ իսթիյա-
րի սիւքիւթլէ անճադ մին ինտիլլահ մազհարի թէսլիսէթ
օլմանըզը ճէնապի Հայեր լահէզալտէն թէմէննի էյլէրիմ
էֆէնտիմ:

ՊԵՏԵ
Տ Ա Ն Ի Շ

Տ Ի Կ Է Ր

107

Մահնուպի լուծֆ ու իլթիֆաթը օլտըզըմ միւրիւվէթ-
մէնապ էֆէնտիմ,
Փէտէրի վալակիւհէրլէրինէ՝ օլ համիի ֆուգարա վէ
տէրոմէնտանէ էմրի Հազ վուգուլնի ճէրիտէլէրտէ միւթա-
լաա իլէ տիլիսուն օլտըմ:

Էօյլէ պիր խայրիւլ խալէֆ վէ նիճէ ֆէզալի իլէ պահի-
րիւշ շէրէֆ օլան պիր զաթըն զըհաինէ հալընըզ մէնսուպաթը
տէյիլ իլլա ումում պէշէրիյէթ ալլասա պէճա տըր:

Պու հալէթի ճիկէրսուզտէ Զաթը վալալէրի կիպի հըս-
սիյեաթի ալիյէ իլէ միւթթաաթ օլանլարա թէսլիսէթ եօլը
շէյլէր սէօյլէմէք հասնաշինասլըզ օլտըզընտան, հէման ճէ-
նապի Րապպի լա եէմուլթտէն օլ սէվկիւլիւլ փէտէրիմիզ իչուն
րահմէթի ճէզիլ վէ էֆէնտիմիզ իչուն տախի սապրի ճէմիլ
թէմէննի իլէ իքթիֆա էյլէրիմ:

տարելուծեանց տիպար եղբօր մը կորստեան պարագային
մխիթարութեան համար ինչ որ ըսուի և ով որ ալ ըսէ, ան-
ջատման հոլըը չկրնալ մարելը յայտնի է. ուստի այն մասին
լուծիւնը ընտրելով, միայն Աստուծոյ մխիթարութեան ար-
ժանի ըլլալնիդ յաւիտեանական կենդանի Արարչէն կը հայցեմ:

Մառանիզ
ՏԱՆԻՇ

Ո Ի Ր Ի Շ

107

Մարդասէր քէ'ր որոյ շնորհքն եւ բարի հայեացքն
զիս ահնկոր քաճ են,

Ձեր մեծարժէք Հօր՝ այն աղքատաց և վշտահարելոց
պաշտպանին՝ առ Աստուած փոխիլը լրագրաց մէջ կարգաւով
սրտաբեկ եղայ:

Բարի յաջորդ ունեցող և շատ մը բարեմասնութիւննե-
րով փառաւորուող այնպիսի անձի մը կորստեանը՝ ոչ միայն
իր պարագաները այլ եթէ ընդհանուր մարդկութիւնը ողբայ,
արժան է:

Այս սրտակէզ պարագայի մէջ Ձեր մեծութեան պէս
վսեմ զգացումներով օժտեալ եղողներուն մխիթարական ձե-
ւով բաներ մը ըսել յանդգնութիւն մըն է ուստի. բաւ կը հա-
մարիմ հայցել անմահն Արարչէն՝ սոյն մեր սիրեցեալ Հօր հա-
մար՝ առատ ողորմութիւն և ձեզ համար ալ բարի համբե-
րութիւն:

108

Րըֆաթլու էֆէնտիւմ,

Թէսլիեէթնամէի ալինիզ վարիտի տէսթի աճիզի օլտը .
պէյան պուլուրըլան հրսսիեաթ վէ թէսլիեաթի ըսվանփէր-
վէրիլէրինէ արզի շիւքրան օլընուր :

Ճէնապի Րահման՝ Զաթի իւլեանըզը մա ճէմի խանէտան
էքտարտէն մէսուն էյլէսուն ամին :

Պէնսե
ՍԱՏՈՒԼԼԱՀ

Ն Ի Ե Ա Ձ Ն Ա Մ Է

109

Րապպիմ զիւլ ճէլալ՝ համիի ֆուգարա վէ զուաֆա
օլան Զաթի ալիի Րահմանէլէրինէ թիւքէնմէզ էօմրու աֆի-
եէթ ինսան էյլէյէ :

Պու ապտի հագիրլէրի էրեէվմ սահէի մէարիֆվայէի հազ-
րէթի Շէհրիեարիտէ Օրթաքէօյ բիւշտիյեէսինտէ լմահիլ իւ-
զէրէ իսէմտէ հասպէդդալի էֆգարի ֆուգարա էվլատի պու-
լունտըզմտանքիթապ վէ սաիրէ իշթիրասը չէօյլէ տուրսուն
կիւնտէ տէֆի ճու իտէճէք գատար պիր լօգմա նան իչուն
իչուն ասհապի մէրհամէթին սատագասընա միւհթաճ գալմըշ
օլտըզմ՝ վէ պու հալըն տէվամի իտէ ազըպէթ իւլ էմր գուլ-
լարընը թահսիլտէն մահրում պիրլէ ՚էլաքու խուսրանըմը
մուճիպ օլաճաղը ճիհէթլէ, հէր պար տէրի տէվլէթմէտարլէ-
րինէ միւրաճաաթ իտէն միւսթէմէնտանըն վէ խուսուսիլէ
թէշնէկեանի իլմու իրֆանըն պիրէր սուրէթլէ սահապէթու
ինայէթի ճէլիլէի ֆուգարափէրվէրիլէրինէ մազհար օլմագտա
օլտըզլարընա թէվէքքիւլէն խաքիփայի Տէվլէթլէրինէ երւզ-

108

Մեծապատիւ տէ՛ր

Ձեր մխիթարագիրը տկարիս ձեռքը հասաւ : Ձեր արտա-
յայտած եղբայրսիրական զգացմանց և մխիթարութեանց
շնորհակալութիւն կը յայտնուի :

Ողորմածն Աստուած՝ Ձեր բարձր անձը ամբողջ գեր-
դաստանով վշտերէ և ցաւերէ պահպանէ . ամէն :

Ծառաճիդ
ՍԱՏՈՒԼԼԱՀ

Ա Ղ Ա Ձ Ա Ն Ա Ց Գ Ի Ր

109

Բարձրեալն Աստուած , աղքատաց և անկարներու պաշտ-
պան եղող Ձերդ գթացող բարձր Անձին անսպառ կեանք և
առողջութիւն պարգեւէ :

Այս նուազ ծառայնիդ այժմ վեհափառ կայսեր ու-
սումնասիրեալ շնորհիւն Միշագիւղի Րիւսիյեէ վարժարանին
մէջ կ'ուսնիմ կորբայց իմ բաղդէս աղքատաց աղքատագոյնի
գաւակ լինելուս գիրք և այլն գնելը մէկդի թողումք մէն մի
օր անօթութիւն անցնելու չափ պատառ մը հացի համար
ողորմածաց ողորմութեանը կարօտ մնացած լինելուս այս վի-
ճակի չարունակութիւնը՝ վերջապէս ծառանիդ ուսումէ զրկե-
լով իմ կորստեան և վնասուն պատճառ պիտի լինի . ուստի
ամէն անգամ Ձերդ մեծաշուք դրան դիմող կարօտելոց նա-
մանաւանդ գիտութեան և ուսման ծարաւի եղողներուն մէկ
մէկ եղանակաւ Ձերդ աղքատասիրութեան վսեմ պաշտպա-

լէր սիւնէրէք չաքէրլէրինն մէքթէպի Սուլդանի տախլի
չակիրտանի սիւքինէ գապուլ օլընմազլըլըմ խուսուսընա պիր
գըղա էմրնամէի ալիի վէլիյեիւննիամիլէրինն ինայէթ ու
իհասն պուլուրըլմասընը նիեազ ու իսթիրհամէ ճիւրէթ էլլէ-
տիմ. օլ պապտէ վէ հէր հալտէ աղըֆէթ ու ինայէթ վէլիյիւլ
էմրի վէլ հիմէմ տէվլէթլու ինսեթթլու էֆէնտիմ հազըթէթ-
լէրինն տիր:

Շ Է Ղ Ա Տ Է Թ Ն Ա Մ Է Լ Է Ր

110

Մալադիա էհալիսինտէն աչճը Ֆէթհի աղանըն իքի սէնէ
գատար խանէմտէ աչճըլըգլա իֆայի խըտմէթ խուսպ լէյլ ու
նէհար ումուրու վէզաիֆինտէ տըգգաթ ու ինթիմամի թամմ
իպրազըլա պիզլէրի էգհէր ճիհէթ խօշնուտ էլլէմիշ վէ միւտ-
տէթի իսթիխտամընտա պիր կէօնա թագսիրաթտա պուլըն-
մամըշ օլտըղընը միւպէյիին իշպու խօշնուտիեթնամէ եէտի
մէրգումէ իդա գըլընտը:

Ֆի 1 Թհննուզ 302

ՄՈՒՍԱ ՔԷՐԻՄ

Տ Ի Կ Է Ր

111

Թարիխի վարագայա տէյին եազըճըլըգլանէզտիմտէ միւս-
թախտէմ օլան Ջէքեաի էֆէնտինն միւտտէթի իսթիխտա-
մընտա քեաֆֆէի ումուրու վէզաիֆինն հագըլա վէ քէմալը
իսթիգամէթլէ իֆա խուսպ հիշ պիր թագսիրի սէպգաթ իթ-
մէտէկինի պէյան էլլէրիմ:

15 Հազիրտն 302

ՎԻՍԱԼՈՒՏՏԻՆ

նութեան և ողորմութեան արժանի ըլլալնուն վստահելով՝
Ջերդ օտից հողին երես քսելով, ծառադ Սուլթանիէ վար-
ժարանի ներքին աշակերտաց շարքը ընդունելու մասին,
Ջերդ Բարերարութեան մի հատ բարձր հրամանագիրն շնոր-
հելնիդ աղաչելու կը համարձակիմ: Այն մասին և ամեն պա-
րագայի մէջ գթութիւնն և ողորմութիւնը հրամանի և խնա-
մոց Տէր Վսեմաշուք և Ողորմած էֆէնտինն է:

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ր Ե Ր

110

Գալատիոյ բնիկներէն Ֆէթհի աղան երկու տարւոյ չափ
տանս մէջ խոհարարութեան պաշտօն մատուցանելով գիշեր
և ցերեկ իւր գործոցը և պարտականութեանցը մասին կա-
տարեալ խնամք և հոգածութիւն ցոյց տալով զմեզ ամեն կող-
մանէ գոհ ըրած՝ և իւր ծառայութեան միջոցին ո և է թե-
րութեան մէջ չի գտնուած ըլլալը յայտնող այս գոհունակու-
թեան դիրք յիշեալին ձեռքը տրուեցաւ:

1 Յուլիս 302

ՄՈՒՍԱ ՔԷՐԻՄ

Ո Ւ Ր Ի Շ

111

Մինչ այս գրութեան թուականն գրագրութեամբ իմ քով
ծառայող Ջէքեաի էֆէնտին իւր ծառայութեանը միջոցին իւր
բոլոր գործերը և պարտականութիւնները ըստ արժանւոյն և
կատարեալ պարկեշտութեամբ կատարելով և ոչ մէկ թերու-
թիւնը անցած լինելը կը ծանուցանեմ:

15 Յուլիս 302

ՎԻՍԱԼՈՒՏՏԻՆ

112

Պէրայի իսթիշնատ պա ճէլպնամէ տավէթ օլընան Ասմաւ
լը մէսճիտ էհայիսինտէն սուհօլճը Եօնուս աղանրն հումմայի
մուհրիգատէն էսիրի Ֆէրաշ օլուպ, մէշեու հարէքէթէ վէ
րիւքիւպու նիւզուլէ դայրի մուգթէտիր պիր հայտէ պու-
լընտըղընը վէ քէնտիսինին մարիֆէթի աճիզանէմլէ թէտա-
վի իտիլմէքտէ օլտըզընը միւպէյիկին իշպու շէհատէթնամէ
պիթթանգիւմ վէլ իմզա իդա գըլընտը:

Ֆի 9 Բեանուռնի սանի 304

Տերվիլեր գասապասը
պիլեհիյեհ դնպիպի

Թ Ի Ի Ճ Ճ Ա Ր Մ Է Ք Թ Ո Ւ Պ Ա Թ Ը

ՍԻՓԱՐԸՇԷ ՏԱԻՐ

113

Տերիսեաթքսե քեաղըս քանիւրի Ֆիւքիւվէթու
Նեհիպ Էֆեհթի ճեհապիւրիճե

Ֆիւթիւվէթու էֆէնտիւմ

Պանգնօգ օլարագ պու տէֆա մէլֆուֆէն դարաֆը ալի-
նիզէ իրսալ էյլէտիկիւմ օն առէտ լիւրայի Օսմանիյի ալիզ
պիրլէ մէլֆուֆ նիւմունէյէ թէմամըլա միւդապըդ օլմագ
իւզըն պէհէրի թագրիպէն օն քիւօլըդ գըրդ դօի պէյազ
պադդալ քեաղընընը վասըդաի սէրիա իլէ վէ սիզուրդալը
օլարագ դարաֆըմըզա իրսալ օլընմասը ըէճա օլընուր:

Ֆի 9 Աղուսթու 87

Ան Դրապըզոն

ՀԱՅԸԶ

54

112

Վկայութեան համար կոչնագրով կոչուած Ասմալը Մէսճիտի
քնակիչներէն ջրմուղապան Եօնուս աղային իրզիշ տենդէ անկող-
նոյ ծառայելը և քալելու ու շարթելու և հեծնելու ու իջնե-
լու անկարող վիճակի մէջ լինելը՝ և իրեն անկարողիս մի-
ջսցաւ դարմանուելու վրայ ըլլալը յայտնող այս վկայագիրը
շինուելով և ստորագրուելով տֆուեցաւ:

9 Յունիս 304

Տերվիլեր գիւղաֆաղաֆի
Թաղապետական բօիւլ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Պոլիս քղրաւանառ մեծարոյ Նեհիպ Էֆեհթի

Մեծարոյ Տէր իմ

Դրամաթուլթ ըլլալով այս անգամ աստ ներփա-
կեալ Ձեր բարձր կողմը ուղարկուած տասը հատ օս-
մանեան ոսկին առնելով ներբակեալ նմոյշին լիովին համա-
ձայն ըլլալու պայմանաւ իւրաքանչիւրը գրեթէ տասը քիւօ-
նոց 40 ծրար փայլուն սպիտակ պաղդալ թուլթ արագ մի-
ջոցաւ մը և ապահովեալ ըլլալով ինձ ղրկելնիդ կը խնդրուի:

Տրապիզոն, 9 Օգոս. 87

ՀԱՅԸԶ

114

Իզգէթլու Էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Մէքթէպիմիդ չակիրտանընա օգութարըմագ իւզրէ
ասարի աչինիզտէն մէլփուֆ բուսուլատա մէսղուր քիթապ-
լարա էշէտտի լիւզումիմիդ պուլունտըղընտան անլարըն զա-
յէթլէ մագպուդ սուրէթտէ վէ վասիդարի մուդմէիննէ իլէ
սէրիան դարաֆի ածիզանէմիզէ իսպալի վէ քիթապլար էս-
մանընտան իլանընը մուճէպինճէ եիւզտէ եիկիրմի թէնզիլ
պիրլէ միւթէպագըսը՝ վէ պու դարաֆտա թէսլիմ օլընընճայա
գատար վուզու պուլաճադ ճէմիի մէսարըֆաթ իչուն իրաէսի
խարիխինտէն իթիպարէն օն կիւն վատէլու պիր դըդա փօլի-
չա քէշիտէ իթմէնիդ ընճասըլա քէսպի ֆախր օլունուր
էֆէնտիմ:

Յի 8 Մարտ 302

Ան Տիւրպէլէրի

ՄԱՂՏՈՒՐ

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

115

Տիւրպէլէրի Տիւրքիւվիթլու Մաղսուր Էֆէնտի
ճէնապլէրի

Յիւթիւվիթլու Էֆէնտիմ

Յի 8 Մարտ սէնէ 302 թարիլու շուգգարի պէշիյէնիլլէ
սիփարըշ էյէտիկինիդ քիթապլար պիր սանտըգ օլարագ
էմանէթճի Շէվզը աղայա թէսլիմէն պու կիւնքի բուս վարօ-
ըլա եօլա չըգարըմըշ, վէ էշեանըն մէլփուֆ ֆաղուրասը
պէտէլի օլան պին իքի երւզ սէքսան զուրուշ իչուն իշարը-
նըզ վէճէլէ թարիլատէն իթիպարէն օն կիւն վատէլու պիր
փօլիչա քէշիտէ իթիլմիշ օլարըղ պէսանի թէքիտի միւվալա-
թէ գէրիտի հասէնէ իթթիլազ գըլընտը:

Յի 15 Մարտ 302

Ան Տիւրպէլէրի

ՄԻՀՐԻ

114

Վսեմապատիւ Տէր իմ

Մեր վարժարանի աշակերտաց կարդացնել տալու համար
Ձեր բարձր գործերէ աստ ներփակեալ ցուցակի մէջ գրուած
գրեանց ամենասաստիկ պէտք մ'ունիմք, ուստի զայնս խիստ
ամփոփ կերպով և ապահով միջոցաւ շուսով անկարողիս կողմը
զրկելու և գրեանց գնէն ըստ ձեր ծանուցման հարիւրին քսան
գեղչելով մնացելոյն՝ և մինչ այս կողմ յանձնուած պահուն
տեղի ունենալիք բոլոր ծախուց համար՝ ցուցուած թուակա-
նէն մինչ տասն օր պայմանաժամով մէկ հատ փոխանակա-
գիր քաշինիք խնդրելով կը պարծիմ:

8 Մարտ 302

ՄԱՂՏՈՒՐ

Պ Ա Տ Ա Ս Ե Ա Ն Ը

115

Տիգրանակերտի մեջ մեծապատիւ Մաղսուր Էֆէնտիի

Մեծապատիւ Տէր իմ

8 Մարտ տարի 302 թուականին Ձեր սիրուն նամա-
կաւ յանձնարարած գրքերն սնտուկ մ'ըլլալով՝ աւանդառու
Շէվզը աղայի յանձնելով այս օրուան Ռուսական շոգենաւով
ճամբայ հանուած՝ և ապրանաց ներփակեալ հաշուեցուցակին
փոխարէնն եղող 1280 դահեկանի համար ըստ ձեր ծանուցման
թուականէն հաշուելով տասն օր պայմանաժամաւ փոխանա-
կազիր մը քաշուած լինելը ծանուցանելս մեր բարեկամու-
թիւնը ամրապնդելու գեղեցեկ առիթ մը համարուեցաւ:

Պոլիս, 15 Մարտ 302

ՄԻՀՐԻ

ՖԱԴՈՒՐԱ

116

Տրեարպէքիրտէ մուզլիմ ֆիւթիւլվէթլու Մալ-
տուր էֆէնտիյէ ֆիւրուխթ օլընան աթիզզիքը քի-
թապլարտան տօլայը վիրէճէկի.

150	ատէտ Անասըր	պէհէրի	5	տէն	750	դրուշ
100	»	Լէդաիֆի ասար	»	1,5	»	»
20	»	Կիւլտէսթէ	»	5	»	»
200	»	էլիֆպա	»	1	»	»
20	»	Թիւճճար Միւնշաաթր»	»	2,5	»	»
					490	1250
Երեզտէ երկիրմի հիսապըլա ըսգօնդօ						250
պէտէլի						1000
Կէօմրիւք բէսմի վէ էմանէթճի իւճրէթի						
վէ Տրեարպէքիրտէ գատար նազլիյէ մէսարիֆի						280
Լիրոյի Օսմանի երեզ սէքիզ զուրուշտան						720

ԳՐԷՏԻԹՕՆԱՄԷԼԷՐ

117

Շանիգասէ իզգիքլու Բանմի Էֆէնսի հազրէքլէրին

Իզգէթլու էֆէնտիմ

Համիլի նամէի մուխլիսի րիֆաթլու Բէնան պէյէ ազչէյէ
լիւզումի օլտըզճա նիհայէթ օն պլին զուրուշա գատար իդա
խոււպ թէտիւաթի վազըայը հիսապըմըզա կէչիւրմէնիզ բէճա
օլընուր:

Ֆի 8 Նիսան 1303

Սեհավէրիքիզ
ՍԷՅՖՈՒՍՏԻՆ

ՀԱՇՈՒՆՑՈՒՑԱԿ

116

Տրգրանակերտ զանուոյ մեծարոյ Մաղաուր էֆէնտիի
ծախուած յետագայ գրքերու աղագաւ պարտքը

150	հատ Տարիք իւրաքանչիւրը	5	էն	750	դրուշ
100	»	Լէդաիֆի ասար	»	1,5	»
20	»	Կիւլտէսթէ	»	5	»
200	»	էլիֆպա	»	1	»
20	»	Թիւճճար Միւնշաաթի	»	2 ¹ / ₂	»
					490
20 % հաշուով գեղչ					1250
					250
					1000

Մաքսատան տուրք և աւանդաւորի վարձք ու
մինչ Տրգրանակերտ փոխադրութեան ծախս

Օսմանցի ոսկին 108 դրուշէն 1280

ՎԱՐԿԱԳՐԵՐ

117

Շանիգասէ Մեծապասիւ Բանմի Էֆէնսիի

Մեծապասիւ Տէր իմ

Անկեղծիս գիրն կրող մեծապասիւ Բէնան պէյի քանի որ
ստակի պէտք ունենայ առ առաւելն 10,000 դրուշի չափ
տալով եղած վճարումներն մեր հաշուոյն անցնելնիդ կը
խնդրուի:

8 Ապրիլ 1303

Ձեր գովողն
ՍԷՅՖՈՒՍՏԻՆ

ԳՐԷՏԻԹՕ ՄԷՐԹՈՒՊԸ

118

Հալեպէ Դանիգասէ իզգեքլու Բանի Էֆէնսի Գեղապետին
Իզգէթլու Էֆէնսի

Նափրա նէգարէթի ճէլիլէսի մէմուրիննաթն Գէնան պէլին
լի էնլիլ մապահա օլ դարաֆա ազլիմէթի իճապ իտուպ վու-
գուի դալէպի իւզէրինէ դարաֆըմըգտան նամը ալինիզէ խի-
դապէն քէնաուսինէ օն պին զուրուշը նադըզ պիր գըթա
գըթաթիթօնամէ վիրիլմիշ, վէ իմզա վէ թադպիզ մէօնիւրի
սուրէթի իշպու մէքթուպէ լէֆֆէն թէսեսար գըլըմըշ օլմալլէ
մուճէպլինճէ իճրայի իճադընա հիմմէթ պուլուրըմազ իւզթէ
իշպու նէմիգաի աճիզի թէրգիմ գըլընալ:

Յի 8 Նիսան 1303

Սեղապետինիզ
ՍԷՅՅՈՒՏՏԻՆ

Տ Ի Կ Է Ր

119

Նաֆասէ երգազ քանիւ իզգեքլու Սեֆուլլան
Էֆէնսի Գեղապետին

Իզգէթլու Էֆէնսի

Անըպամըգտան նամիլի նէմիգա թիֆաթլու իրֆան Էֆէն-
սի դարաֆի ալինիզէ թադաթիմ էլէրիզ: Էֆէնսի մուճաի-
լէյն թէպաիլի ապու հէվա գըմընտա շէնրինիզէ միւթէազիմ
օլմըշ օլմալլա ազչէյէ լիւզուսի օլտըգճա հիսապըմըգա օլա-
րազ նիհայէթ պէշ պին զուրուշա գատար իդա իտուպ մու-
գապիլինտէ իքիշէր նիւսիսէլու պիրէր մադպուզ վէ նախօտ
էմրինէզէ մուհարթէր պիրէր փուլիշա ախզ իթմէնիզ ըէճա
օլընուր Էֆէնսի:

Յի 9 Նիսան 302

ՄՈՒՍԹԱՅԱ ԱՍԸՄ

Վ Ա Ր Կ Ի Ն Ա Մ Ա Կ

118

Բերիոյ մէջ Նաֆիգասէ Մեծապասիւ Բանի Էֆէնսիի
Մեծապատիւ Տէր իմ

Հանրօգուտ շինութեանց բարձր նախարարութեան պաշ-
տօնեայներէն Գէնան պէլին՝ գործոյ մը համար ձեր կողմը
գալը հարկ լինելով իւր պահանջմամբը մեր կողմանէ Ձեր
բարձր անուանը ուղղեալ ըլլալով՝ իրեն 10,000 դրուշ պա-
րունակով մէկ հատ վարկագիր մը տրուած՝ և իւր ստո-
րագրութեանը ու կնիքին օրինակը սոյն նամակիս ներ-
փակելով զրկուած լինելով ըստ այնմ պէտք եղածը կա-
տարելու շնորհ ընելնուզ համար անկարողիս նամակն
գրուեցաւ:

8 Ապրիլ 1303

Ձեր գովողն
ՍԷՅՅՈՒՏՏԻՆ

Ո Ւ Ր Ի Ծ

119

Յուպպի մէջ ուսեսի վանառական Մեծապասիւ
Սեֆուլլան Էֆէնսիի

Մեծապատիւ Տէր իմ

Մեր բարեկամներէ սոյն նամակն կրող մեծապատիւ իր-
ֆան Էֆէնսին Ձեզ կը ներկայացնեմք: Յիշեալ Էֆէնսին օգա-
փոխութեան համար ձեր քաղաքը դացած ըլլալով քանի որ
դրամի պէտք ունենայ մեր հաշույն ըլլալով առ առաւելն
5000 դրուշի չափ տալով ի փոխարէն երկերկու օրինակով
մէկ մէկ ընկալագիր և կամ ձեր հրամանին դրուած մէկ մէկ
փոխանակագիր առնելնիզ կը խնդրուի Տէր իմ:

9 Ապրիլ 302

ՄՈՒՍԹԱՅԱ ԱՍԸՄ

ԻՍԹԻՖՍԱՐԻ ՄԱԼԻՄԱԹԷ ՏԱԻՐ

120

Գանձիեաճե սապոն Գապրիգադօրը հիւրմէքլու
Սամի Էֆենճի ճեմապլերինէ

Հիւրմէթլու Էֆէնտի

Զիֆթէ մարգալը պիրինճի նէվ սապօնընդտան 3000
գըլլէ միւսականա իտէճէկիմտէն Տէրիսէատէթատէ տէրունի
վարօրտա թէսլիմ օլընընճայա գատար ճէմի մէսարիֆի
նապլիլլէ վէ սարիլէ դարաֆընըղտ ախտ օլմագ իւզըլէ գըլլ-
էէսինի նիհայէթ գաչ զուրուչա իդա իտէպլիլէճէյինիլլին սէ-
րիան դարաֆընըղտ իշար պուլուրըլմասը միւթէմէննա տըր
էֆէնտիմ:

Յի 9 Էյրուշ 303
Ան Էֆէֆուր Յաղը

Զախիւրէ քանիւրի
ՔէՇՇԱՅ

Տ Ի Կ Է Ր

121

Մանասըրսա տուխան քանիւրի հիւրմէքլու
Նօրղաֆի Էֆենճիլի

Հիւրմէթլու Էֆէնտիմ հազըլէթլէրի

Շէնրինիլդտէ մուզիմ եազմաճը Աքիֆ աղա Էմանէթէն
ֆիւրուլիթ իթմէք իւզըլէ դարաֆընըղտան մալ իսթէմէքտէ
օլտըլընտան քէնտուսի շանէտ մարուֆընըղ իսէ շանանի
էմնիլլէթ օլուպ օլմատըլընըն լուդֆէն դարաֆի աճիղանէ-
միլլէ իշար պուլուրըլմասը քէճատի թէքիտի միւվալաթէ վէ-
սիլլէ իթթիլիսաղ օլընուր Էֆէնտիմ:

Յի 18 Թէյրիլի սանի 302

Ան Տէրիսէատէթ

ԻֆիճԼԷՐ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍՍԸ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ ԻՆԴՐԵԼՈՒ ՆԿԱՏՄԱՍԻ

120

Գանձիոյ մէջ օճառի գործարանապէս յարգոյապաշիւ
Սամի Էֆենճիլին

Յարգոյապաշիւ Տէր

Զոյգ դրոշմով առաջին տեսակ օճառէդ 3000 հօխա ծա-
խու պիտի առնեմ, ուստի Պոլիս շոգենալու մէջ մինչեւ որ
յանձնուի փոխադրական և այլ բոլոր ծախսերն առ ձեզ վե-
րաբերելու պայմանաւ հօխան վերջապէս քանի դահեկանի
տալիքնիդ վաղ ընդ փոյթ մեզ իմաց տալերնիդ կը խընդ-
բուի:

Ռոստոպոյէն 9 Սեպտ. 303

Արմենաց վանառական
Ք Է Շ Շ Ա Յ

Ո Ւ Ր Ի Շ

121

Մանասըրի մէջ ծխախոտի վանառական յարգոյապաշիւ
Նօրղաֆի Էֆենճիլի

Յարգոյապաշիւ Տէր իմ

Զեր քաղաքը բնակող ծաղկեայ կտաւ վաճառող Աքիֆ
աղա յանձնարարութեամբ ծախելու համար մեր կողմանէ
ապրանք կ'ուզէ կոր, ուստի ինքն և թէ ձեր ծանօթն է,
վատահոլութեան արժանի ըլլալը կամ չըլլալը՝ իբր չնոր՝ մեր
անկարողութեան ծանուցանելնիդ խնդրելնիս մեր սէրը ամրա-
պընդելու առիթ մը կը համարիմք Տէր:

Պոլսէն 18 Նոյեմ. 302

Ղնկեր Էֆիճէն

122

Տերխսեսթես Իբիզի Գումփանեսար ճանիպի ալիսինէ

Մէզիտ իւրմէթլու էֆէնսիլէր

Շէրմիզ ալւքքեանճըլարընտան եազմաճը Աքիֆ աղա հազգընտա իսթիֆսարի մալիւմաթի հալի ֆի 18 Թէշրինի սանի 302 թախլու թահրիրաթընդ ախգու միւղալաւըլա քէսպի ֆախք օլընտը. մէրգում էկէրչի մարուֆըմըդ տէյիլ-սէտէ մէնապիլի մէվսուգատէն ալտըղըմըդ մալիւմաթէ նա-զարէն քէնտիւսինին էմնիյեթլի վէ իթիպարլը վէ իշինին տախի մազպուդ պուլընտըղը անլաշըլմըշ օլմաղլա պէյանի հալէ վէ իսթիֆսարի խաթըրի վալալէրինէ իպթիտար գըլընտը :
Յի 23 Թէշրինի տանի 302 ՍԸՏԳԸ

Տիպանի վի թալիֆաթլարընա ալըըմազ իւզրէ ցիւմուցիլէր

ԺՅՆՆԱՍԷԻ ՀԻԻՄԱՅՈՒՆ ՍՈՒՐԷԹԻ

123

Ավուսթրիա տէվլէթի ֆախիմէսի թիւճճար վափօր սէ-ֆինէսի գափուտանլարընտան ճիօվանի նամ գափուտան բա-քիպ օլտըղը Գալիփսօ թապիր օլընտը պիր գըղա վափօր սէֆինէսիլէ պու տէֆա Տէրխէստէթիմտէն պահրի Սիեան ճանիպինէ ազիմէթ միւրատ էլէտիկի պէհանիլէ սէֆինէի մէրգումէսին միւրուրինէ միւմանաաթ օլընմամազ պապընտա էմրի չէրիֆիմ սուտուրի հաշմէթլու Ավուսթրիա իմփեբա-դօրը վէ Մաճարիսթան գըրալը վէ փատիշահը հազրէթլէրի-նին Տէրխէստէթիմտէ քեան սէֆարէթի ճանիպինտէն պա թազըրի իսթիտա օլընմըշ վէ պէրմուճէպի իսթիտա սէֆինէի

122

Պոլիս էֆիզներ Ընկերութեան բարձր կողմը

Առաւել Յարգելի Տեա'րք

Մեր քաղաքի խանութպաններէն ծաղկեայ կտաւ վա-ճառող Աքիֆ աղայի նկատմամբ տեղեկութեան հարցում պարունակող 18 Նոյեմբեր 302 թուադրեալ նամակնիդ առ-նելով և ընթեռնելով պատիւ ստացանք : Յիշեալը թէպէտ և ծանօթ չէ բայց ստոյգ ալքիւրներէ մեր առած տեղեկու-թեանց նայելով ինքը վստահելի և վարկի տէր՝ և իւր գործն ալ ամփոփ լինելը հասկցուած լինելով, այս իրողութիւնը ծանուցանելու և ձեր բարձր որպիւութիւնը հարցնելու փութացինք :

23 Նոյեմբ. 302

ՍԸՏԳԸ

Տիպանի եւ թալիֆ գրեռու վարժուելու համար նմոյցներ

ՊԱՏՃԷՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՏՈՆԱԳՐՈՅ

123

Աւսարիոյ մեծ տէրութեան վաճառականական չոգենաւի նաւապեաններէն ճիօվանի անուն նաւապետը իւր հեծած Գա-լիփսօ կոչուած մի հաւ չոգենաւովը՝ այս անգամ Կ. Պոլսէս Սեւ ծովու կողմը երթալ կամեցած ըլլալը յայտնելով յիշեալ նաւուն անցնելուն արգելք չի յարուցուելու մասին իմ փա-ռաւոր հրամանիս ծագումը Աւսարիոյ վեհափառ կայսեր և Հունգարիոյ արքային իմ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած դես-պանութեան կողմանէ ծանուցագրով մը խնդրուած և ըստ ինչրուածոյ յիշեալ նաւուն անցմանը արտօնութիւն ցուցուած

մէրգումէնին միւրուրինէ իրաէի բուսիսաթ գըրնմըշ օյտըղըն-
տան սէֆինէի մէրգումէնին պահրի սիեան պողազընա վիւ-
րուտինաէ իշպու իզնի սէֆինէ հիւքմի շէրիֆիմէ պատէն նա-
զար պէր մուճիպի ահանամէի հիւմայուն իւշ եիւզ ազչէ սէ-
լամէթ րէսմի թէմամէն էտա օլընտըղը հալտէ միւղայիբի շու-
րուղի ունուտ թէվգըրֆ ու թէիսիբինտէն վէ զիեատէ սէլամէթ
ազչէսի վէ սաիբ կիւունէ րէսմ միւթ ալէպէսիլէ թէաւտի վէ րէն-
ճիտէտէն միւպատաւէթ՝ վէ պէր մուճիպի ահանամէի հիւմայուն
աւէլ ու հարէքէթ պիլլէ իմրարի խուսուսընա արգգաթ գը-
լընմագ պապընտա իշպու իզնի սէֆինէ հիւքմի շէրիֆիմ իզա
օլընտը :

Թահրիրէն ֆիլ եէվմիս սանի մին շէնրի ձէմազիւ էվվէլ
լի սէնէթին սէմանին վէ թըսին վէ միէթէն վէ էլֆ :

Ի Տ Ա Ն Է Շ Ե Օ Ճ Ճ Է Թ Ի

124

Սէպէպի թահրիրի հուրուֆ օլ տըր քի
Մէտինէի Բուսճուգ մահալլաթընտան թահթէլ Գալ'ա
մահալլէսի միւթէմէքընլէրինտէն հաճի Իսքէնտէր պին ձա-
ֆէր մէճիլիսի Շէր'ի շէրիֆի էնվէրաէ եինէ մահալլէի մէզպուրէ
միւթէմէքընլէրինտէն իքէն պունտան ագաւմ ֆէվթ օլան
Հօրօք տուտու պինթի Գիրգորըն սատրի սաղիր օլլը իաչու-
նըն լի էճիլ իտանէ վասիի մէնսուպի պայթար օլլու Գա-
րապէթ միւվաճէնէսինտէ իգրարի թամմ վէ թագրիրի քէլամ
իտուպ «սաղիրի մէրսուրն անասը միւթէվէֆֆիեէի մէրսու-
մէտէն միւնթագըլ հըսսէի իրսիյեէաէն օլարագ վասիի մէր-
սոււմ եէտինտէն ախգ ու գապզ էյէտիկիմ պին իւշ եիւզ օն
եէտի ղուրուշ պէշ բարա՝ վէ սէմէնի թարիսի վէսիգատէն
պիր սէնէ թէմամընա տէյին մէվ'ուտ վէ միւնէճէլ օլմագ
իւզերէ քէզալիք սաղիրի մէսֆուրըն մալինտէն օլարագ

60

լինելուն՝ այդ յիշեալ նաւը Սեւ ծովու բերանը հասած ժա-
մանակ այս նաւու արտօնութեան բարձր վճռոյս նայելէ յե-
տոյ ըստ արամադրութեան կայսերական դաշնագրիս 300
ստակ փրկութեան տուրքը ամբողջովին վճարուած ժամա-
նակ, դաշնագրութեանց պայմաններուն հակառակ վար դը-
նելէ և յետաձգելէ՝ և աւելի փրկութեան ստակ և ուրիշ տուրք
պահանջելով հարստահարելէ և նեղելէ հեռանալու և ըստ կայ-
սերական դաշնագրի գործելով ու վարուելով՝ անցնելու մա-
սին ուշադրութիւն ընելու համար այս նաւու արտօնութեան
բարձր նրամանս արուեցաւ :

Գրուեցաւ ձէմազիլ էվվէլի երկրորդ օրն յամին 1298ի :

Փ Ո Ւ Ա Տ Ո Ւ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Մ Ո Ւ Ր Շ Ա Կ

124

Գրութեանս գրուելուն պատճառն այն է թէ՝

Ռուսճուգ քաղաքի թաղերէն Թահթէլ Գալ'ա թաղին
բնիկներէն ձա'ֆէրի որդի հաճի Իսքէնտէր՝ փառաւոր և
ամէնալուսաւոր ճեքիի ատեանին մէջ՝ դարձեալ յիշեալ թա-
ղի բնիկներէն ասկից առաջ վախճանող Գրիգորի ղուսոր
Հոռօփ տուտուին հարազատ փոքր զաւակը իաչոյին փոխա-
տուութեան համար կարգեալ կտակակատարը Պայթար օլլը
կարապետի ներկայութեանը լիակատար խոստովանելով և
բաւարաւելով «Յիշեալ մանուկին մայրը վերողբեալ վախ-
ճանեալունէն փոխանցուած ժառանգական բաժինէն ըլլալով
յիշեալ կտակակատարին ձեռքէն իմ առած 1317 դահեկան
5 ստակն, և գինը՝ հաստատագրոյս թուականէն մինչ տարի
մը լրանալուն պայմանաժամաւոր ըլլալով, նմանապէս յիշ-
եալ անչափահասին ստացուածքէն վերոյիշեալ կտակակա-
տարի ձեռքէն իմ գնած մէկ հատ հալալը ժամացոյցի արժէ-

վասիի մեղադրութեան տակ ինչպիսիք պիտի լինէր
հալալի ստաթ պէտքունտան տախի երեւ տողսան ալթը
զուրուզ օթուզ բարա քի ճիհէթէյնտէն ճէմ'ան պին պէշ երեւ
օն տէօթ զուրուզ իտէր եթթիմի մէքսուտ իշուն զըմէթիմտէ
էտասը վաճիպ վէ լազլիմ իւլ գազա տէյնիմ տիր» տիրաբ-
տէն սօնրա հազըր պիլ մէճլիա ուզուն Արթին օղլը Ակօր վէ
Քարաա օղլը հաճի Պարգեւ վէ Տէպպաղ օղլը Ճըգնաւօր նամ
զըմմիլէր տախի մէպլաղը մէճմու'ի մէգըիւրըն էտասընա պիլ
էմրի վէլ գապուլ քէֆիլուն պիլ մալ վէ զամին օլմալարըլա
ղըպպէթ թաաթիգիշ Շէր'ի մա վազա'ա պիթ թալէպ քէթպ
օլընար :

Յիւլ եթվմիա սանի վէլ'ըշրին մին չէհրի Շա'պան էլ
մու'ազզամ լի սէնէթին սէմանին վէ խամսին վէ միէթէյն
վէ էլֆ :

Շունուտ իւշ հալ

Եեֆէեմ
ՔԵԱՄԻԼ ԷՖԷՆՏԻ

Մուհգիր
ԻՊՐԱՀԻՄ ԷՖԷՆՏԻ

Ճագիլէթլու Միւճքի
ՀԱՍԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Վե դայրիւհիււմ

ԱՒԼԷ ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐԸ

125

Վալիսէսէն օղլընա մեքուպ

Նուրի տիտէմ

Սիզտէն մէքթուպ ալմայալը պիր պուշուք մահր կէշտի .
կէլէն Եօճըլարտան տախի հազգընըզտա հիշ պիր խապէր
ալընամայոր . տէրէճէի նիհայէտէ թաաէ վէ վէսվէսէտէ գալ-
մըշըզ : Ջէման խաաթալըզլը օլմասայըտր պէլքի տէրտ իթ-
մէզ իտիք : Իմտի լէյլ ու նէհար հուզուրու բահաթըմըզ միւն-
սէլիպ օլուպ տալիմա սիզի տիւշլունիյօրըզ : Աճէպա սիզլէրէ

Քէն ալ 196 զրուշ 30 վարա որ երկու կողմանէ ընդամէնը
1514 զրուշ կ'ընէ , յիշեալ որքին համար իմ վրայ վճարելը
անհրաժեշտ և հատուցանելը պիտանի պարտքս է» ըսելէ յե-
տոյ սոյն ատեանին ներկայ եղող երկայն Արթինի տղայ Յա-
կոբ և Երեցեան մահտեսի Պարգեւ և խաղախորդի տղայ
Ճգնաւօր անուն հպատակներն ալ յիշեալ ամբողջ զուժարին
վճարմանը հրամանաւ և ընդունելութեամբ զբամական և
բաշխաւօր ըլլալով , յետ օրինական հաստատութեան ինչ որ
տեղի ունեցաւ պահանջմամբ գրուեցաւ :

Յաւուր քսաներկուերորդի մեծ Շապան ամսոյն , 1258
տարւոյն :

Վ կ ա յ ն ե ռ

Միականի Քեամիլ Էֆենի , Փարապան Իպրահիմ Էֆենի
Առաքինազարդ վճարու Հասան Էֆենի եւ ալլ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՆԱՄԿՆԵՐ

125

Մօմէն իւր գաւկիհ

Աշքիւ լոյսը ,

Ձեզմէ նամակ չառած օրէս ի վեր մէկ ու կէս ամիսը ան-
ցաւ : Եկող ճամբորդներէն ալ ձեր նկատմամբ և ոչ մի լուր
առնել կարելի չըլլար կոր : Վերջին աստիճան մտատանջու-
թեան մէջ Պիպաճ Ենք : Եթէ ժամանակը անտարբեր չը լինէր ,
թերեւս հոգ չէինք ընել : Արդ , գիշեր և ցօրեկ մեր հան-
գիստը և անդորրութիւնը վերցած ըլլալով միշտ զձեզ կը
մտածենք կոր : Արդեօք ձեզի բա՛ն մը պատահեցաւ , թէ չէ
զբաղմանց չատուր ենէն չէք կրնար կոր գրել . եթէ այդպէս
է ասոր ըսելիք չկայ , և եթէ այդպէս է ասոր իրաւունք չեմ

պիր հալ մը՝ օլմուշ տըր, հօգսա քէսրէթի մէշաղիւտէն մի
հաղամայօրսընրդ, էկէր էօյլէ իսէ անա տէյէճէք հօգ վէ
էկէր պէօյլէ իսէ պուշա հազ վիրէմէմ, չիւնքի պիր սաթըր-
ճըզ օլսուն թէսթիրի՝ մաթլէպէ քիֆանէթ խէր:

Իմաի, ճանըմ էվլատըմ, պի մէննիհի թէալա, խաթթա
օլմատըգճա հէր լիտթատա աֆիւէթնամէնի քէնտի էլճիյէ-
զինյէ հազուպ իսպալինէ հիմմէթ էյլէյէսին, թաքի նաֆիլէ
պիւթիւն աիլէճէ կէօնիւլ ազապընր չէքմէյէլիմ:

Իչթէ պէօյլէ, ազիզ էվլատըմ, ֆէրամուշ իթմէյէսին,
Ալլահ պիլէնճէ օլսուն:

Վալիսհէնիզ
ՇԱՏԻՅԵԼ

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

126

Հաեաթըմտան ազիզ վալիտէմ,

Շուքքանըզը ալտըմ, թէէսսիւֆ իտէրիմ քի պիւուտէ
հէրէ պիր խայլի էստիչէլէր իթմիշսինիզ: Աճէպա խիւտա
նէքերտէ խաթթէ վէ հա ֆէլաքէթզէտէ օլսայտըմ, սիզի
խապէրսիզ մը պրազուր ըտըմ: Մէքթուպըմը կէճիքաիր-
մէքտէ գուսուր իթտիմ պիլիթիմ վէ աֆվընըզը տի-
լէրիմ: Փազաթ սէպէպինի պիլսէնիզ, էլպէթթէ մէմուշ
օլուրսընրդ, չէօյլէ քի ալնիհատէն պիրի պու տէֆա զայէթ
մուզլազ պիր չիֆթիլիք տալասընր էօհտէմէ իւալէ վէ իւճ-
րէթինի տախի զանիճէ վատ իթտի:

Իմաի պիր մահտէն պէրու անըն թէսվիյէսիլէ օդրաշ-
մագտա վէ հազիգաթ պէնտէնիզ տախի կիճէլէրի՝ ույգուսըզ
կէչիրմէքտէյիմ: Մա զալիք սըհնաթ ու աֆիւէթիմ պէր քէ-
մալ օլուպ խայրի տուանըզտան մատա ախէր հիչ պիր չէյէ
ի՛նթիհաճըմ հօգ տըր: Ինշաալլահ պուշտան պէօյլէ թագաթիմ
նամէտէ իհմալ իթմէմ:

Իչթէ պու տէֆալըզ պու գատար, չիւնքի սապահա
տէօրթ սաաթ գալմը: ազաճըզ օլսուն ույլուժալըմ: կիճէ-
նիզ խայր օլսուն:

Հասրէքֆէհիզ
ՆԱՍՐՈՒԼԼԱՀ

կրնար տալ, որովհետեւ գէթ տողիկ մը բան գրել՝ նպա-
տակին կը բաւէ:

Ա՛րդ, սիրասուն զաւակս, շնորհին Աստուծոյ, որքան
ատեն որ հիւանդ չը լինիս, ամէն թղթատարով շնորհ ըրէ
քու առողջութիւնդ յայտնող մի գիր քու ձեռքովդ գրելով
զրկէ, որպէս զի պարագ տեղը, համայն ընտանեօք մտատան-
ջութիւն չի քաշենք: Ահա այսպէս, մեծարժեք զաւակս, մի
մոռնար, Աստուած քեզ հետ ըլլայ:

Մայրդ
ՇԱՏԻՅԵԼ

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն Ը

126

Իմ կեանքէս աւելի թանկագին մայրս,

Նամակդ առի, կը ցաւիմ որ պարագ տեղը շատ մը մտա-
տանջութիւններ ունեցած ես. միթէ՝ Աստուած մի արասցէ,
հիւանդացած ե կամ արկածի մը հանդիպած ըլլայի, զձեզ
առանց լուրի՞ կը թողէի. նամակս ուշացնելով թերացայ ա-
սիկա գիտեմ ե ձեր ներողութիւնը կը հայցեմ. բայց թէ որ
պատճառը գիտնաք, ի հարկէ ուրախ կ'ըլլաք: Սապէս որ հա-
րուտներէն մէկը այս անգամ խիստ կնճռոտ ագարակի դատ
մը ինծի յանձնեց ե վարձքն ալ առատօրէն խոստացաւ: Արդ
ամիսէ մը ի վեր անոր կարգադրութեամբը կը դբաղիմ կոր
ե իրօք ես ալ գիշերները անքուն կ'անցնեմ կոր: Այսու հան-
դերձ առողջութիւնս կատարեալ է ե ձեր բարի ազօթքէն ի
գատ ուրիշ ե ոչ մի բանի կը կարօտիմ: Աստուծով, այսու
հետեւ նամակ մատուցանելու մասին զանցառութիւն չեմ
ըներ:

Ահա՛ այս անգամ այսչափ, քանզի առաւօտեան չորս
ժամ մնացած է, գոնէ քիչ մը քնանալու եմ: Գիշեր բարի:

Ձեր կարօք բաւող
ՆԱՍՐՈՒԼԼԱՀ

127

Մէվկիւլիւ վարիտէնիւմ,

Թառնորդի ալիքեկնիւղի ախդ էյլէտիւմ. պիր պուշուզ մահաւն պէրու իքի տէֆա մէքթուպ կէօնտէրաիկիւմ հալտէ հէտինիլէ վարմամասը բէք կիւճիմէ կիթտի: Այա սէվկիւլիւ էպէվէյնիմի տիւշիւնճէ վէ հնտիշէյէ պրագմագ պէնտէն մէմուլ իտիլո՛ւր մը: Պու գատար վիճատնորդ մըլըմ. պունտան էվիլէլ պէօյլէ պիր հալըմ սէպգ էյլէտի մի. հաշա՛, չիւնքի տարի տիւնեատէ հէկեանէ արդուլարըմտան պիրի տէ զաթէն մալիւմինիլ օլտըղը վէճնլէ խանէմիլի տաիւմ ասուտէ վէ հալի ինշիրահաւէ կէօրմէք տիր. իմտի պիղայրի հազգէն իթմիշ օլտըղընըղ հնտիշէլէրտէն տօլայը՝ պէյանի թէէսսիւֆ իտէրէք, եինէ միւպարէք էլլէրինիլի վէ պիրատէր վէ հէմչիրէլէրիմին տիտէկեանընը հասրէթքէչանէ պուս իտէրիւմ: Մէվլամ ճիւմլէմիլի քէտէրլէրտէն մէսուն էյլէսուն:

Թ Է Ք Տ Ի Ր Ն Ա Մ Է

128

Էվլատըմ,

Պու կիւն միւտիբ էֆէնտիտէն ախդ էյլէտիկիւմ պիր վարագատա պու տէֆաքի չուհուրի սիթթէ իմթիհանընըգտա սընրֆընըլ թալէպէսի պէյնինտէ օն հէտինճի չըգտըղընըղը միւթալաա էյլէտիւմ:

Իշթէ պու խապէր եիւրէկիմի տալլատը, ճիհան պաշըմա զընտան օլտը: էյվա՛ն, պէն պիրիճիք էվլատըմը միւսթաիտ վէ չալըչգան պիլիբ վէ հէր քէսէ էօյիւնիւր իքէն, մէկէրսէէն կիրուտէ ատէթա հալազ կիտի իմիշ: Պէն չիմտիյէ դատար քիմի՛ իչուն մա հասալի էօմրիւմի սարֆ ու իֆիսա իթտիւմ, պունճա մէշագգաթլար չէքտիւմ վէ հալա չէքիօրըմ:

63

127

Սիրեցեալ ծնողքս,

Ստացայ Ձեր գրութիւնը: Մէկ ու կէս ամսէ ի վեր երկու անգամ նամակ զրկեցի և դեռ ձեր ձեռքը չի հասնիլը չափ նեղացուց զիս: Միթէ սիրեցեալ ծնողքս մտատանջութեան մէջ թողուլ ինձմէ կը յուսացո՞ւի: Այդքան անխիղճ եմ ես: Ասկից առաջ ասանկ մէկ արարքս անցա՛ւ: Քա՛ւ լիցի. քանզի այս աշխարհի մէջ միակ փափաքներէս մին ալ՝ արդէն ինչպէս յայտնի է ձեզ, մեր տունը միշտ խաղաղ և զուարթ վիճակի մէջ տեսնել է: Արդ անիրաւի ձեր ունեցած մտատանջութիւններուն առթիւ ցաւս յայտնելով, դարձեալ ձեր օրհնեալ ձեռքերն և եղբորս ու քոյրերուս աչքերը կարօտիւ կը համբուրեմ:

Տէր Աստուած ամէնքս ալ ցաւերէ և վշտերէ պահպանէ:

Յ Ա Ն Դ Ի Մ Ա Ն Ա Գ Ի Ր

128

Ջաւակս,

Այսօր Տնօրէն էֆէնտիէ ստացայ մի գրութիւն որոյ մէջ կարգացի թէ այս անգամուն վեցամսեայ քննութեան մէջ դասընկերներուդ մէջ 17րդ ելած էք: Ահա այս լուրը իմ սիրտս խաբեց. աշխարհ իմ գլխուս զընտան մը եղաւ: Եղո՛ւկ. ես մէկ հատիկ զաւակս ընդունակ և աշխատասէր գիտէի և ամէնուն կը գովէի, և ահա հիմայ ամէնէն ետ մնացած պարգապէս ծոյլ մ'է եղեր: Ես մինչեւ հիմայ ո՞րի համար իմ կենացս վաստակը վատնեցի և փճացուցի: Այսքան նեղութիւններ քաշեցի ու դեռ կը քաշեմ կտը, միթէ քու փրկութեանդ և ապագային քու ընտանիքիդ ընելիք օգտակարու-

Այս սէնին սելամէթին վէ իլէրուտէ արիէնէ իտէճէյին հա-
րարլըզ իչուն տէյլ' մի: Ահ իքի կէօզլըմ էվլատըմ, պէնի
նասըլ տիւլլանմէտին վէ շու սիննի զաաֆըմտա մահդուն վէ
տիլլուն էյլէտին: Պէն պու արէմտէ հապսի մալ ու մէնալէ
բաղպէթ իթմէյուպ ճիւմէպինի սանա հասը իթտիմ: Թաքի
իլիմտար էվլատըմ օլսուն տէ պէնիմ խանմանըմա շան ու
չէրէֆ վիրսուն, տիւնհատա բահաթ ու նիմէթլէ հաշասուն,
վէ պէնի տէ բահմէթլէ հատ իթսուն տէյու: Իմտի պու ար-
զույի մէշրուտէ պուլունմուշ իքէն նէյէ՝ իմիտլէրիմի պօշա
չըգարտին:

Իչթէ էվլատըմ պու գատար քէտէրիմլէ պէրապէր Ալ-
լահու ազլմիւշշանտէն իմիտիմի քէսմէմ, չիւնքի քէրիմու
բահիմ տիր: Սուպու մէսա տէրկեանի քիպրիեալէրինէ երեզ-
լէր սիրէրէք նիեազ իտէճէյիմ քի «զիննիսնէ աչըլլըզ, գալ-
պինէ սապու սէպաթ իհասն էյլէսուն»:

Մէնի կէօրէյիմ ճիկէր քէօշէմ, չալըշ հէմ չօք չալըշ,
թա քի պիր ան ագաէմ ընրազի քէմալ իտէսին: Ղիրա պէ-
նիմ պիր տեաղըմ քէնարի զապրտէ տիր, եաշըմ եէթմիշէ
եէթմիշ տիր, սանա սէքիզ ճան էմանէթ իտէճէյիմ, պունլար
սէնին հլանէր ու մարիֆէթինլէ վէ սալ ու զայրէթինլէ ան-
ճագ մէսրուր օլապիլուր:

Ճ Է Վ Ա Պ Ը

129

Ճիհանգըյմէթ պապաճըլըմ,

Քիւտուրէթնամէնի ալտըմ, քիրարէն օգուտըմ, օգու-
տըգճա կէօզլէրիմ տօլտը, իչին իչին ազլատըմ: Օ նէ սու-
զիչլի հըսսիյեաթ, օ նէ աճը թէքտիրաթ տըր: Պէյ պապամ
հէր նէ տիւէն, վէ հէր նէ հաբսան միւսթէհազզըմ: Ահ,
լանէթ օլսուն շու պիր իքի արգատաշըմա, պունլարա
սուհպէթ իտէ իտէ պէնտէ արզույի թահսիլ գալմատը կիթտի:
Փազաթ պու իմթիհան նէթիճէսինտէ նէ հալէ օլըրատըլըմը
տէրք էյլէտիմ: Արթըզ թէվպէլէր օլսուն, պունտան պէօյլէ

64

թեանդ համար չէ՝ մի: Մհ սիրասուն գաւալս, զիս ինչպէս
չի մտածեցիր և այս սկարութեան տարիքիս մէջ տխուր և
սրտաբեկ ըրիր: Ես այս աշխարհի մէջ ունեցածս պահելու փա-
ւաք չըրի ու ամէնքը քեզի սեպհականեցի որպէս զի գիտուն
գաւալի ունենամ և իմ ընտանիքիս փառք և պարծանք ըլլայ:
աշխարհի մէջ հանգիստ և երջանիկ ապրի և զիս ալ (Աս-
տուած հոգւոյն ոգորմի) բսելով յիշատակէ:

Արդ, մինչ այս օրինաւոր իլճն ունէի, ինչո՞ւ համար իմ
յոյսերս ի գերեւ հանեցիր: Ահա՛, գաւալս, այսքան վշտովս
հանգերձ ամենակարօյն Աստուծո՞ւմ յոյսս չեմ կտրեր,
քանզի սղորմած և զթած է, առաւօտ և երեկոյ իւր Աս-
տուածպետական տաճարին երեսանկեալ պիտի աղաչեմ որ
քու մտացդ յստակութիւն, սրտիդ համբերութիւն և հաս-
տատամտութիւն պարգեւէ: Քեզի տեսնեմ ո՞վ գաւալս,
աշխատէ՛ և թէ շատ աշխատէ՛ որպէս զի ժամ առաջ կա-
տարելութեան տէր ըլլաս, որովհետեւ իմ մէկ սաքս գերեզ-
մանի եզրն է, տարիքս 70ի հասած է: Քեզի 8 հոգի քաւադ-
պիտի տամ: Ասանք քու ուսմամբդ, գիտութեամբդ և ջա-
նասիրութեամբդ միայն աշխարհի մէջ ուրախ պիտի ըլլան:
Միտա՛ս բարով, յարգի գաւալս, իմ տխուր սիրտս միայն քու
բարի լուրերովդ կրնայ ուրախանալ:

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն

129

Աշխարհարժէք հայրիկս,

Վշտագիրդ առի, կրկին և կրկին կարգացի. քանի որ
կարգացի, աչքերս լեցուեցան. սրտիս խորէն ողբացի, այն
ինչ սրտակէզ զգացումներ, այն ինչ դառն յանդիմանու-
թիւններ են: Հա՛յրս ինչ որ ըսես և ինչ որ ընես արժանի
եմ. ա՛հ, տնիժեալ ըլլան սա մէկ երկու ընկերներս, տսնց
հետ մտերմութիւն ընելով ընելով սովորելու փափաք չի մնաց
ու գնաց: Այլ սակաւ այս քննութեան վերջը ինչ վիճակի

օլ հեղափոխութիւնն քեզի գլխի տնայնացիք իտեղեք
եղիւք ինչն պիտի պաշտօնաւորմ. քեզի հեղափոխութիւնն
թափախել չալը չաճաղըմ. վէ ինչա՞նք Սլաւոն Թեալա խալրի
տունանը պէտքեալ ինչն տէրիւ կալընը ալիւմէ՛ իլլա ումում
պէնի պէշէրէ նափի օլաճաղ պիտի մէրտի էտիւ պէ Նիւնէրմէնտ
օլաճաղըմ. Իմաի մէրհամէթլու փէտէրիմ, միւսպարէք գալ-
պինի ազիւրտէ էլլէմէմտէն նաչի ափիւրնը տիւրէրիմ վէ տէս-
թի մուգատտէսինի էղ ճան ու տիլ պուս էլլէրիմ: Բաղպիմ
միւսպարէք սալէնի իւզէրիմիգտէն էքսիք իմմէսուն:

130

Շակիրս փէսէրիսէն խանէի

Միւրիւ վէթ նըսաղ էֆէնտիմ.

Հալգաի թէարիսինիգտէ պուլունմաղլա պալիսիսիար օլան
միւթէգատտիմի չուզգաի աճիլի Սապիթ պէնաէլէրի ալիւ-
միլին եէկեանէ իւմիտի օլուպ Նիմմէթի ալիլէնիլլէ իչէ կա-
րար պիտի առամճըղաղ օլաճաղընա գալիլէնի իւմիտալար պու-
լունտըղըմըղտան, չազընտա Նիւնի նաղարը քէրիմանէ-
լէրինին մէպղու պուլուրըմառնը իսթիրճա պիլիլէ հեղափոխ-
արդի թէշէքքիւրաթէ միւսապարաթ էլլէրիմ: Պագի իրաւէ վէ
Նիմմէթ էֆէնտիմ հազրէթլէրինին տիր:

Տ Ի Կ Է Բ

131

Հիմմէթլու խանըմ էֆէնտի,

Մէքթէպինիլ թալիպաթընտան քէրիմէմ Նէճիպէ ճարիսէ-
էրինին թափալի խուսուսընտա լաւէնգաթը պիտիլիլ պու-
լուրտըղընը Նիմմէթլէրտէն տօլայը պէրայը թէշէքքիւր նէ
եափաճաղըմ պիլէմէտիլիմտէն, խասսաթէն Անգաթէտէն փէ-
տէրի ճանիպինտէն մէլլուտ իքի գուլու պալտէն պիտի գու-

ենթակայ ըլլալս իմացայ, ալ ես մեղայ, այսուհետեւ այն
ուսանատէր ընկերներէն մտերմութիւնը կտրելով երեսնին
անգամ չի պիտի նայիմ, առաջուան պէս գիշեր և ցորեկ պիտի
աշխատիմ սովբելու. և եթէ Տէրը կամենայ, ձեր աղօթից
չնորհիւր ոչ միայն ընտանեացս այլ և ընդհանուր մարդկու-
թեան օգտակար ըլլալիք կրթեալ և արուեստաղէտ մէկը պիտի
ըլլամ:

Ա՛րդ, գլխացս հա՛յրս, քու օրհնեալ սիրտդ վշտացնե,
լուս պաճառաւ ներուզութիւնդ կը հայցեմ, և քու սուրբ
ձեռքդ հաղւով սրտով կը համբուրեմ:

Տէրն Աստուած օրհնեալ չուքդ մեր վրայէն պակաս չընէ:

130

Աւակերտիս հօրսէն դասասուին

Կարի մարդատէր Տէր.

Ձեր ուսուցման չըջանալին մէջ գտնուելով բաղդաւոր
եղող անկարողին դիրը մատուցանող Սապրի ծառայիդ՝ մեր
ընտանիքին միակ յոյսը ըլլալով ձեր ջանիւքը գործի յարմար
մարդ մը ըլլալուն հաստատապէս յուսացող եմ, ուստի իւր
նկատմամբ ձեր Ագիւսութեան բարի հայեացքը շնայելիդ
խնդրելով կանխաւ շնորհակալութիւն յայտնելու կը փութամ:
Ի վերջ բանիս կամք և բարեհաճութիւն առ Ձեզ են:

Ո Ի Բ Ե

131

Ջանաղիր Տիկին,

Ձեր վարժարանի սանուհիներէն եմ աղջիկս Նէճիպէ ա-
ղախիններուդ ուսուցմանը մասին անընդհատ ձեր չի
խնայած ջանիցը առթիւ շնորհակալութեան համար ինչ ընե-
լիքս չեմ գիտեր, ուստի յատկապէս Գաղատիաէն իւր հօրը

Թըսընն մաալ մահճուպիյե թարաֆի ալիի Միւնիմալէրինէ
Թագաթմինէ միւստարաթ էյլէր վէ թէնէզզիւլէն զապուլ
պուլուրըմաւնըր բէճա խտէրիմ էֆէնտիմ:

Սեւաքեարըրգ
Ջիհէճիւ

Տ Ի Կ Է Բ

132

Մուալլիմի եֆեմ իզգեթլու Մուհարրեմ Էֆենսի
ն ա գ ր ե թ յ ե ր ի ն Է

Իզգէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Տէսթի ալինիզի թագապիլլէ իշպու վարագլարէյլ թաա-
տիմ խտէճէք օլան մախսուսմըմ Շաքիր պէնտէլէրի՝ հէր պար
թարաֆըմա կէօնտէրտիլի մէքթուպլարտա, զաթի իւլեանըզ
հագգընտա ազլիմ մէտհու սէնալար իթմէքտէ վէ թարաֆի ա-
լինիզտէն կէօրմէքտէ օլարըր ինթիմամ ու թէգայիււտի փէ-
տէրանէյլ քէմալի շիւքրանիլէ հաա էյլէմէքտէ տիր, պու խէ
տիւարըր զուրպէթէ չըգուպ էվլատինտէն տուրատուր պուլուն-
մըշ օլան պիր փէտէր իշուն էլ հագ պէօյիւք պիր սէատէթ
տիր:

Իմաի, պու պապտէ տէրունի տիլտէն հիսս էյլէտիկիմ
շիւքրանիյեթի ու ուպուտիյեթի արգ ու պէյանէ միւսարաթ
խտէրէք, էօմրու աֆիսէթ վէ սէատէթինիզ տուաւընը թէքրար
էյլէրիմ:

Յի 8 Բեանունի սանի 321
Ան Գասթեմունի

ՆԻՄԷԹՈՒԼԼԱՀ

66

կողմանէ հասած երկու տուփ մեղրին մէկ տուփը ալնկոր լի-
նելով ձեր ուսուցչական բարձր կողմը մատուցանելու կը
փութամ և զիջանելով ընդունելիփզ կը խնդրեմ:

զՁեզ գովող
Ջիհէճիւ

Ո Ի Բ Ի Ծ

132

Մեծայարգ Ուսուցիչ Ազնուաւուք Մուհարրեմ Էֆենսիի

Ազնուաշուք Տէ'ր,

Ձեր բարձր ձեռքը համարելով այս թուղթի կտորը
մատուցանել ուզող իմ սրբիս Շաքիր ծառայիլք՝ ամէն ան-
գամ ինծի զրկած համակներուն մէջ ձեր բարձր անձնաւորու-
թեան նկատմամբ մեծ գովեստներ կ'ընէ և ձեր մեծութեան
կողմանէ տեսած հայրական խնամքն և հոգածութիւնն կա-
տարեալ շնորհակալութեամբ կը յիշէ կօր: Ասի՝ պանդխտու-
թեան աշխարհը թափառող ու իւր զաւակներէն հեռու մնա-
ցող հօր մը համար արդարեւ մեծ երջանկութիւն մ'է:

Ուրեմն այս մասին իմ սրախ խորէն զգացած զոհունա-
կութիւնս և անձնութիւնս արտայայտելու փութալով,
ձեր կենաց՝ առողջութեան և երջանկութեան աղօթքս կը
կրկնեմ:

8 Յունիս 1321
Գասթեմունիէն

ՆԻՄԷԹՈՒԼԼԱՀ

133

Իր թիւ վիճակում է ֆէնտիմ,

Յի 8 Քեանունի Սանի սէնէ 310 թարիսլու մէքթուպը-
նըքը ախպու միւթալաա իլէ քէսպի ֆախր էյլէտիմ: Հասպ էլ
ինսանիյէ՝ մախտուլմընը Կազգընտա ինթիմամ էյլէտիկիմ
իչուն պէյանի մէմնունիյէթ խաիօրսընը: Էլ Կազ պու չո-
ճուզըն սիզճէ կէԱրմիւշ օլտըլը իլանի թէրպիյէթ վէ տէրս-
լէրինճէ տախիմ իպրազ իթմէքտէ օլտըլը զայրէթ քէմալի
տէրէճէ մահզուզիյէթիմի մուճիպ օլտըլընտան, պու հալ
կիւնտէն կիւնէ քէնտուսինէ օլան զայրէթ ու տիզգաթիմի
թէզգիա խալյօր:

Տօլըրսընը սէօյլէյէրէք մախտուլմընը էֆէնտի մէնսուպ
օլտըլը սընրֆըն վէ հէմ տէ մէքթէպիմիլին ֆախրու չէրիֆի
տիր: Իմաի պէօյլէ պիր վէյէտի ազլզէ մալիքիյէթ ինիլզտէն
աօլայը զաթի ալինիլի թէպրիք էյլէրիմ:

Պազը մէհապիյէթ:

Սեւախարբերգ

Յի 2 Շուպար 310

ՄՈՒՀԱՐԲԵՄ

134

Պատի ֆէյզու սէատէթիմ սէվկիլիւ Վալիտէյնիմ

Մահալ խայրի տուանըլա մահի ճարինին ծընծը կիւ-
նիւ աթինէն վէ սալիմէն Տէրիսէատէթի վասըլ օլտուլմ, սէհա-
հաթմըլ փէք կիւզէլ կէչտի. էկէր սիզլէրտէն այրըլըք մահ-
զունիյէթի օլմասա խաի, քէյֆիմ հէման միւքէմմէլ օլաճազ
խաի: Տէօրթ կիւն սէֆէրիմիլ էսնասընտա պիր կէօնա թէ-
լաթուլմի տէրեայէ տիւշար օլմատըլ: Վափօրտա քէնտի մէշ-
րէպիմէ ուշար քիպարզատէ րէֆիզլէր պուլարմ. անիլրէ սուհ-
պէթ իտէ իտէ, վէ թապիաթըն կիւզէլլիքլէրինէ պազարազ
ճէնապի Րապպիլ ալէմինին գուարէթ ու ազամէթինէ հայրան
օլա օլա նիհայէթ մահալլիմիլզէ վարսրգ: Պէնտէնիլզէ հէ-

67

133

Առատաճեռն էֆէնտի.

8 Յունվար 310 թուակիր նամակդ ստանալով և կար-
դալով փառաւորուեցայ: Մարդասիրարար ձեր զաւկին նկատ-
մամբ հոգածութիւն ընելու համար գոհունակութիւն կը
յայտնէք կոր: Արդարեւ այս աղուն ձեզմէ տեսած լաւ դաս-
տիարակութիւնը և իւր գասերուն մէջ ցոյց տուած ջանքը
վերջին աստիճանի ինձ գոհունակութիւն պատճառած են:
Ուստի այս պարագան օրէ օր իւր մասին ունեցած ջանքերս
և ուշադրութիւնս կ'աւելցնէ կոր: Շիտակը խօսելով ձեր
էֆէնտի զաւակը իր պատկանած դասին և նսեւ մեր դպրո-
ցին փառքն ու պարճանքն է: Արդ ասանկ մեծարժէք զա-
ւակի մի տէրն ըլլալնուդ աղապաւ ձեր անձը կը շնորհաւո-
րեմ: Մնացեալ բերիքս է սէր և համակրութիւն:

Ձեր գովաբանողը
ՄՈՒՀԱՐԲԵՄ

2 Փետ. 310

134

Զարգացմանս և երջանկութեանս պատճառ սիրելի ծնողքս,

Սոսկ ձեր բարի աղօթիւքը ներկայ ամսոյս տասներորդ
օրը ապահովի և անվտանգ Պոլիս հասայ: Ծամբորդութիւնս
չատ գեղեցիկ անցաւ: Եթէ ձեզմէ անջատուելուս տխրու-
թիւնը չըլլար իմ զուարթութիւնս կատարեալ պիտի ըլլար:
4 օրուան ճամբորդութեան միջոցին ու եւ է ծովու ծիւրուն
ենթակայ չեղանք: Շօգեհալին մէջ իմ բնութեանս յարմար
ազնուականի զաւակ ընկերներ գտայ. անոնց հետ խօսելով
խօսելով և բնութեան գեղեցկութիւններուն նայելով տիւ-
ղերաց արարչին զօրութեանը և մեծութեանը հիանալով վեր-
ջապէս մեր տեղը հասանք:

Ես իսկոյն դպրոց գացի. հոն զիս քննելով առաջին

ման մէքթէպէ ազիմէթ իթալմ. օրատա պէնտէնիզի պիլ իմ-
թիհան պիրինհիս արնրֆա իախալ էյլէտիլէր: Պու արնրֆ թա-
լէպէտի՝ ճիւմլէթէն էտիպ վէ մուզտիմ տըրլար: Խոծալարմը-
զըն էքսէրի մէշահիրաէն տիր. քէնտիլէրինտէ կէօրտիկիմ
հիմալ թէրպիլյէ վէ նէզաքէթ ատէթա հայրէթիմի մուճիպ օ-
լլյօր: Մէքթէպլին թէհարէթու նէզաֆէթի՝ ապու հէվասընըն
տաթի ճէհատէթ ու լէթաֆէթի ֆէվզէլատէ տիր:

Իմաթի սէվկիլու էպէվէյնիմ, պուհա մէհասիւնի ճամի
օլան պէօյլէ պիր մէքթէպլի ալիյէ պէնտէնիզի նաթի պու-
յուրմանըզտան տօլայը ֆէվզէլ հատտ միհնէթտարըմ:

Մէվլամ արզուներզա կէօրէ վիրսուն:

Քէօլէնիզ
Ա. Լ. Ի. Շ. Ա. Ն

135

Էվլասսէն վալիսէյնիհէ

Սէվկիլու վալիտէյնիմ,

Կէօզաէն բրազ օլտըրմտան վէ էփէյիճէ վազթտան
պէրու մէքթուպ հազմատըրմտան աճէպա հազգըմտա նէ՝
գատար սուլզանլարտա պուլընրիօրսընըզ, վէ էվլատըմըզ
դայրէթիսիզ հէվէսսիզ վէ խարաքսըզ տըր տէյերէք նէ՝ գա-
տար քէտէրլէր իտիյօքսընըզ:

Հայպուքի վինհա՛ր զինհա՛ր, նիթէքլիմ ճէնապի Բահ-
մանէ՝ պինդէրճէ չիւքրլէր օլտուն, հէսուզ պէօյլէ պիր պէտ-
պաթիլըզտա տէյիլիմ վէ պիլութիլ լահ էպէտա օլմա-
յաճաղըմ:

Մէքթէպէ հալիմ շէօյլէճէ տիր քի յեր նէվի թէնէզզիւհ
վէ բահաթըմը ֆէտա իտուպ շէպիւրուզ չալըշմագտա վէ
տիլիտընըզ իւզէրէ իքթիսապի ատապ աւ ուլու՝ իթմէք-
տէյիմ. պուհա տէլիլ չու տըր քի պու տէֆա չուհուրի սէ-
լատէ իմթիհանընը քէմալը միւվէֆֆազըյիէթիլէ կէչիրտիմ.
պիր հաֆիթա միւթէմատիհէն իմթիհան վէրտիք, արթըզ պիլզ-

կարգը մացուցին: Այս կարգին աշակերտներն ամէնքն ալ
կրթեալ և աշխատող են: Մեր դասատուներուն մեծագոյն
մասը հոչակաւոր մարդիկ են. իրենց վրայ իմ տեսած հե-
զութիւն, կրթութիւն և փափկութիւնը պարզապէս հիաց-
մանս պատճառ կ'ըլլայ կոր: Դպրոցին մաքրութիւնը՝ կերա-
կուրներուն առատութիւնը և ազուրոթիւնը՝ օղին և ջու-
րին ալ աղէկութիւնը արտաքոյ կարգի են:

Ա՛րդ, սիրելի ծնողքս, այսքան աղէկութիւններ պա-
րունակող ասանկ բարձր վարժարանի մը զիս արժանի բնիկ-
նուդ պատճառաւ չափազանց երախտապարտ եմ: Աստուած
ձեր փափաքանացը համաձայն պարգեւէ՛:

Ծառայնիդ
Ա. Լ. Շ. Ա. Ն

ԶԱԻԿԷՆ ԻԻՐ ԾՆՈՂՔԻՆ

135

Սիրելի ծնողքս,

Աչքէ հեռու ըլլալու և բաւական ատենէ ի վեր նա-
մակ չի գրելուս պատճառաւ, արդեօք ինձ նկատմամբ ո՞ր-
քան գէշ կարծիքներու մէջ կը գտնուիք կոր և զատկնիս
աշխատասէր՝ փափաքող և սրամիտ չէ բսկով ո՞րքան վիշտ
կը կրէք կոր:

Այլ սակայն զգո՛յշ, զգո՛յշ, քանի որ հազարներով
փառք Տեառն, դեռ այսպիսի դժբաղդութեան մը մէջ չեմ,
և չհորհիւն Աստուծոյ յաւետ չի պիտի ըլլամ:

Դպրոցի մասին վիճակս սապէս է որ ամէն տեսակ
զուարճութիւն և հանգիստ զոհելով գիշեր ու ցօրեկ կ'աշ-
խատիմ կոր և ձեր սրալին ուզած կերպով կրթութիւն և ու-
սում կը ստանամ կոր: Ասոր ալ ապացոյց սա է թէ այս ան-
գամ եռամսեայ քննութիւնը կատարեալ յաջողութեամբ ան-
ցուցի. չարաթ մը չարունակ քննութիւն տուինք. ա՛լ մեր

տէ թագաթ գալմատը տխմէմ ճախդ տիր. նիւայէթ միւտիք
էֆէնտի հէր պիրիմիդին իմթիհան նէթիճէսին պիւտրաթի. օլ
պապտէ պէնտէնիդէ տախի պիր վարագա վէրտիքի պունը
լէֆֆէն հուզուրի ալինիդէ թագաթիմ իտիյօրըմ:

Լէտէլ միւթալաա մալիւմինիդ օլաճագ քի հէման էքսէր
տէրստէ ալիյիւլ ալա տէրէճէսինի գազանմըչըմ վէ Ձն նէֆէր
զայէթ զէքի վէ զայնուր սընըֆ արգատաչլարըմ միւտնրնտա
պիրինճի չըգմըչըմ:

Իմաթի թէսալվուր պույուրընըդ նէ տէրէճէտէ մէորուր
վէ միւթթալիւրիմ, ֆագաթ մազրուր տէյիլիմ չիւնքի տէր-
եայի իրֆանտէ քիմ մազրուր օլապիւր:

Իլմ պիր շիւճճի պի սանիլ Տիր,
Անիսե ալիս կէչիսեկէ անիլ Տիր:

Եօմու աֆիյէթիքի
սուխան մախսումընը
Շ Ա Հ Ի Ն

136

Իրֆանիյե մեքեպի եգիբեայի քալեպէսիսեկէ
ղայրէքլու Դալաթ պէյ Էֆէնիյի

Դալաթընըմ,

Պիլ ճիւմլէ տէրալէրնտէ սայ ու զայրէթ իտէրէք իսայլի
թէրագըր վէ թէֆէյիւլ իթմէքտէ օլարընըր եէնկէնտէն
իշիթիմ, մա գիւտտէթին մէմուռն օլարմ. իմաթի պու չա-
լըչանըլընա միւքեաթթէն պու կիւն սանա պիր քիւչիւք
հէտիյեկէ կէօնտէրիսօրըմ. պիլիւրսին քի պէն հէվաթ շէյլէրտէն
հազը իթմէմ. պիւտէն ալէյն սանա օլան պէքիւլազարըմ մա-
զա արիզու ամիգ օգունմաղա չաեէսթի պիր քիթապի էլէզ-
զու էնֆէս տիր: Պունը էյուճէ միւթալաա իտուպ թէնպիհա-

քով կարողութիւն չի մնաց կթէ ըսեմ արժան է: Վերջապէս
այսօր Տնօրէն էֆէնտին ամէն մէկերնուս քննութեան ար-
գիւնքը իմացուց. այն մասին ինծի ալ թուղթ մը տուա որ
ասիկայ ներկակեալ ձեր բարձր ներկայութեանը կը մատու-
ցանեմ կոր:

Երբ որ կարդաք պիտի գիտնաք թէ գրեթէ չատ մը դա-
ւերու մէջ քաջալաւի աստիճանը առած եմ և Ձն հատ խիստ
ուշիմ և աշխատասէր դասընկերներուս մէջ տուջին ե-
լած եմ:

Ա՛րդ, երեւակայեցէ՛ք մի աստիճան ուրախ և պատիւ
համարող եմ, բայց հպարտացող չեմ, քանզի գիտութեան
ծովին մէջ ո՛վ կրնայ հպարտանալ:

Գիտութիւնը անեզր ծով մ'է,
Անոր մէջ գիտուն եմ շտող անգիտ ե:

Ձեր կենաց եւ առողջութեանը
աղօթող զաւակնիդ
ՇԱՀԻՆ

136

Իրֆանիկ վարժարանին ութիմ առակետերեկն
մրաջան Թալաթ պէյի

Իմ սիրուն Թալաթս,

Քու բոլոր դասերուդ մէջ ջանք և աշխատութիւն զնե-
լով յառաջգիւմիւր և զարգանալու վրայ ըլլալնիդ տիկնէս
իմացայ. առաւել գոհ եղայ: Ա՛րդ, քու աշխատասիրու-
թեանդ ի վարձատրութիւն այսօր քեզի փոքրիկ նուէր մը
կը զրկեմ կոր: Պիտեա որ ես օգային բաներէ չեմ խորթիր.
ուստի քեզի ընկիւք նուէրս սոսկ երկար բարակ կարգաց-
ուելու արժանի ամենաքաղցր և ամենարնտիր գիրք մ'է:
Աւերկա լաւ մը կարդա՛ և պատուիրածները կատարէ՛: Ամէն

թընը իճրա էլէ. հէր հաւտէ ախլադի քէրիմէ սահլայի պիր
առէմ օլուպ, ախնեսա ալէմ ինտինտէ միւքէրէմ ու մուհ
թէրէմ օլուսըն, վէ պանա տա փէք չօզ տուալար իտէրսին:

Ամհան

Ա.Բ.Ի.Ֆ

Հ Է Վ Ա Պ Ը

137

Ամմի էքրէմլմ էֆէնտի

Հազգըմտա կէօսթէրտիկինիզ հուպուլ թէվէճճիտէն,
վէ ինայէթ պուլուրտըրընդ հէտիյեէտէն սուլայր փէք չօզ
թէչէքքիւրլէր իտէրիմ: Թէվէճճիւհինիզի գազանաըղլմտան
հաչի քէնտիմի պախթիար ատա իտէրիմ:

Հէտիյեէնիզ օլան քիթապը միւթալաա վէ մուհթէվիեա-
թընտան իսթիֆատէ իթտիքճէ, տուայի էօմրու աֆիեթիինի-
զէ պիր գաթ տահա միւտալէմէթ իտէճէյիմ:

Ալի հիւմէթ ամուճամ, միւպարէք էլինիզի պուա իթմէք
իւզրէ պու մէքթուպըմը թէվքիլ էյլէրիմ. Մէվլամ քեսաֆֆէի
ուճուրինի միւվէֆֆազ պիլ խայր էյլէսուն:

Գուլընըզ

Վ.Է.Հ.Պ.Ի

ՇԱԿԻՐՏՏԵՆ ԷՊԷՎԷՅՆԷ

138

Փէտէրի չէֆէգաթփէրվէրիմ էֆէնտիմ, վէ Մատէրի
վալակիւհէրիմ խանըմ հազարաթը:

Վիւճուտի փիւսէրանէմի մատտէթէն փէրվէրտէ պուլուր-
տըզլարը կիպի զինի աճիզանէմի տախի իլմուհիւնէր իլէ

զիւնքը՝ և զիշեր ու ցորեկ քունս և հանդիստս թողով աշ-
խատելուս բարի հետեւանքը ըլլալու համար երկու ամիս
առաջ իմ թարգմանելու սկսած Լեդա'իֆի Ասար անուն
տեարը այս անգամ բարեօք աւարտելու յաջողած լինելու
կ'աւետեմ: Այսուհետեւ կարգացուելու համար Րիւզ'ա գրով
գրուած Կիւլսեպէի մուհարրէրաթի բեաւիյեէ վէ զայրի բէս-
միյեէ անուն գրքէն մէկ օրինակին պէտքը յայտնի ըլլալուն՝
անի իբր չնոր՝ չուտով իմ փափաքսով թեանս կողմը զբը-
կէնիզ կը խնդրեմ և այս առթիւ ձեր հայրական և մայրա-
կան բարի աղօթից իմ մանկութեան նկատմամբ շնորհուիլը
կը խնդրեմ:

Տէրն Աստուած ձեր բարձր անձը բազում տարիներ ա-
ռողջութեամբ երկայնակեաց ընէ ամէն:

12 Յուլիս 79

Ձեր երախտապարս սրդից

ՀԱՄՏԻ

ՊԱՆԴՈՒԽՅԻ ՆԱՄԱԿ

139

Զարգացմանս և կենացս պատճառ՝ մեծայարգ Հայրս Մայրս

Սոսկ ձեր բարի աղօթից արդիւնքը ըլլալով առողջու-
թիւնս և կենդանութիւնս կատարեալ է և ողորմութեամբն
Բարձրելոյն մեր համայն գերդաստանին ալ առողջութեան և
անդորրութեան վրճակի մէջ յարատեւ ըլլալն կը յուսամ:

Անկարողնիզ այս պանդխտութեան երկրին մէջ ձեր կա-
քտաի հուրէն զատ և ոչ մի կողմանէ կը տառապիմ: Տէրն
Աստուած ի մօտոյ տեսակցութեան շնորհն մեզ բաժին և ար-
ժանի ընէ: Այս կողմը առեւտուրնեքը ուղուածին պէս հեն

Հազգ անդարիւղ նիմէթի միւլազաթ նասիւլ ու միւսէսէր
էյլէյէ : Պա. դարափառ ակազ ու իզալար սուրէթի մաղլուզէ
տէ տէյրօլտէ գարիպէն հազա կիրիլաթաէ տաա ու սիթաա
քէնտուսինի կէօսթէրէճէյի պի իշթիպաճ արր :

Կէչէն իւշ մաճ զարֆրնտա պէյ ու չէրաճէ զազանորդրմ
օն տաէա օսմանյու ալթուներ փոսթայա թէյլաիան դարաֆի
ալինիզէ թէսեար էյլէտիմ : մէլֆուֆ իլմուխապէրի փոսթա
չուպէսինէ իրաէ իտուպ մէսլազի մէզքիւրի ակազ իյէ սէֆայի
խազըրլա խարճ ու սարֆ վէ խայրի տուանրզլա պիլլէրի
չաա պուլաւրմանրզ քէճա օլրնուր :

Ճէմիլ էրքեանու էֆրատի խանէտանիմիզէ վէ ազըրպա
վէ միւթէալլիզաթըմըզա վէ աճիլլէրինի սիւալ իաէն աճըպ-
պա վէ էվիտաալէ ալէլ ինֆիրատ սէլամլար վէ արզուլար
խուպ խազըրի ալիլէրինի խթիֆտար իաէր վէ Նէր ան փէ-
համի աֆիսէթինիզէ միւսթազըր պուլաւնարըմը արզ իյէ
միւսպարէք տէսթի ալիլէրինիզի պուս էյլէրիմ : պազը տուալար :

Ֆի 18 Նիսան սէնէ 303

Մախսուճըրիզ
ՀԱՊԻՊ

Հէմչիրէ խանըմին ճէմիլիէթի նէ վազթ իճրա իտիլէճէյի
վէ մէզրուաթըմըզն նէ հայաէ իաուկի վէ ճամուպարըն
հալըրլայուպ հալըրլամտարըր վէ պու դարափառն պիթ թէ-
տարիւք իրսալ իտիլմէք իւզրէ պիթ խթէկինիզ օլուպ օլ-
մատըրընը լուզֆէն իշար պուլաւրլմատը միւթէմէննա արր
էֆէնտիմ :

Քէ.ԶԱԼԻՔ

Հ Է Վ Ա Պ Զ

140

Նորը այնըմըզ ֆէրզէնաի Էրճմէնտիմիզ Հապի-
էֆէնտի ճէնապլէրի :

Էլիտասի մաղլուպըմըզ օլան սըճաթ ու աֆիլիէթիլէրինի
միւսպէշիր Ֆի 18 Նիսան 303 թարիպու նամէի միւրիւվլէթ

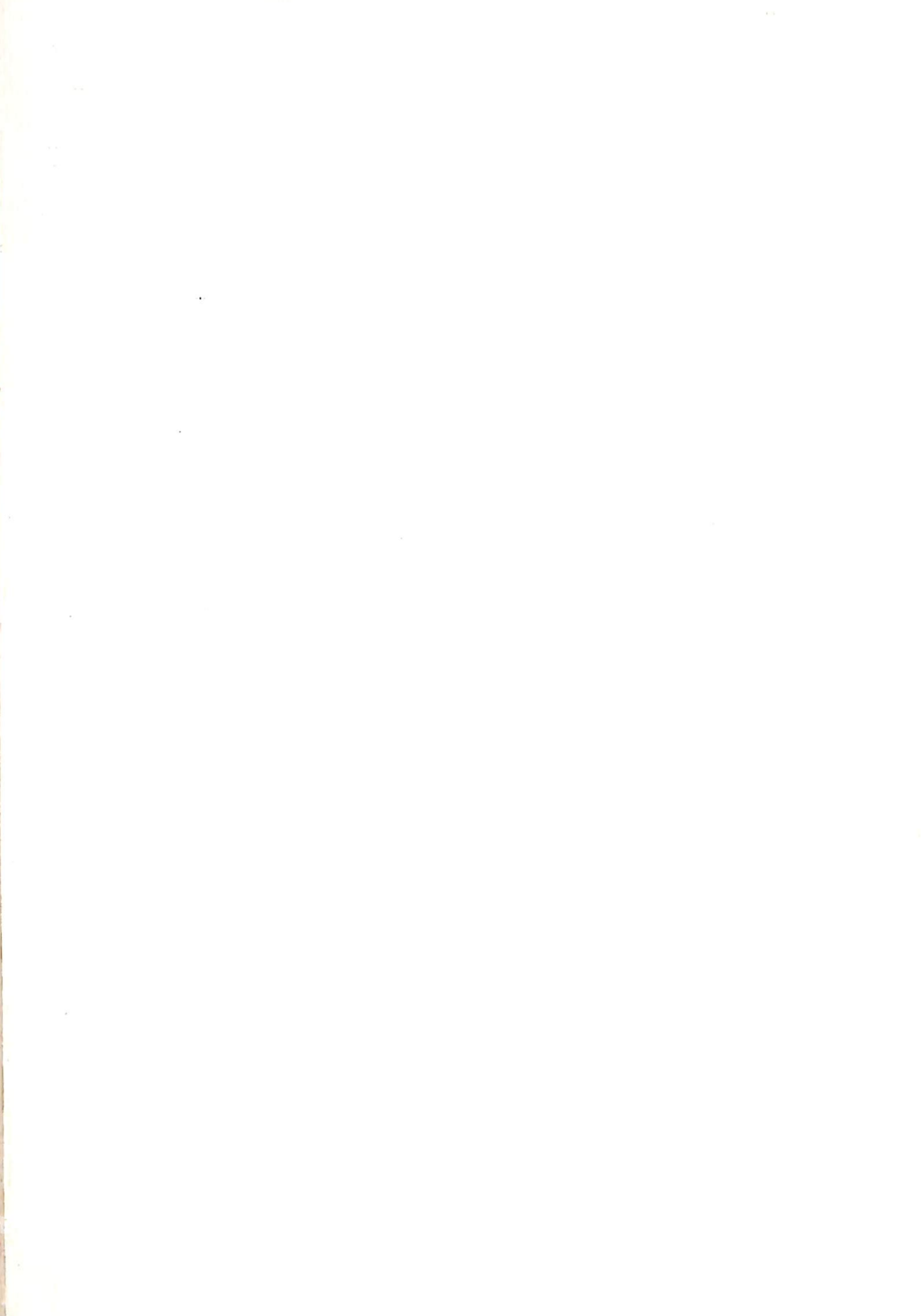
W

White

A large, stylized red signature or scribble covering the bottom half of the page. The signature is written in a cursive, flowing style with multiple loops and sharp turns. It is written in a vibrant red ink. The background of the page is a light, aged, cream-colored paper with some faint, illegible markings and a small blue mark at the top left.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL032162

